

**T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
KLASİK ARKEOLOJİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**METROPOLİS HAMAM VE LATRİNASINDA
BULUNMUŞ CAMLAR**

Emine AKKUŞ

**Danışman
Prof. Dr. Binnur GÜRLER**

İZMİR 2011

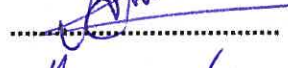
YÜKSEK LİSANS
TEZ/ PROJE ONAY SAYFASI

2007800717

Üniversite : Dokuz Eylül Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Adı ve Soyadı : Emine AKKUŞ
Tez Başlığı : Metropolis Hamam ve Latrinasında Bulunmuş Camlar

Savunma Tarihi : 26.10.2011
Danışmanı : Prof.Dr.Binnur GÜRLER

JÜRİ ÜYELERİ

<u>Ünvanı, Adı, Soyadı</u>	<u>Üniversitesi</u>	<u>İmza</u>
Prof.Dr.Binnur GÜRLER	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	
Yrd.Doç.Dr.Akın ERSOY	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	
Prof.Dr.Recep MERİÇ	YAŞAR ÜNİVERSİTESİ	

Oybirliği ☒
Oy Çokluğu ()

Emine AKKUŞ tarafından hazırlanmış ve sunulmuş "**Metropolis Hamam ve Latrinasında Bulunmuş Camlar**" başlıklı Tezi () / Projesi () kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Utku UTKULU
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Metropolis Hamam ve Latrinasında Bulunmuş Camlar**” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

....../....../.....

Emine AKKUŞ

İmza

ÖZET
Yüksek Lisans Tezi
Metropolis Hamam ve Latrinasında Bulunmuş Camlar
Emine Akkuş

Dokuz Eylül Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Arkeoloji Anabilim Dalı
Klasik Arkeoloji Programı

Hazırlanan bu tezin temel amacı Metropolis Hamam-gymnasium kompleksinde yapılmış kazılar sırasında bulunan camların form özelliklerini belirlemek ve bulundukları mekânlar ile aralarındaki bağlantıyı irdelemektir. Bu amaca yönelik olarak yapılan çalışmada 191 adet bir forma ait cam buluntu, 26 adet bilezik parçası ve pencere camları ele alınmıştır.

Tez kapsamında ilk olarak Metropolis Antik Kentinin kısa bir tarihi anlatıldıktan sonra Hamam-gymnasium kompleksinin bulunduğu insula’da 1997-2000 yılları arasında yapılan kazılar kısaca anlatılmış.

“Hamam-gymnasium buluntusu camların form özellikleri” başlığıyla katalogta değerlendirilmiş olan 217 adet buluntu kendi içinde kâseler, tabaklar, kavanozlar, unguanteriumlar, şişeler, bardaklar, kandiller, pencere camları ve bilezikler olarak ana gruplara, kendi aralarında ise alt gruplara ayrılmışlardır. Bu bölümde cam buluntular ile kompleks arasında daha kolay bağ kurulabilmesi için kompleksin kazıları yapılırken tutulan “günlük kazı defterleri” nden de faydalanılmıştır. Katalog bölümünde formların tanımı, üretim tekniği, tarihlendirilmesi ve paralelllerine yer verilmiştir.

Sonuç bölümünde buluntu grupları kronolojik olarak değerlendirilmiştir. Hellenistik dönem tek bir parça ile temsil edilirken,

buluntuların büyük bölümünü oluşturan Roma Dönemi camları kapsamlı olarak ele alınmıştır. Bu alanda üst kotlarda, dolgu toprak içinde ya da bu alana geç dönemde yapılmış mekânlar içerisinde bulunan Orta Bizans devrine tarihlendirilmiş camlar da görmezden gelinemeyecek kadar yoğun olduğu için bu tez kapsamında değerlendirilmiştir.

Yapılan bu çalışmayla komplekste bulunan cam formları, bu formların yapım teknikleri, pencere camlarının yapı ile ilişkisi, kentte yerel üretimin varlığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cam, Cam Formları, Hamam-Gymnasium, Latrina, Metropolis.

ABSTRACT
Master's Theses
Glass Vessels Found in Bath and Latrina in Metropolis
Emine Akkuş

Dokuz Eylül University
Graduate School of Social Sciences
Department of Archeology
Classical Archeology Program

The main purpose of this thesis is determining the specialty of the forms of the glass findings which were found throughout the excavations that was conducted in Metropolis Bath-gymnasium complex in between 1997 – 2000; correspondingly, examining the connection between the locations that this complex built on and these forms. In order to do that, 191 glass findings which are a part of a form, 26 bracelets and window glasses were examined.

Through this thesis, the ancient history of Metropolis was expressed by means of various publications.

217 glass findings which are examined in the chapter of “The qualities of Bath-gymnasium glass findings” were categorized such as bowl, dishes, jars, unguanterioriums, bottles, glasses, oil lamps and bracelets. These categories are also studied within shorter groups. In this chapter, “daily field reports” were also checked in order to build a better link between the findings and the complex. Through the “catalog” section, the description of the forms, producing technique, dating and the parallel findings are expressed.

In the “The Conclusion” section, findings are analyzed chronologically. Hellenistic period are represented with a single object while the Roman period findings, which constitute the major part of the whole catalogue, are examined

in detail. Moreover, founded in the upper layers within the earthfill or within the structures that was built on this section, findings which are dated to the Byzantine period have a density which cannot be ignored. Therefore, these findings were also analyzed through this thesis. The objects, which cannot be signified in terms of their forms, are also included in order to comprehend the whole frame better.

This analysis examines the glass forms, their production techniques, connections between the window glasses and the structure, which could also be proof that glass production existed at this period.

Key Words: Glass, Shapes of Glass, Bath-Gymnasium, Latrina, Metropolis.

METROPOLİS HAMAM VE LATRİNASINDA BULUNMUŞ CAMLAR

TEZ ONAY SAYFASI	ii
YEMİN METNİ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR	xi
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	xii
LEVHALAR LİSTESİ	xiii
 GİRİŞ	 1

BİRİNCİ BÖLÜM

METROPOLİS ANTİK KENTİ VE HAMAM-GYMNASİUM KOMPLEKSİ

1.1. KENTİN TARİHÇESİ	6
1.2. HAMAM- GYMNASİUM KOMPLEKSİ	8

İKİNCİ BÖLÜM

HAMAM-GYMNASİUM KOMPLEKSİ CAM BULUNTULARI

2.1. FORM ÖZELLİKLERİ	14
2.1.1. Kâseler	14
2.1.1.1. Kalıba Döküm Kâse	14
2.1.1.2. Kaburgalı Kâseler	14
2.1.1.3. Derin Kâse ya da Yarı Küresel Kaplar	15
2.1.1.4. Yarı Küresel Kâse ya da Kavanozlar	16
2.1.1.5. Diğer kâse formları	17
2.1.2. Tabaklar	18
2.1.2.1. Sığ Tabaklar	18
2.1.2.2. Derin Tabaklar	18
2.1.3. Oval Gövdeli Kavanozlar	18
2.1.4. Unguanteriumlar	19
2.1.5. Şişeler	20

2.1.5.1. Kaide Halkası Olmayan Küresel Gövdeli Şişeler	20
2.1.5.2. Silindirik Şişeler	21
2.1.5.2.1. Silindirik Gövdeli Konkav Dipli	21
2.1.5.2.2. Silindirik Gövdeli Düz Dipli	22
2.1.5.2.3. Konkav Dipli, Dipten Gövdeye Geçişte Kavis Yapan Şişe ya da Bardaklar	22
2.1.5.3. Kare Formlu Şişe	22
2.1.5.4. Muhtelif Şişe Formlarına Ait Parçalar	23
2.1.6. Bardaklar	24
2.1.6.1. Roma Dönemi Bardaklar	24
2.1.6.2. Orta Bizans Devri Bardaklar	25
2.1.7. Kandiller	25
2.1.8. Gövde Parçaları	26
2.1.9. Dip Parçaları	26
2.1.10. Pencere Camları	27
2.1.11. Bilezikler	29
2.2. HAMAM-GYMNASİUM BULUNTUSU CAMLARIN MEKÂNSAL DAĞILIMI	
2.2.1. Caldarium	31
2.2.2. Tepidarium	32
2.2.3. Preafurnium	32
2.2.4. Servis Koridorları	32
2.2.5. Gymnasium Mekânları	33
2.2.6. Latrina	34
2.2.7. Sarnıç	35
2.2.8. Ana Kanal	35
2.2.9. Portiko ve Palaestra	36
2.2.10. 98-B Mekânı	37
2.2.11. 99-A Mekânı	37
2.2.12. 99-B Mekânı	37
SONUÇ	38
KATALOG	40

KAYNAKLAR	99
EKLER	105
EK-1: FOTOĞRAFLAR	106
EK-2: LEVHALAR	114

KISALTMALAR

cm.	Santimetre
h.	Yükseklik
JGS	Journal of Glass Studies
KST	Kazı Sonuçları Toplantısı
m.	Metre
M.Ö.	Milattan önce
M.S.	Milattan sonra
Nr.	Numara
s.	Sayfa

EK-1: FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

1: Metropolis Kent Planı (Metropolis Kazı Arşivi)	s. 106
2: Metropolis Hamam- Gymnasium Kompleksi Rölöve Planı	s. 107
3: Gymnasium A Mekanı (Metropolis Kazı Arşivi)	s. 108
4: Gymnasium B Mekanı (Metropolis Kazı Arşivi)	s. 108
5: Gymnasium C Mekanı	s. 108
6: Natatio	s. 108
7: Tepidarium ve Halepterion'u ayıran kolonad sistemi	s. 109
8: Preafurnium	s. 109
9: Kuzey Servis Koridoru Açık Kanal	s. 109
10: Tepidarium Açık Kanal	s. 110
11: Latrina	s. 110
12: Kalıba Döküm Konik Kâse	s. 111
13: Kaburgalı Kâse	s. 111
14: Derin tabağa ait parçalar	s. 111
15: Gymnasium C mekânında bulunmuş üretim artıkları ve bozuk üretim şişe parçası	s. 111
16: Kare şişeye ait dip	s. 112
17: Pencere camlarından örnekler	s. 112

EK-2: LEVHALAR LİSTESİ

Levha I	: Konik kâse (Nr. 1), Kaburgalı kâseler (Nr. 2-3), Yarı küresel kap (Nr. 4)
Levha II	: Yarı küresel kâseler (Nr. 5-10)
Levha III	: Yarı küresel kâseler (Nr. 11-16)
Levha IV	: Yarı küresel kâseler (Nr. 17-23)
Levha V	: Kâseler (Nr. 24-27)
Levha VI	: Kâseler (Nr. 28-31)
Levha VII	: Kâseler (Nr. 32-35)
Levha VIII	: Tabaklar (Nr. 36-39)
Levha IX	: Tabaklar (Nr. 40-43)
Levha X	: Derin tabak (Nr. 44)
Levha XI	: Derin tabak, Derin tabağa ait dip (Nr. 45,46)
Levha XII	: Oval gövdeli kavanozlar (Nr. 47,48), Unguanteriumlar (Nr. 49-55)
Levha XIII	: Unguanteriumlar (Nr. 56- 63)
Levha XIV	: Kaide halkası olmayan küresel gövdeli şişeler (Nr. 64- 66)
Levha XV	: Küresel gövdeli şişelere ait olabilecek ağız parçaları (Nr. 67-74)
Levha XVI	: Küresel gövdeli şişelere ait dip parçaları (Nr. 75- 83)
Levha XVII	: Silindirik gövdeli şişelere ait olabilecek ağız parçaları (Nr. 84-86), Silindirik gövdeli şişe dipleri (Nr. 87-89)
Levha XVIII	: Silindirik gövdeli şişe dipleri (Nr. 90-95), Silindirik gövdeli düz dipli şişe dipleri (Nr. 96-100)
Levha XIX	: Gövdeden dibe geçişte kavis yapan şişe yada bardaklara ait dipler (Nr. 101-106), Kalıba üfleme kare şişe (Nr. 107)
Levha XX	: Muhtelif şişe formlarına ait ağız parçaları (Nr. 108-119)
Levha XXI	: Muhtelif şişe formlarına ait ağız parçaları (Nr. 120-122), Minyatür şişe dibi (Nr. 123), Şişe kulpları (Nr.124-129)
Levha XXII	: Roma dönemi bardaklar (Nr. 130-134)
Levha XXIII	: Roma dönemi bardaklar (Nr. 135-136), Orta Bizans dönemine ait bardak dipleri (Nr.137-144)
Levha XXIV	: Orta Bizans dönemine ait bardaklar (Nr. 145-153)

- Levha XXV : Orta Bizans dönemine ait bardağa ait ağız ve gövde parçaları (Nr. 154-155), Kandiller (Nr. 156-158)
- Levha XXVI : Gövde parçaları (Nr. 156-164), kaide (Nr. 165)
- Levha XXVII : Kaideler (Nr. 166-175)
- Levha XXVIII : Kaideler (Nr. 176-182)
- Levha XXIX : Kaideler (Nr. 183-191)
- Levha XXX : Pencere camları (Nr. 192-194)
- Levha XXXI : Pencere camları (Nr. 195-197)
- Levha XXXII : Pencere camları (Nr. 198-203)
- Levha XXXIII: Pencere camları (Nr. 204,205)
- Levha XXXIV: Pencere camları (Nr. 206-212)
- Levha XXXV : Bilezikler: (Nr. 213-227)
- Levha XXXVI: Bilezikler: (Nr. 228-238)

GİRİŞ

Anadolu’da yapılan kazılarda tespit edilmiş cam eserlerin büyük bir bölümü henüz yayınlanmamış olmakla birlikte şimdiye Mysia’da Pergamon¹, Lydia’da Sardes², Ionia’da Efes³, Smyrna⁴, Klaros⁵, Lykia’da Patara⁶, Myra⁷, Arykanda⁸, Phrygia’da Amorium⁹, Pisidia’da Sagalassos¹⁰, Kilikya’da Elaiussa Sebaste¹¹ antik yerleşimleri ile Mersin ilindeki Yumuktepe¹² höyüğü kazılarında ele geçen Ortaçağ yerleşimi camları, Marmaris’in güneyindeki Serçelimanından çıkarılan M.S. 11. yüzyıl batığı¹³ ve son yıllarda İstanbul Marmaray kurtarma kazılarında¹⁴ ele geçen

¹ Holger Schwarzer “Spätantike, Byzantinische und Islamische Glasfunde aus Pergamon” **Late Antique /Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean**, İzmir, 2009, ss. 85–110.

² Alex von Saldern, **Ancient and Byzantine Glass From Sardis**, London, 1980.

³ Ulrike Muss, Birgit Pulsinger “Beads and Necklace from Artemis Temple in Ephesus: Glass and Glass Paste” **Seres 2007 Uluslararası Katılımlı Seramik, Cam, Emaye, Sır ve Boya Semineri**, 26-28 Kasım 2007, Eskişehir, ss. 141-152; R. Meriç, **Späthellenistisch- Römische Keramik und Kleinfunde aus einem Schachtbrunnen am Staatsmarkt in Ephesos**, Forshungen in Ephesos IX/ 3, Wien, 2002 (Kuyu); Friedrich Krinzinger, **Hanghaus 2 in Ephesos**, Tafelband, Wien, 2010.

⁴ Binnur Gürler, Akın Ersoy, “Smyrna Agorası’nda Geç Antik Çağ Cam Repertuarı” **CAMGERAN 2010 Uluslar arası Katılımlı Uygulamalı Cam Sempozyumu** 11-21 Ekim 2010, Eskişehir, ss. 23-27; Binnur Gürler ve Ergün Laflı. “Middle and Late Roman glass from the Agora of Smyrna from the excavation seasons 1997 and 2002-2003” **Glass in Byzantium- Production, Usage, Analyses, International Workshop organised by the Byzantine Archaeology Mainz**, 17th -18th of January, 2010, ss.121- 144.

⁵ Emre Taştēmür, “Klaros Kehanet Merkezinde Ortaya Çıkarılan Cam Eserlerin Üretim Teknikleri ve Uygulanan Dekor Çeşitleri” **Seres 2007 Uluslararası Katılımlı Seramik, Cam, Emaye, Sır ve Boya Semineri**, 26-28 Kasım 2007, Eskişehir, ss. 169-180.

⁶ Selda Baybo, Patara Kazılarına (1929-2001) Ele Geçen Cam Eserler, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2003.

⁷ Özgü Çömezoğlu, Demre Aziz Nikolas Kilisesi Kazılarında 1996-1999 Yılları Arasında Bulunan Aydınlatma İşlevli Cam Eserler, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2001.

⁸ Ahmet Tolga Tek, “Arykanda’da Bulunan Antik Cam Eserlere Genel Bir Bakış” **Seres 2007 Uluslararası Katılımlı Seramik, Cam, Emaye, Sır ve Boya Semineri**, 26-28 Kasım 2007, Eskişehir, ss.153-168.

⁹ C.S. Lightfoot, “Glass Finds at Amorium”, **JSTORE**, Vol. 59, 2005, ss. 173-181.

¹⁰ LIGHTFOOT C.S. **A Catalogue Of The Glass Finds: Sagalassos 1990**, Leuven, 1993, ss. 173-195.

¹¹ Çiğdem Gençler, Elaiussa Sebaste Antik Yerleşimi Cam Buluntuları, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2009.

¹² Gülgün Köroğlu, “Glass from Yumuktepe” **Late Antique/ Early Byzantine Glass in the Mediterranean**, DEU Department of Archaeology, İzmir, 2009, ss. 235-243.

¹³ ÖZET, Aynur. **Dipten Gelen Parıltı. Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Cam Eserleri**, Ankara, 1998.

¹⁴ Şeniz Atik, “Late Roman/Early Byzantine Glass Finds from the Marmaray Rescue Excavations at Yenikapı in İstanbul” **Late Antique/ Early Byzantine Glass in the Mediterranean**, DEU Department of Archaeology, İzmir, 2009, ss. 1-16; Üzlifat Canav Özgümüş, “Late Roman/Early Byzantine Glass from the Marmaray Rescue Excavations at Sirkeci, **Late Antique/ Early Byzantine Glass in the Mediterranean**, DEU Department of Archaeology, İzmir, 2009, ss. 17-24

cam buluntular ile ilgili kitap, tez ve makalelere ulaşmak mümkündür. Bunların yanında Hüseyin Kocabaş Koleksiyonu¹⁵, Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. Cam Eserler Koleksiyonu¹⁶ ve Anadolu Antik Camları: Yüksel Erimtan Koleksiyonlarında¹⁷ bulunan eserlerin katalog çalışmaları ile Tire, Bergama, Bodrum, Afyon, Adana, Uşak, Karaman gibi Anadolu'nun çeşitli yerlerindeki müzelerde bulunan cam eserlerin tez konusu olarak çalışılması ya da bir bölümünün makale olarak yayınlanması Anadolu'da cam üretimi, süsleme teknikleri, formlar ve cam obje kullanımı ile ilgili bize kaynak sağlamaktadır. 2008 yılında Gaziantep ilinde açılmış olan Roma ve İslami döneme ait eserlerin sergilendiği Medusa Cam Eserler Arkeoloji Müzesi ise Türkiye'nin ilk cam müzesi olma özelliği taşımaktadır.

Batı Anadolu'daki Bergama, Sardes, Efes, Smyrna, ve Klaros antik yerleşimlerinde yapılan kazılar sırasında tespit edilmiş cam buluntuların bir bölümü ile Tire ve Bergama¹⁸ Müzelerinin envanterlerindeki cam eserler yayınlanmıştır. Bunların dışında az sayıda eseri kapsayan birçok makale ya da bildiri şeklinde yayınlanmış cam eser bulunmaktadır. Yayınlanmış bu eserlerin önemli bir kısmı cam üfleme tekniğinin kullanılmaya başlandığı ve cam üretiminin arttığı Roma dönemi ile devamındaki geç antik çağa aittir.

Bergama buluntuları M.S. 3.-4. yüzyıllardan başlayarak M.S. 14. yüzyıla kadar tarihlendirilmektedir ve bu kentte yerel üretimin varlığı kanıtlanmıştır¹⁹. Cenker Atila ve Binnur Gürler²⁰ tarafından yayınlanmış büyük bir çoğunluğu satın alma yoluyla müzeye gelmiş Bergama müzesi cam eserleri arasında ise en erken örnek M.Ö. 6.-5. yüzyıl iken en geç örnek M.S. 12.-13.yüzyıllara tarihlendirilmiş cam bir bileziktir ve yayında Roma dönemine ait çok sayıda eser bulunmaktadır.

¹⁵ Y. Akat, N. Fıratlı, H. Kocabaş, **Hüseyin Kocabaş Koleksiyonu Cam Eserler Kataloğu**, İstanbul, 1984.

¹⁶ Ü. Canav, **Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. Cam Eserler Koleksiyonu**, İstanbul, 1985.

¹⁷ C.S. Lightfoot, M. Arslan, **Anadolu Antik Camları: Yüksel Erimtan Koleksiyonu**, İstanbul, 1992.

¹⁸ Cenker Atila, Binnur Gürler, **Bergama Müzesi Cam Eserleri**, İzmir, 2009.

¹⁹ Schwarzer, ss. 85–110.

²⁰ Atila ve Gürler.

Sardes buluntusu camlar von Saldern²¹ tarafından ayrıntılı şekilde incelenmiştir. Yayında tam veya parçalar halinde yaklaşık 900 adet cam kullanılmıştır. Bu eserlerin az bir bölümü Hellenistik ve Roma dönemlerine ait iken çok sayıda Erken Bizans dönemine tarihli buluntu mevcuttur.

Efes Artemis tapınağında yapılan kazılar sırasında alanda dağınık olarak bulunmuş yaklaşık 1000 adet cam boncuğun tapınağın yapım tarihi olan M.Ö. 560'dan daha erken olduğu düşünülmektedir²². Yamaç evlerde ve Vadius Gymnasium'unda yapılan kazılar sırasında bulunan cam eserler ise Roma dönemine tarihlenmektedir. R. Meriç²³ tarafından Efes devlet agorası'ndaki bir kuyudan tespit edilen seramik ve cam buluntular çalışılmış, bu buluntular Geç Hellenistik ve Roma dönemlerine tarihlendirilmişlerdir.

Smyrna Agorası buluntuları²⁴ arasında şimdiye kadar yayınlanmış olanlar M.S. 3.-7. yüzyıllar arasına tarihlendirilmiş bir grup eser iken Klaros buluntusu camlar²⁵ M.Ö. 6. yüzyıldan başlayarak M.S. 4.-5. yüzyıllara kadar tarihlenmektedir.

Metropolis buluntusu camlarla ilgili şimdiye kadar yapılmış tek çalışma ise Yeşim Tezel'in "Metropolis Kazılarında Ele Geçen Cam Eserler" isimli bitirme tezidir. Tezde 1993 yılına kadar yapılan kazı çalışmalarıyla ortaya çıkarılmış cam buluntular Roma ve Orta Bizans dönemlerine tarihlendirilmiş stoadan 89, tiyatrodan 40, Filiz açmasından 4 ve akropolden 1 olmak üzere 131 adet buluntu formlarına göre sınıflandırılmış ve katalog çalışması yapılmıştır. Bu tez tiyatrodan B4, B5 ve C5 plankarelerinde bulunan Erken ya da Orta Bizans devirlerinde işlevini sürdürmüş bir atölyenin varlığını ortaya koyması açısından önemlidir. Komplekste bulunmuş Orta Bizans devri cam eserler düşünüldüğünde bu döneme tarihlenmiş bir yerel cam atölyesinin varlığı yoğun cam eşya kullanımını açıklamaktadır.

²¹ von Saldern.

²² Muss ve Pulsinger, ss. 141-152.

²³ Meriç (Kuyu).

²⁴ Gürler ve Ersoy, ss. 23-27.

²⁵ Taştemür, ss. 169-180.

Tezimin konusunu oluşturan cam buluntuların ele geçtiği Hamam-Gymnasium kompleksinde 1997-1999 yılları arasında yapılan kazılar sırasında gymnasium A, B ve C olarak adlandırılan gymnasium odaları, natatio, tepidarium, halepterion, caldarium, servis koridorları, sarnıç, kazılar sırasında 99-A ve 99-B mekanları olarak isimlendirilen küçük mekanlar ile daha geç dönemlerde kompleks alanı içerisine yapılan 99-B mekanı olarak adlandırılan bölüm gün yüzüne çıkarılmış, 2000 yılı kazı sezonunda yapının sınırlarının belirlenmesi için yapılan çalışmalarda latrina'nın ortaya çıkarılmasıyla bu kompleksin kazısı tamamlanmıştır.

Metropolis hamam-gymnasium kompleksiyle ilgili şimdiye kadar yapılan mimari çalışmalar Onur Gülbay'ın hazırladığı “Batı Anadolu ve Metropolis Hamam-Gymnasium Örneğinde Latrinalar” ve Gözde Uluşans'ın hazırladığı “Metropolis Hamam-Gymnasium kompleksi Restitüsyon ve Restorasyon Projeleri” başlıklı yüksek lisans tezleridir. Onur Gülbay hazırladığı tezde Metropolis latrinası örneğinden yola çıkarak latrina plan ve formlarını belirlemiş, latrina işleyişi ve tuvalet kültürü hakkında bilgiler vererek Batı Anadolu latrinalarını incelemiştir. Gözde Uluşans ise hamam-gymnasium kompleksinin kullanıldığı dönemlere ilişkin restitüsyon çizimleri yapmış, bu çizimlerin en doğru biçimde yapılabilmesi için kompleksi her boyutuyla mimari açıdan incelemiş ve restorasyon önerileri getirmiştir. Bu tezlerle belirlenen alanda yapılmış arkeolojik çalışmalar mimari açıdan değerlendirilmiş, tüm veriler bir araya getirilerek bir bütün oluşturulmuştur. Bu sebeple kompleksin mimari yapısı ile ilgili bilgi verilirken ve cam buluntular mekansal açıdan değerlendirilirken bu çalışmalardan yararlanılmıştır.

Bütün bunlarla birlikte hazırlanan bu tez, kentteki cam buluntuları ele alan en kapsamlı çalışma olma özelliğini taşımaktadır. Hamam-gymnasium kompleksinin kapladığı alan içerisinde yapılmış kazılar sırasında ortaya çıkarılan cam buluntular formlarına ayrılmış, katalog çalışması yapılmış ve mekansal açıdan değerlendirilmiştir.

Hamam-gymnasium kompleksi Hellenistik dönem kökenli olmasına karşın Roma döneminde yoğun bir tadilat geçirmiş olması sebebiyle Hellenistik buluntular

açısından kısırdır. M.S. 1.-4. yüzyıllar arasına tarihlendirilen camlar komplekste kullanılan eşyalar arasında camdan yapılmış olanların oldukça geniş bir yelpazeye sahip olduğunu gösterir. Ayrıca kompleksin yer aldığı insula içerisindeki kazılar sırasında bulunan Orta Bizans devrine tarihlendirilen cam buluntular arasında tanımlanabilen bardak ve bilezikler de kataloğa eklenmiştir.

Bazı buluntular çok küçük parçalar halindedir ya da birbirinden çok farklı formların benzer ağız ve dip şekillendirmesine sahip olabileceği bilinmektedir. Bu nedenle bir form grubuna dâhil edilememiş parçalar, form ve bezemelerdeki çeşitliliğin tam olarak algılanabilmesi için “dip parçaları” ve “gövde parçaları” başlıkları altında toplanmıştır. Belirtilen sebep dolayısıyla bu parçalar tarihlendirilememiş olsalar dahi tanımlanmışlardır. Böylece kentte oldukça geniş bir zaman dilimi içerisinde kullanılan cam buluntuların sınıflandırılması mümkün olmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

METROPOLİS ANTİK KENTİ VE HAMAM-GYMNASIUM KOMPLEKSİ

1.1. KENTİN TARİHÇESİ

Metropolis antik kenti, İzmir ili Torbalı ilçesi sınırlarında, Yeniköy ve Özbey köyleri arasındaki bir tepenin üzerinde yer almaktadır. Sırtını kutsal Gallesion Dağı'na dayamış olan kent, Ephesos'a 30 km., İzmir' e ise 40 km. uzaklıkta, Kaystros Ovası'na hâkim konumdadır. Bugün Kocakadın ve Alaman adlarıyla anılan bu dağ sırası bereketli Torbalı Ovası' nın kuzey sınırını oluşturur²⁶.

1972-1975 yılları arasında kentte sistematik bir yüzey araştırması yürütülmüştür. 1989 yılında Prof. Dr. R. Meriç başkanlığında başlayan kazılar 2007 yılından itibaren Yard. Doç. Dr. S. Aybek tarafından yürütülmektedir.

Bugüne kadar Metropolis ve çevresinde yapılmış arkeolojik çalışmalara göre Metropolis çevresinde ilk yerleşim izleri Neolitik döneme kadar uzanmaktadır. Akropol' de Geç Geometrik malzemeye birlikte M.Ö. III.–II. bine ait seramiklere ilk kez 1995 yılında rastlanmıştır²⁷. İon kolonizasyonu ile ilişkili en eski buluntular ise Geç Geometrik dönemden başlayıp Arkaik döneme kadar uzanmaktadır. Böylece Akropol'deki yerleşim sürecinin M.Ö. 6. yüzyıl içlerine kadar sürdüğü anlaşılmıştır. İon kolonizasyonu sürecinde güçlü bir kent statüsünde olmayıp Metropolis ve çevresinin Ephesos egemenliğinde olduğu söylenebilir²⁸.

Atina, Sparta gibi kent devletleri ile İonia, Karia gibi Pers satraplıkları arasında geçen savaşlar sırasında güç dengelerinin ve siyasetin sürekli değiştiği Ephesos ve yöresinde o zamanlar tam anlamıyla savaş egemen bir yaşam biçimi sürmektedir. Metropolis ve çevresinde Klasik döneme ait buluntular oldukça

²⁶ Serdar Aybek, Aygün Ekin Meriç, Ali K. Öz, **Metropolis İonia'da Bir Ana Tanrıça Kenti**, 1. Basım, Homer Kitabevi ve Yayıncılık Ltd. Şti, İstanbul, 2009, s. 12.

²⁷ Recep Meriç, Akın Ersoy, "Metropolis 1995 Yılı Kazı Raporu" , **XVIII. KST**, Cilt:2, 1996, s. 154

²⁸ Meriç, Metropolis, s. 35.

sınırlıdır. Bu dönemde yaşamın yalnızca Akropol’de geçtiğine dair bazı seramik buluntular vardır²⁹.

Anadolu’da Pers egemenliğini M.Ö. 334’te sona erdiren Büyük İskender’in kurduğu büyük imparatorluk, onun ölümünden sonra komutanları arasında paylaşılmış, Metropolis ve çevresi önce Lysimakhos’un ardından Seleukosların egemenliği altına girer. Seleukoslar Dönemi’nde Metropolis’in büyük çaplı imar faaliyetlerinden etkilenecek M.Ö. 3. yüzyılın ilk yarısında güçlü surlarla çevrili, Akropolü olan, o zamanki anlayışa göre modern bir kent olarak kurulduğu düşünülmelidir. M.Ö. 188’de Apameia barışı ile Pergamon krallığı yöreyi egemenliği altına almış, kent Pergamon kralı ile ilişkilerini üst düzeyde tutarak M.Ö. 2. yüzyılda kent küçük ama uygarlık düzeyi yüksek bir kent haline gelmiştir. Stoa, Bouleuterion, gibi mimari anıtlar ve heykeltıraşlık eserleri bu düzeyi en iyi sergileyen örneklerdir. M.Ö. 133 yılında Pergamon krallığının Romalılara bırakılmasının ardından M.Ö. 129 yılında patlak veren Aristonikos isyanının bastırılmasının ardından Metropolis bağımsızlığına kavuşmuş ve kendi sikkelerini bastırmaya başlamıştır³⁰.

İsyana karşı Romalıların yanında yer alan ve bağımsız bir kent olarak sikke bastırmaya başlayan Metropolis Augustus devrinde parlak bir dönem yaşamıştır. Bu dönemde tiyatro ve bouleuterion’un tadilat geçirdiği ve kentte bir Gymnasium’un bulunduğu bilinmektedir. İmparator Tiberius’un imparatorluk devrinde M.S. 17 yılında bütün Batı Anadolu’yu sarsan deprem felaketi Metropolis’te de büyük ölçüde hissedilmiş, birçok yapı deprem sırasında zarar görmüş olsa gerekir. Gymnasium’a ait Augustus dönemi özellikleri de bu depremle ilişkili daha sonraki zamanda yapılan tadilat sırasında büyük ölçüde kaybolmuştur. Traianus (M.S. 98-117) dönemine kadar yaklaşık 60-70 yıllık bir süre kentte sikke basımının kesintiye uğradığı görülmektedir. İmparator Traianus’tan sonra sikke basımına, kentteki yapılaşma ve onarım etkinliklerine yeniden başlandığı anlaşılmaktadır. Hamam-gymnasion kompleksi ve tiyatro yakınındaki taban mozaikli resepsiyon salonu bu süreçte inşa edilmiş olmalıdır. M.S. 262 yılında bölgeye Gotlar’ın saldırısının ardından M.S. 270’li yıllarda Metropolis’te bir tahribat söz konusudur. Hamam-gymnasium

²⁹ Meriç, Metropolis, s. 42.

³⁰ Meriç, Metropolis, ss. 45-50.

kompleksinde havuzun önünde taban üzerinde bulunan, 191 adet gümüş sikkeden oluşan define Kenneth W. Harl tarafından M.S. 270’li yıllara tarihlenmiştir. Nedeni henüz belli olmayan bu tahribatın ardından Bizans döneminde bu alana çiftlik evleri yapılmıştır³¹.

M.S. 4. ve 5. yüzyıllara ait çok sayıda sikkenin ele geçmesi durumu yeniden iyileştiğini göstermektedir ancak bu döneme tarihlenmiş görkemli, anıtsal yapılar henüz ortaya çıkarılmamıştır. M.S. 6. yüzyılda Metropolis piskoposluk merkezidir. 1990 yılında yapılan yüzey araştırmaları sırasında Araplıtepe mevkiinde kilise yapısı ile birlikte çok sayıda Bizans mezarıyla karşılaşmıştır³². M.S. 13. yüzyılda yıkılmış olduğu düşünülen kilise³³ M.S. 6.-13. yüzyıllar arası piskoposluk kilisesi olarak kullanılmış olmalıdır. Türklerin Anadolu’da giderek güçlenmeleri ile Bizans kalesi olasılıkla Laskarisler devrinde (M.S. 1204-1261) yapılmış ya da büyük çapta onarım görmüştür. Bölge’nin Aydınoğulları tarafından ele geçirilmesinden sonra Bizans Metropolis’i tarih sahnesinden silinmiştir. Eski Bizans Kalesi’nin Osmanlılar döneminde bir süre kullanıldığı, bölgede barışın sağlanmasının ardından kale yerleşiminin terk edildiği ve bugünkü Torbalı’nın olduğu yere taşındığı söylenebilir³⁴.

1.2. HAMAM GYMNASİUM KOMPLEKSİ

Stoa seviyesinin hemen altında 1996 yılında keşfedilen Hamam yapısı yamaçta bulunan kentin teraslar halinde planlandığını göstermiştir. Hamama ait mekanlarda ilk kez 1996 yılında XIX- XX no’lu karelerde çıkarılmaya başlanmıştır³⁵, 2002 yılında hamam-gymnasium yapı adasını oluşturan kompleksin kazıları tamamlanmıştır³⁶.

³¹ Meriç, Metropolis, ss. 66-74.

³² Recep Meriç, “Torbalı- Metropolis Kazısı 1990 Araştırmaları”, XIII. KST, Cilt: 1, 1991, s. 237.

³³ Recep Meriç, Ali K. Öz, Aygün Ekin Meriç, “Metropolis Kazıları 2003, 26. KST, Cilt: 2, 2004, s. 140.

³⁴ Meriç, Metropolis, ss. 76-79.

³⁵ Recep Meriç, “Metropolis 1996 Yılı Kazı Raporu”, 19. KST, Cilt:2, 1998, s. 335.

³⁶ Recep Meriç, Ali K. Öz, Aygün Ekin Meriç, Gözde Uluşans, “Metropolis 2002 Yılı Kazı Raporu”, 25. KST, Cilt 2, Ankara, 2004, s. 293.

Varlığı yazıtlardan bilinen Hellenistik dönem gymnasium'una ait belirgin mimari kalıntılar yoktur. Böyle bir gymnasium yapısının, Vitruvius³⁷ tarafından kenarlarında ephebeum'ların oturması için sıralanmış oturma bankları bulunan eğitim odaları, el ve ayakların yıkandığı banyo odası (loutron) ve bunların önünde sütunlu hollerle çevrili palaestra'dan oluştuğu düşünülebilir. Kazılarda ortaya çıkarılan Roma dönemi gymnasium'u bu plan ve şemayı yansıtmaktadır. Ancak Roma dönemindeki köklü tadilat nedeniyle, özgün yapısından günümüze pek bir şey kalmamıştır. Yine de Roma dönemi gymnasium odaları içinde bulunan kenarları aslan ayaklı oturma bankları ile bazı mermer kemer elemanları ve payelerini daha erken dönemlere, Geç Hellenistik ya da Augustus devrine tarihlemek olasıdır³⁸.

Kazılarda ele geçen bir yazıttan³⁹ öğrenildiğine göre, sivil ve kamu kuruluşlarının ortak katkılarıyla hamamın ön bölümü, yağlanma-masaj odası ve ana hamam binası için çalışmalar gündeme gelmiştir. Hamam planında bu bölümler açıkça görülmektedir. Probalaneion (ön hamam) olarak adlandırılan bölümün peristyl'li giriş salonu, bunu izleyen alttan ısıtmalı küçük mekanın haleipterion (yağlanma-masaj odası), balaneion'un (banyo, hamam) ise hamamın sıcaklık bölümü olduğu düşünülebilir. Hamamın yazıtta adı geçmeyen bölümleri ise havuz ve ateşliktir. Havuz gymnasium odaları hizasında, üstü tonozlu mekandır⁴⁰.

Natatio'nun önündeki mermer taban üzerinde bulunan Meneleos oğlu Demetrios adına dikilmiş heykele ait kaide ile havuz arasındaki mermer döşeme üzerinde 191 adet gümüş kaplama Antoninus sikkesi bulunmuştur⁴¹. Natationun bitişiğindeki tonozlu yapının önünde ise 37 satır yazıya sahip bir stel ele geçmiştir. Prof. Dr. H. Engelmann'ın değerlendirmelerine göre Erken Roma devrinde Alexandra Myrton isimli bir kadının gymnasium yöneticisi olduğu sırada dikilmiş bu stelde gymnasium'a triclinium (üç kenarında masalar bulunan ziyafet sofrası) bağışlayan kent ihtiyarlar derneği (presbyteroi) üyelerinin isim listesi yer

³⁷ Vitruvius, **The Ten Books On Architecture**, Book V, Chapter XI, Harvard University Press, 1914, s. 160.

³⁸ Meriç, Metropolis, s. 131.

³⁹ Meriç, "Metropolis 1997 Yılı Kazı Raporu, **XX. KST**, Cilt: 2, 1998 (Kazı), s. 338.

⁴⁰ Meriç, Metropolis, s. 133.

⁴¹ Meriç, Kazı, s. 337.

almaktadır⁴². Bu süreç Augustus zamanında Hellenistik gymnasium' un genişletilerek hamamın eklendiği zamana denk gelir. Sikkeler ve çevresindeki yıkıntılar değerlendirildiğinde sadece yapıyı etkileyen ve çevreye dağılmayan bir yıkımın söz konusu olduğu anlaşılmıştır. Yapının üst tabakalarında Traianus (M.S. 98-117) devrinde onarım ve genişletme çalışmalarının yapıldığı anlaşılmıştır. Ancak bu da bir yangınla son bulmuştur. Bu yangında çatı ile birlikte diğer yıkıntı, definenin ve yazıtın üzerine çökmüş ve görünüşe göre hamam tamamen kapanarak unutulmuş olmalıdır. Erken Bizans dönemine kadar binanın tekrar kullanıldığını gösteren bir iz yoktur. Definenin tarihi binanın yıkım tarihini vermesi açısından önemlidir. Bu definde bulunan en geç sikke Aurelianus'un (M.S. 270-275) imparatorluğunun ilk yıllarına aittir⁴³.

1998 yılında gymnasium C mekanındaki çalışmalarda bol miktarda seramik, cam ve kurşun parçaları bulunması bu mekanın işlevini kaybettikten sonra bir atölyenin atık malzemelerinin konulduğu yer olabileceğini düşündürmüştür⁴⁴.

1999 yılında servis koridorları, preafurnium, hypocaust sistemi ve sarnıç ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca portikoda zemin altı çalışmaları yapılmış ve bu çalışmalar sırasında mermer döşeme taşlarının önünde bir su kanalı bulunmuş; bu su kanalının piscina ile ön banyo kanallarının devamı olduğu anlaşılmıştır. Kanalda yapılan çalışmalar sırasında birçok küçük buluntu ortaya çıkarılmıştır⁴⁵.

2000 yılı kazı sezonunda yapılan çalışmalarla Hamam-gymnasium yapı kompleksinin güneydoğu köşesinde, 5.75x11.50 m. boyutlarında, yaklaşık 25 kullanıcıya hizmet verdiği düşünülen latrina yapısının yer aldığı görülmüştür⁴⁶.

⁴² Meriç, Kazı, s. 338.

⁴³ Aybek Ve Diğerleri, s. 105.

⁴⁴ Recep Meriç ve Diğerleri, "Metropolis 1998 Yılı Kazı Raporu", **21. KST**, Cilt: 2, 1999 (Rapor), s. 228.

⁴⁵ Gözde Uluşans, Metropolis Hamam-Gymnasium Kompleksi Restitüsyon ve Restorasyon Projeleri (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), DEÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 2003, s. 27.

⁴⁶ Recep Meriç, Ali K. Öz, Aygün Ekin, "Metropolis 2000 Yılı Kazı Raporu", **23. KST**, Cilt:1, 2001, s. 88.

Bütün bu çalışmalar sonucunda oldukça iyi korunmuş bir hamam-gymnasium kompleksi ortaya çıkarılmıştır (Foto 1). Batıda gymnasium mekanları ve piscina, kuzeyde hamam mekanları, kuzeydoğu'da sarnıç, güneydoğu'da latrina ile sınırlandırılmış alanın bir kolonad ile ikiye bölündüğü düşünülerek portiko ve palaestra alanları olarak isimlendirilmişlerdir. Portikoya akropol yolundan mermer bir eşikle girilir, bu giriş aynı zamanda gymnasium ve hamam mekanlarının da tek girişidir. 1997'de yapılan kazılar sırasında büyük arşitrav ve saçaklık bloklarına sahip portikoya ait kalıntılar gün yüzüne çıkarılmıştır.

Portiko'nun batısı boyunca sıralanmış gymnasium mekanları (Foto 2-4) olarak adlandırılan üç mekanın üstü tonozla örtülü olmalıdır⁴⁷. Gymnasium A mekanının Foto 2) yan ve arka yüzlerinde bulunan, üçü aslan ayaklı biri düz blok şeklindeki klineler, bu yapıların triclinium yapısı olduklarını kanıtlamaktadır⁴⁸. Bu mekanların kuzeyinde bulunan ve gymnasium A mekanına bitişik olan natatio'ya su yukarı kottan küçük borularla getirilmekteydi ve havuza fiskiye biçiminde akmaktaydı (Foto 5). 0.40 m. derinlikteki havuzun tabanı ve kenarları mermer kaplıydı⁴⁹.

Gymnasium mekanları ve natatio önünde bulunan portikodan geçilerek mermer bir eşikle hamam mekanlarına girilmekteydi. Girişi güneye bakan ilk hamam mekanı doğu duvarında bir apsisin yer aldığı tepidarium'dur. halepterion olduğu düşünülen, ısıtma sistemine sahip bölümden bir kolonad sistemi ile ayrılmaktadır (Foto 6). Halepteriondan caldarium bölümüne geçiş ise 1 m. açıklıklı taş kemer ile sağlanmaktadır⁵⁰. Bu mekan yalnızca hipocaust sistemiyle değil tubuli denilen içi boş tuğlalarla duvardan da ısıtılmaktaydı. preafurnium'un önündeki kuzey duvarda yer alan yarım daire planlı alveus'un ocak ile bağlantısı bulunmaktadır. 40 cm. 'lik boşluktan olasılıkla sıcak ve soğuk su gidiş gelişi sağlanmakta, havuzun altındaki boşluktan ise sıcak hava mekana dağılmaktaydı⁵¹. Bu mekanın doğu duvarında 2.8 m.'lik bir açıklıkla hipocaust sistemine sahip ikinci bir mekana geçiş sağlanmıştır.

⁴⁷ Meriç, Kazı, s. 338.

⁴⁸ Meriç ve diğerleri, Rapor, s. 228.

⁴⁹ Meriç, Metropolis, s. 133.

⁵⁰ Uluşans, s. 42.

⁵¹ Uluşans, s. 44.

Kuzey ve güney duvarlarında karşılıklı iki alveus bulunmaktadır. Bunlardan kuzey duvara bitişik olanının hemen duvarın arkasındaki küçük ocak ile bağlantısı bulunduğu anlaşılmıştır.

Preafurnium (Foto 7) bölümüne geçiş ise hamamın kuzey ve güney doğusunu çevreleyen servis koridorlarıyla sağlanmaktadır. Malzeme giriş çıkışının sağlandığı, küçük ocak, preafurniumun ve su sistemine ait kanal ve künklerin yer aldığı bu mekanlar genelde tonozla örtülüdür. Kuzey servis koridorunun güney bölümünde yer alan yaklaşık 7 m. uzunluğundaki su kanalı açık olarak kompleksin dışına yönelmektedir (Foto 8). Doğu servis koridoru ise su sistemine ait birçok pışmış toprak künkü barındırır⁵².

Küçük ocaktan doğu yönünde üstü kapaklı, taş örgülü atık su için kullanılan 23 cm. genişliğinde 18 cm. yüksekliğinde bir açık kanal tespit edilmiştir ve olasılıkla Hamam sokağı boyunca devam eden sisteme atık suyu vermekteydi. Kanalin içinde bulunan yoğun kül izleri, kanalın aynı zamanda, ocağın küllerinin de uzaklaştırılmasında kullanıldığını göstermektedir.

Bir diğer drenaj sistemi tepidarium'da yer almaktadır. Bu sistem kuzey-güney doğrultulu iki kanal ve doğu-batı doğrultulu bir kanaldan oluşmaktadır (Foto 9). Güney duvarında birleşerek tek kanal halinde devam eden bu kanal sistemi hamam çıkışından sonra natatio'nun atık su kanalı ile birleşerek, portiko yanında, üstü kapaklı, taş örgülü açık kanala dönüşmektedir. Bu sistem latrinanın temiz su kanalına atık suyu iletmektedir⁵³.

Kompleksin güneydoğu köşesinde yer alan latrina (Foto 10), konum olarak kentte trafiğin en yoğun olduğu kesimde, tiyatroya giden ana cadde ile akropolis yolunun kesiştiği noktada yer almaktadır. Böylelikle yapının hem hamam-gymnasium kompleksi içinde, hem de şehir halkı tarafından ulaşılabilir en kolay noktada bulunması sağlanmıştır⁵⁴. Latrina'nın kanalları içerisindeki ve aynı kottaki

⁵² Uluşans, s. 48.

⁵³ Uluşans, ss. 67-68.

⁵⁴ Aybek ve diğerleri, s. 106.

güney mekanın içerisinde ele geçen sikkelerle beraber latrinanın pis su kanalları içerisinde ele geçen tam kandil latrinanın büyük olasılıkla M.S. 3. yüzyıl başı olan Caracalla devrinde inşa görüp 4. yüzyıl içerisinde de kullanım gördüğünü göstermektedir⁵⁵. 25 kişilik bir kapasiteye sahip latrinanın temiz ve atık su kanalları ve mekanın ortasında tabana oturtulmuş taştan oyma büyük bir kap (muhtemelen temizlik amacıyla süngerli sopaların içine konulduğu kap) iyi korunmuştur ancak oturma yerlerinin ele geçmemiş olması bunların ahşaptan yapıldığını düşündürmektedir⁵⁶. Latrinanın batısında gymnasium'dan gelen suyun latrina kanal sistemine akmasını sağlayan derince oyulmuş kanallar ortaya çıkarılmıştır⁵⁷. Temiz su ihtiyacını hamam ve aynı terasta bulunan, hamam'ın güneydoğusunda bulunan sarnıç'tan sağlayan mekanın pis su atıkları Akropol yolunun altından geçen ve latrina'ya bitişik olan şehrin ana kanalizasyon sistemine aktarılmıştır⁵⁸.

Kompleksin doğusunda, latrina ve sarnıç arasında kalan bölümde işlevleri hakkında yorum yapabilecek yeterli bilgiye sahip olmadığımız küçük iki mekan da kazılar sırasında tespit edilmiştir.

Son olarak, kompleksin yer aldığı alana daha geç dönemlerde, kazılar sırasında ortaya çıkarılmış pithos, anakayaya oyulmuş depolar ve kazılar sırasında kaldırılmış Bizans dönemi duvar ve mekanlarından anlaşıldığı üzere çiftlik evi yapılmıştır.

⁵⁵ Onur Gülbay, "Batı Anadolu ve Metropolis Hamam-Gymnasium Örneğinde Latrinalar", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2003, s. 45.

⁵⁶ Meriç, Metropolis, s. 141.

⁵⁷ Recep Meriç ve Diğerleri, "Metropolis 2002 Yılı Kazı Raporu", **25. KST**, Cilt:2, 2003, s. 294.

⁵⁸ Aybek ve diğerleri, s. 106.

İKİNCİ BÖLÜM

HAMAM- GYMNASIUM KOMPLEKSİ CAM BULUNTULARI

2.1. FORM ÖZELLİKLERİ

2.1.1. Kaseler

2.1.1.1. Kalıba Döküm Kase

Geç Hellenistik devirde kalıplama tekniği ile yapılmış yarı küresel ya da konik profillere sahip kaseler çekirdek kalıp tekniği ile yapılmış formların yanında belirmiştir. Bu tip kaseler basit şekillendirilmiş ve iç yüzleri birbirine paralel çarkta kesme yivlerle dekore edilmiştir. M.Ö. 1. yüzyıl boyunca oldukça yaygın bir şekilde kullanım görürler. M.S. 1. yüzyılda bu kaselerin yerini dikey kaburgalı tipler almıştır⁵⁹. Çalışılan alanda bu form ile ilişkili tek bir örnek ele geçmiştir (Nr.1, Foto 11). Konik formda kaseye ait ağız ve gövdenin bir bölümünden oluşan parça balköpüğü renginde camdan üretilmiştir ve iç yüzeyinde kesme tekniği ile yapılmış beş adet yatay yiv bulunmaktadır. Portiko önündeki ana kanal çevresinde -11.62/-12.32 m. seviyelerinde bulunmuş olan parçanın, aynı seviyelerde bulunmuş olan diğer cam parçaları ve Roma dönemi sikkeleri göz önünde bulundurulduğunda sağlıklı değerlendirilmesi mümkün değildir.

2.1.1.2. Kaburgalı Kaseler

Kaburgalı kaseler dört ana grupta incelenebilir bunlar; sığ kaseler, derin kaseler, yalnızca omuz üzerinde kaburgaları olan kaseler ve kaburgaları çimdikleme yöntemi ile yapılanlar. Bazı tipleri sığ ve yayvan iken bazı tipleri derindir. M.S. 1. yüzyıl sonlarında monokrom örnekler polikrom örneklerden daha yaygındır⁶⁰. M.S.

⁵⁹ John W. Hayes, **Roman and Pre-Roman Glass in the Royal Ontario Museum**, Toronto, 1975, s. 16.

⁶⁰ C. Isings, **Roman Glass from Dated Finds**, Archaeologia Traiectina II, Groningen/ Djakarta, 1957, ss. 17-21.

1. yüzyıl boyunca Roma İmparatorluğunun her yerinde yaygın olarak kullanılmışlardır⁶¹.

Metropolis hamam- gymnasium kompleksi buluntusu iki adet kaburgalı kase mevcuttur. Bunlardan ilki Portiko önündeki ana kanaldan bulunmuştur. Mavi tek renkli kaseye ait gövde parçası kalıba üflenerek yapılmıştır ve paraleller göz önünde bulundurulduğunda M.S. 1. yüzyıla tarihlenir (Nr. 2) . Bu örnekte boyundan gövdeye geçişte bir bombe mevcuttur. Bu kase formunun polikrom kalıba döküm örneği Grose tarafından M.S. erken 1. yüzyıla tarihlenmiştir. Ancak elimizdeki örneğin monokrom oluşu ve kalıba üflenerek yapıldığı göz önünde bulundurularak M.S. 1. yüzyıl sonlarına tarihlendirilebilir. R. Meriç tarafından çalışılmış Efes devlet agorası'ndaki bir kuyudan bulunan Geç Hellenistik ve Roma buluntuları arasında benzer örneklerle rastlanmaktadır⁶².

Nr. 3 de görülen balköpgü rengi kaburgalı kaseye ait gövde parçası ise dışa çekik ağız kenarlıdır ve ağızdan gövdeye geçişte 4 adet çarkta kesme yivi vardır. Gövdenin korunmuş kısmında bulunan üç adet kaburganın gövdenin üst kısmından başlayarak muhtemelen dibe kadar uzandığı görülmektedir (Foto 12). Gövde üzerinde beyaz opak cam ipliği ile yapılmış mevcut bezemeler aşınma tabakası ile kaplı olmasından dolayı belli belirsizdir. Sığ bir kaseye aittir. Kalıba üflenerek yapılmıştır. Bu kaselerin kullanım gördüğü dönem oldukça kısadır. Buluntuların büyük çoğunluğu M.S. 1. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenir⁶³.

2.1.1.3. Derin Kase ya da Yarı Küresel Kap

Isings form 12⁶⁴ ile tanımlanan bu kaplar derin kase ya da yarıküresel kap olarak tanımlanırlar. Bu kaplar seramik ve metalden yapılmış erken tarihli içki kaplarının cam taklitleridirler. Kaselerin ağız kenarları kesilerek şekillendirilir.

⁶¹ von Saldern, s. 11.

⁶² R. Meriç, Kuyu, Tafel 86, 22.

⁶³ von Saldern 1980, s. 13.

⁶⁴ Isings, s. 28.

Vurma diplidirler. Dekorasyonlarındaki yaygın düzenleme genellikle çarkta kesme yivler ya da değişik kalınlıklarda belli belirsiz kazıma çizgiler şeklindedir⁶⁵.

Bu forma ait parçalar gymnasium C mekanı çevresinde bulunmuştur (Nr. 4). Açık mavi saydam camdan yapılmış olan kaseye ait ağız ve gövde parçası benzerleri göz önünde bulundurularak M.S. 1. yüzyıl ortalarına tarihlendirilebilir.

2.1.1.4. Yarı Küresel Kase ya da Kavanozlar⁶⁶

Isings form 96 ile tanımlanırlar. Dekorsuz ve dekorlu olmak üzere iki tipi vardır. Bu kaseler serbest üfleme tekniği ile üretilmiş, çoğunlukla dışa çekik ya da işlenmemiş ağız kenarlarına sahip, konkav diplidirler. Dekorsuz olanları M.S. 3. yüzyıl orijinelidir ve M.S. 4. yüzyılın en tipik formlarındandır. Çarkta kesme ya da kazıma dekorlu olan örneklerin erken örnekleri M.S. 2. yüzyılda görülür. Erken örnekleri iyi kalitede ve ağız kenarları parlatılmıştır. Geç örnekler ise daha düşük kalitede ve ağız kenarları işlenmemiştir⁶⁷. Torba şekilli gövdeye sahip bu form merhem ve kozmetik ürünlerinin muhafazasında kullanılmış olmalıdır. Doğu Akdeniz' in tününde yaygın olarak kullanılan bir formdur⁶⁸.

Komplekste ele geçen yarı küresel kaselerden 16 tanesi dekorsuz iken (Nr. 5-20), iki örnekte gövdenin üst bölümünde kase ile aynı renkte cam ipliğinin bir kez dolandırılmasıyla oluşturulmuş süsleme vardır (Nr. 21-22). Bu süsleme teknik form üfleme çubuğu üzerinde döndürülürken gerçekleştirilir. Küçük bir cam kütlesinden çekilerek elde edilen cam ipliği formun üzerine sarılır. Bu teknikte düzenli uygulamalar yapmak güçtür⁶⁹.

Nr. 23'te görülen örneğin gövdesinde ise çarkta kesme iki yatay yiv bulunmaktadır (Nr.23).

⁶⁵ Hayes, ss. 35-36.

⁶⁶ Bu tip Isings tarafından yarı küresel kâse olarak isimlendirilmişken, Lightfoot kavanoz olarak adlandırmaktadır.

⁶⁷ Isings, ss. 113-116.

⁶⁸ C.S. Lightfoot, *A Catalogue of the Glass Finds: Sagalassos 1990*, Leuven, 1993, s. 177.

⁶⁹ Binnur Gürler, *Tire Müzesi Cam Eserleri*, Ankara, 2000 (Tire), s.15.

2.1.1.5 Diğer Kase Formları

Ağız kenarı kalınlaştırılmış, ağızdan dibe doğru daralan kase formları katalogda Nr. 24-30 arasında verilmiştir. Bu form Ephesos yamaç evlerde bulunan örneklerden⁷⁰ yola çıkılarak M.S. 2.-3. yüzyıllara tarihlendirilmiştir. Yalnızca ağız ve gövde parçaları ele geçen bu formun dip kısmı hakkında fikir yürütülememiştir. Bu form genel olarak yeşilin tonlarında saydam camdan, serbest üfleme tekniği ile üretilmiştir. Bu forma ait parçalar gymnasium C mekanı, nişli mekan, sarnıç ve ana kanaldan bulunmuştur.

Ağız kenarı yuvarlatılmış ve hafif içe doğru eğimli kaseye ait ağız ve gövde parçası da sığ bir kaseye ait olmalıdır (Nr. 31).

Katalog Nr. 32' deki kase formu ağız kenarı dışa çekik ve kalınlaştırılmış olmasıyla Isings form 96a daki yarı küresel kaseleri⁷¹ andırmaktadır. Ancak gövdeden dibe geçiş göz önünde bulundurulduğunda sığ bir kase izlenimi vermektedir. Bu özelliği ile Isings 96a'dan ayrılmaktadır. Nr. 32 Kartaca Yasmına nekropolisi buluntuları arasında tespit edilmiş bir örnek ile oldukça benzerdir. Sözü edilen örneğin nekropol buluntuları dikkate alındığında M.S. 3. yüzyıldan daha geç bir tarihe verilemeyeceği görülmüştür⁷².

Nişli mekanda bulunmuş dışa çekik ağız kenarlı kaselere ait iki adet ağız ve gövde parçası (Nr. 33-34) derin kaselere ait olmalıdır. Korunmuş bölümleri dikkate alınarak bu örneklerden Nr. 34'ün bezemesiz olduğu, Nr. 33'ün ise çarkta kesilerek bezenmiş olduğu görülmektedir.

⁷⁰ Friedrich Krinzing, Tafel 144.

⁷¹ Isings, s. 113.

⁷² Allison E. Sterrett-Krause, Evidence for Glass Production from the Yasmına Necropolis at Carthage, Master of Arts, University of Cincinnati Department of Classics of the College of Arts and Sciences, 2006, plt. 4 no: 49.

2.1.2. Tabaklar

2.1.2.1. Sığ Tabaklar

Isings form 97a'da halka kaideli, sığ, dairesel tabaklar olarak tanımlanırlar. Bu tabak formu M.S. 2. yüzyıl sonu ya da 3. yüzyıl başı orijinelidir fakat geç tarihlere kadar kullanımı devam etmez⁷³. Ağız çapları 21.6 cm. ile 34 cm. arasında değişen tabaklar üç gruba ayrılabilirler. Bunlardan ilki katalogda Nr. 36-40 arasında tanımlanmış olan ağız kenarı dışa ve içe katlanarak şekillendirilmiş tabaklardır. İkinci grupta yer alan iki örneğin ağız kenarı dışa katlanarak şekillendirilmiştir (Nr. 41-42). Ağızdan dibe doğru daralan bu örnekler sığ tabaklara ait olmalıdır. Paralellere dayanarak bu tabaklar M.S. 2. ve 3. yüzyıla tarihlendirilir. Bu tabaklar yeşilin tonlarında saydam camdan üretilmiştir.

Nr. 43 teki tabağa ait ağız ve gövde parçası ise dışa çekik ağız kenarı kalınlaştırılmış, gövde üzerinde üç adet ince, çarkta kesme yivin bulunduğu, renksiz camdan yapılmış bir örnektir.

2.1.2.2. Derin Tabaklar

Dışa çekik ağız kenarlı, derin, gövde üzerinde cam ipliği süslemelerin bulunduğu, yüksek halka kaideli bu form M.S. 4. yüzyıla tarihlendirilir⁷⁴. Bu forma ait iki tabağa ait parçalar portiko önündeki ana kanaldan bulunmuş ve çizimde tümlenmeye çalışılmıştır (Foto 13). Bu forma ait çok sayıda dip ve gövde parçası ele geçmiş olduğundan bunlardan yalnızca üç tanesine katalogda yer verilmiştir.

2.1.3. Oval Gövdeli Kavanozlar

Isings form 131 ile tanımlanabilirler. Muhtemelen M.S. 3. yüzyıl orijinel olup M.S. 4. yüzyıla tarihlenen örnekleri de bulunan oval gövdeli kavanoz'a⁷⁵ ait iki adet

⁷³ Isings, s. 117.

⁷⁴ Hayes 1975, fig. 591; Saldern 1980, fig. 463.

⁷⁵ Isings, s. 160.

ağız ve gövde parçası komplekste bulunmuştur. Serbest üfleme tekniğiyle üretilmiş, ağız kenarı yuvarlatılmış, ağızdan gövdeye doğru genişleyen bir forma sahip olup iki örnekte de gövdenin üst kısmında aynı renkte cam ipliğinin bir sıra sarılmasıyla oluşturulmuş süsleme vardır. Örneklerden biri açık yeşil renkte saydam camdan (Nr. 47) diğeri renksiz camdan (Nr. 48) yapılmıştır.

2.1.4. Unguanteriumlar

Parfüm ya da merhem şişesi olarak kullanım görmüş olan unguanteriumlar tarihlendirilirken genel olarak boyun uzunlukları, gövde şişkinlikleri, gövde üzerine sonradan yapılan süslemeler dikkate alınmaktadır⁷⁶.

Komplekste bulunan toplam 15 adet unguanteriuma ait olabilecek parçadan 10 tanesi ağız ve boyun iken 5 tanesi dip parçasıdır. Çoğunluğu açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Bunun yanında yeşil ve renksiz camdan örnekler görülürken bir adette sarımsı kahverengi camdan yapılmış örnek bulunmaktadır. Bunlardan 11 tanesi gymnasium C mekanından bulunmuştur. -10.60/-11.60 m. seviyeleri arasından ele geçen bu parçalar form açısından farklılık göstermektedir.

Isings form 6⁷⁷ ile tanımlanan ve M.S. 1. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilen unguanterium formuna ait boyun ve gövde parçası (Nr. 49) 99-B mekanı içerisinden, Isings form 27⁷⁸ ile tanımlanan tüp biçimli unguanteriuma ait ağız ve gövde parçası (Nr. 51) ise sarnıç 34 no'lu plankareden bulunmuştur. Ağız kenarı içe doğru katlanarak şekillendirilmiş unguanteriuma ait ağız ve boyun parçaları (Nr. 52-55) ise gymnasium C mekanı buluntuları arasındadır. Gymnasium C mekanından -10.60/-11.30 m. seviyeleri arasında bulunan unguanterium'a ait olabilecek ağız parçası ise (Nr. 56) üretim hatalıdır.

⁷⁶Stuart J. "Fleming, Late Roman Glass at the University of Pennsylvania Museum: a Photo Essay", **Expedition** Vol. 39, No:2, 1997, s. 40.

⁷⁷ Isings, s. 22.

⁷⁸ Isings, s. 41.

Gymnasium C mekanında yukarıda bahsedilen ağız ve boyun parçaları ile birlikte -10.60/-11.30 m. seviyelerinden bulunan 1 adet ve -11.30/-11.60 m. seviyelerinden bulunan 3 adet unguanterium dip parçası (Nr. 59-62) Isings form 82 A1 ile tanımlanan çan şeklinde gövde biçimlendirmesine sahiptir ve M.S. 2. yüzyıla tarihlenir. Portiko güneyindeki kanal içinden bulunan bir adet unguanteriuma ait dip parçası (Nr. 63) ise Isings form 82 B2⁷⁹ ile tanımlanan yassılaştırılmış konik gövdeye sahiptir ve yine M.S. 2. yüzyıla tarihlendirilir.

Latrina kazı çalışmaları sırasında bulunan bir adet unguanteriuma ait ağız ve boyun parçası (Nr. 50) renk açısından diğerlerinden farklılık gösterir. Dışa çekik ağız kenarı yuvarlatılmış, uzun-silindirik boyna sahip form, sarımsı kahverengi saydam camdan yapılmıştır.

2.1.5. Şişeler

2.1.5.1. Kaide Halkası Olmayan Küresel Gövdeli Şişeler

Isings form 71⁸⁰, 92⁸¹, 103⁸², 104b⁸³, 133⁸⁴ ile tanımlanabilecek şişeler genel olarak M.S. 1.-4. yüzyıllar arasına tarihlendirilebilirler. Metropolis hamam-gymnasium kompleksinde farklı büyüklüklerde ve farklı ağız kenarlarına sahip çok sayıda kaide halkası olmayan küresel gövdeli şişe parçası tespit edilmiştir. Ağız kenarları huni şeklinde ya da işlenmemiş biçimlerde olup, silindirik boyunlu, kaide çapları 2.7 cm. ile 5.5 cm. arasında değişen, kaide halkası olmayan hafif konkav dipli şişelerdir. Ağız kenarları genellikle bezemesiz (Nr. 64-71) olmakla birlikte benzer örnekler göz önünde bulundurularak Geç Roma-Erken Bizans devirlerine tarihlendirilen huni şeklinde ağız kenarına sahip üç adet örnekten iki tanesinde (Nr.72-73) cam ipi bezeme, bir tanesinde ise aletle yapılmış çentikler (Nr.74) görülmektedir. Gövde kısımları genellikle bezemesizdir ancak gövdesinde dikey

⁷⁹ Isings, s. 97.

⁸⁰ Isings, s. 90.

⁸¹ Isings, s. 110.

⁸² Isings, s. 121.

⁸³ Isings, s. 123.

⁸⁴ Isings, s. 160.

kaburgalar (Nr. 82) olan ve gövdenin korunmuş kısmında bir adet yatay cam ipli bezemenin (Nr. 83) görüldüğü iki örnek bu genellemenin dışındadır. Aynı renkte cam ipliği kullanılarak yapılan dikey kaburgalı şişelere ait örnekler Pompei ve Siphnos'ta bulunmuş, Siphnos örneği bir Vespasianus sikkesi ile birlikte ele geçmiştir⁸⁵. Yapımlarında yoğun olarak yeşil ve mavi renkler kullanılmış olmakla birlikte sarımsı yeşil, mavimsi yeşil ve renksiz camdan yapılmış olanları da mevcuttur.

2.1.5.2. Silindirik Şişeler

Komplekste yer alan silindirik gövdeli şişelere ait olabilecek iki adet ağız kenarı (Nr. 84-85) bulunmuştur. İki örneğin de ağız kenarı dışa-yukarı ve içeri katlanarak şekillendirilmiştir ve silindirik boyunludurlar. Bir adet boyun ve gövdeye geçişten oluşan parçada ise boyunun alt kısmında cam ipliğinin bir kez sarılmasıyla oluşturulmuş süsleme görülmektedir (Nr. 86) .

Silindirik gövdeli şişelere ait dipler ise kendi aralarında farklılıklar göstermektedirler. Üç gruba ayırmak mümkündür.

2.1.5.2.1. Silindirik Gövdeli, Konkav Dipli Şişeler

Silindirik gövdeli, konkav dipli şişeler Isings form 51⁸⁶, 102⁸⁷, 126⁸⁸, 127⁸⁹, 132⁹⁰ ile tanımlanabilir. Ağız kısımları farklılık gösterir. Genel olarak M.S 1.-3. yüzyıllar arasına tarihlenirler. Kataloğa alınan 9 adet dip parçası (Nr. 87-95) farklı büyüklüklere sahip şişelere aittir. Kaide çapları 2.3 cm. ile 5.8 cm. arasında değişmektedir. Yeşil, mavi ve mavimsi yeşil saydam camdan üretilmişlerdir.

⁸⁵ Isings, s. 90.

⁸⁶ Isings, s. 67.

⁸⁷ Isings, s. 120.

⁸⁸ Isings, s. 156.

⁸⁹ Isings, s. 157.

⁹⁰ Isings, s. 160.

2.1.5.2.2. Silindirik Gövdeli, Düz Dipli Şişeler

Silindirik gövdeli, düz dipli şişelerin tamamı mavi renkte saydam camdan yapılmıştır (Nr. 96-100). Bu şişelerin düzgün olmaları ve diplerinde pontil izine rastlanmaması kalıba üflenmiş olabileceklerini düşündürmektedir. Benzerlerine Ephesos'ta Yamaç Ev kazılarında rastlanan bu form Krinzinger⁹¹ tarafından M.S. 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir. Kaide çapları 4.3 cm. ile 5.5 cm. arasında değişmektedir. Komplekste bulunan beş adet şişenin iki tanesi latrina buluntusudur.

2.1.5.2.3. Konkav Dipli, Dipten Gövdeye Geçişte Kavis Yapan Şişe ya da Bardaklar

Dipten gövdeye geçişte kavis yapan şişeler (Nr. 101-105) mavi ve yeşil renklerde saydam camdan, serbest üfleme tekniği ile üretilmişlerdir. Isings form 102⁹² deki örnekte olduğu gibi şişeye ait dip olabileceklerken, çapları küçük olan örnekler Ephesos Yamaç Ev örneklerinde olduğu gibi bardak⁹³ olarak kullanılmış olabilirler ancak buna işaret eden kulplara komplekste rastlanmamıştır.

2.1.5.3. Kare Formlu Şişe

Şarap ve yağ gibi kolay bozulabilir malların muhafaza edilebilmesi için ihtiyaç duyulan bu şişeler kare ya da dikdörtgen formlu, kalıba üfleme tekniğiyle yapılmış ve Roma dönemi boyunca popülerliklerini korumuşlardır. Cam doğasında kırılğan bir madde olduğu için bu şişeler kalın duvarlı ve dengeli üretilirler. Camın saydanlığı sayesinde içeriğinin görülebilmesi de ayrıca bir avantaj sağlamaktadır. Aynı kalıp kullanılarak üretilen şişelerin iç hacimlerinde de standart sağlanabiliyordu. Başka bir özelliği ise şişeleri yapan usta ya da atölyeyi tanımlıyor olabilecek bu depolama şişelerinin diplerinde bulunan rölyef içinde geometrik şekiller ya da rozet biçimindeki süslemedir⁹⁴. Kare formlu şişeler M.S. 1. ve 2.

⁹¹ Krinzinger, Tafel 141.

⁹² Isings, s. 120.

⁹³ Krinzinger, Tafel 136, 255.

⁹⁴ R. A. Grossmann, **Ancient Glass a Guide to the Yale Collection**, Yale University Art Gallery, 2002, ss. 22-23.

yüzyılların en bilindik şişe formlarındandır. Genellikle kalın, yeşil ya da mavimsi yeşil renklerde ve kaliteli ürünlerdir⁹⁵. Isings form 50⁹⁶, 84⁹⁷, 90⁹⁸ ile tanımlanan kare ya da dikdörtgen formlu şişeler iki teknikle yapılmaktadır. İlk teknikte gövde kalıba üflenerek şekillendirilir. Bu teknik genellikle uzun gövdeli şişelerde uygulanır ve diplerinde genellikle desenler ve yazılar bulunmaktadır. İkinci teknik ise serbest üflemedir ve şişirilen cam düz bir yüzey üzerinde dört bir tarafı düzleştirilerek biçimlendirilir. Köşeleri yuvarlaktır ve kalıp izi bulunmaz. Bu teknik bodur şişelerde uygulanır⁹⁹.

Portiko önündeki ana kanaldan bulunmuş şişeye ait dip (Nr. 107, Foto 15) kalıba üflenerek üretilmiştir ve hafif konkav dibin ortasında halka içerisinde üç adet yapraktan oluşan bir rozet vardır.

2.1.5.4. Muhtelif Şişe Formlarına Ait Parçalar

Belli bir şişe formuna dâhil edilmeyen şişelere ait ağız, dip ve kulp parçaları komplekste kullanılmış olan şişelerin form çeşitliliğinin ve yoğunluğunun görülebilmesi için katalogda tanımlanmıştır. Şişelere ait ağız parçaları kendi içinde işlenmemiş ağız kenarlı (Nr. 108-113), dışa çekik ağız kenarlı (Nr. 114, 117), dışa çekik ağız kenarı içe katlanmış (Nr. 115-116), içe çekik ağız kenarlı (Nr. 118-122) şişeler olarak gruplandırılabilir. Minyatür bir şişeye ait dip de katalogda Nr. 123' te tanımlanmıştır.

Nr. 57-58 de tanımlanmış iki adet şişeye ait ağız ve boyun parçası ise gymnasium C mekanı -10.60/-11.30 m. seviyeleri arasında tespit edilmiştir. Bu parçalar simetrik değildir

⁹⁵ Dorothy Charlesworth, "Roman Square Bottles", JGS Vol: VIII, 1966, s. 26.

⁹⁶ Isings, ss. 63-67.

⁹⁷ Isings, s. 100.

⁹⁸ Isings, s. 109.

⁹⁹ Charlesworth, s. 26.

Nr. 124-125 olarak numaralandırılan kulplar silindirik ya da kare –dikdörtgen formlu şişelere ait olabilecekken Nr. 26-29 olarak numaralandırılan kulplar farklı şişe formlarında karşımıza çıkmaktadır.

2.1.6. Bardaklar

2.1.6.1. Roma Dönemi Bardakları

Komplekste Roma dönemine tarihlenebilen 2 ayrı tip bardağa ait ağız ve gövde parçaları ele geçmiştir.

1a) Ağız kenarı dışa çekik, oval gövdeli bardaklar. Mavi, sarımsı yeşil ve yeşil renkte saydam camdan serbest üfleme tekniği ile üretilmişlerdir. Katalog Nr. 130-133’de tanımlanmışlardır. Dört örnek de gymnasium C olarak adlandırılan mekanın kazısı sırasında Bizans taban altı -10.60/-11.30 seviyelerinden bulunmuştur. Paraleller göz önünde bulundurularak M.S. 2. yüzyıl ortası-3. yüzyıl ortalarına tarihlendirilmektedir¹⁰⁰.

1b) Dışa çekik ağız kenarı kalınlaştırılmış, oval gövdeli bardak (Nr. 134). Açık mavi renkte saydam camdan yapılmış bu örnek de gymnasium C mekanı Bizans taban altı -11.30/-11.60 m. seviyelerinden bulunmuştur. Benzer bir örnek J.W.Hayes tarafından M.S. 3. yüzyıl sonu-4. yüzyıl olarak tarihlenmiştir¹⁰¹.

2) Dışa çekik ağız kenarı kesilerek biçimlendirilmiş, dekorsuz, konik bardak (Nr. 135-136). Isings form 106 c1¹⁰² olarak tanımladığımız bu formdan komplekste iki adet ele geçmiştir. İki örnek de mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. M.S. 4. yüzyıla tarihlendirilir.

¹⁰⁰ Lightfoot-Arslan, nr. 31; Hayes, nr. 184; Davidson, fig 9, nr. 648.

¹⁰¹ Hayes, s. 121.

¹⁰² Isings, s. 129.

2.1.6.2. Orta Bizans Dönemi Bardakları

Bu bardak formu kompleks genelinde üst kotlarda sıkça karşımıza çıkmaktadır. Toplam 34 adet bardak dibinden 17 tanesi kataloğa konulmuştur. Genel olarak sarı, yeşil ve kahverenginin tonlarında saydam camdan üretilmişlerdir. Orta Bizans devrine ait bu bardaklar iki tipte karşımıza çıkmaktadır.

1) Kaide halkası çökertilerek yapılmış olan bardaklar. Toplam 16 adet bulunmuştur, bunlardan 9 tanesi kataloğa konulmuştur (Nr. 137-145). Eldeki örnekler göz önünde bulundurulduğunda kaide halkası çökertilerek yapılmış bardakların gövdelerinde bezeme karşımıza çıkmamaktadır. Ancak bu örneklerin dip parçaları olduğu ve gövde kısımlarının çok fazla korunamamış olması da göz önünde bulundurulmalıdır.

2) Kaide halkası sonradan eklenmiş bardaklar. Toplam 13 adet bulunmuştur, bunlardan 8 tanesi kataloğa konulmuştur (Nr. 146-153). Kaide halkası sonradan eklenmiş bardakların gövdelerinde diğer tipten farklı olarak cam ipliği ve çimdikleme tekniği ile yapılmış küçük kabartılar şeklindeki süslemeler görülmektedir. Geç Roma devrine doğru ortaya çıkan çimdikleme şeklindeki bezeme serbest üflenmiş camların sıcakken maşayla sıkıştırılıp çekilmesiyle oluşturulmaktadır¹⁰³.

2.1.7. Kandiller

Nişli mekanda -9.28 m. seviyesinde bulunmuş olan kandil (Nr. 156) çok küçük parçalar halinde ele geçmiş, çizim yapılırken tümlenmeye çalışılmıştır. Ağız kısmı noksan olan form dibe doğru daralmaktadır. Dipte çıkıntı şeklindeki bölüm cam sıcakken gövdeden çekilerek şekillendirilmiş ve içi boştur. Tüm yüzey parlak, altın sarısı bir aşınma tabakasıyla kaplı olduğu için camın rengi anlaşılamamaktadır. Nr. 157-158' de görülen ağız parçaları ise konik bardak ya da kandile ait olabilirler. Nr. 157' deki örnek ağız kenarı içe katlanarak boru şeklinde biçimlendirilmişken Nr.

¹⁰³ Üzlifat Özgümüş, **Anadolu Camcılığı**, Pera Yayıncılık, İstanbul, 2000, s. 88.

158' deki örnek hafifçe kalınlaştırılmış ağız kenarına sahiptir. Form bir kez üflendikten sonra gövdeye cam ipliği sarılmış ikinci üfleme sırasında kendi etrafında döndürülmüştür. Kase, kase biçimli kandil ve şişelerde sıkça görülen bu tip eğik ve spiral kaburgalara Bizans Dönemi'nde sıklıkla rastlanır¹⁰⁴. İki örnekte de gövde dibe doğru daralmaktadır.

2.1.8. Gövde Parçaları

Cam buluntular genellikle küçük parçalar halinde ele geçtikleri için gövde üzerinde bulunan süslemeler tahmin edilememektedir. Formları belirlenemeyen ancak komplekste kullanılan cam formları üzerindeki bezemelerin belirlenebilmesi için tanımlanan gövde parçaları Nr. 159-164 arasında yer almaktadır. Bu örneklerde çimdikleme, aplike sigiller, cam ipliği ile yapılan süslemeler ve çarkta kesme yivler görülmektedir. Çimdikleme tekniği serbest üfleme camların sıcakken bir maşayla sıkıştırılıp çekilmesi (Nr. 164), aplike sigiller kapların yan duvarlarına sıcak cam parçası yapıştırılıp maşayla sıkıştırılması (Nr. 159-160), cam ipliği kabın yüzeyine sıcak cam akıtılıp gövde üzerine sarılması¹⁰⁵ (Nr. 161-163), soğuk kesme tekniği (Nr. 160) su ve zımpara yardımıyla yüzeyin çarkta kesilerek yüzeysel ya da derin kesmeler oluşturulması¹⁰⁶ şeklinde uygulanır.

2.1.9. Dip Parçaları

Komplekste yapılan kazılarda çok miktarda dip parçası ele geçmiş, bunların içinden farklı formlara ait olabilecek 27 adet dip parçası katalogda tanımlanmıştır. Bu dipler üç farklı şekilde biçimlendirilmiştir; kaide halkası sonradan eklenmiş (formla aynı renkte cam ipliği sarılarak oluşturulmuş), boru şeklinde çökertilmiş ve gövdeden çekilerek yapılmış olanlar. Kase, tabak ve bardaklara ait olabilecek bu dipler katalogda Nr. 165-191 arasında tanımlanmıştır. Bu dipler arasında yalnızca Nr. 189'da tanımlanan kadeh yâda kadeh tipi kandile ait parçanın formu belirlenebilmiştir. Latrinada bulunmuş olan bu parçanın ayak kısmı tek boğumludur,

¹⁰⁴ Özgümüş, s. 91.

¹⁰⁵ Özgümüş, ss. 88-92.

¹⁰⁶ Gürler, Tire, s. 15.

kaidesi boru şeklinde çökertilerek yapılmıştır. Benzer örnekler dikkate alınarak M.S. 5.-7. yüzyıllara tarihlendirilmiştir.

2.1.10. Pencere Camları

Camı ince levhalar halinde ilk üretenler Suriyeliler olsa da camı mimari bir eleman olarak ilk kullananlar Romalılardır¹⁰⁷. Romalıların bulduğu tabaka cam üretim yöntemi erimiş camı düz ve sert bir tabla üzerinde yuvarlama ve buradan alınan dairesel kesitlerin inceltilerek plaka haline getirilmesi ilkesine dayanır. Bu camlar sert, pürüzlü ve mat yüzeylere sahiptir. Romalıların camın, ışığı tüm dalga boylarıyla içeri alırken içerideki ısının dışarı çıkışını önlediğini algılamasıyla birlikte cam, hamamlarda da termal anlamda kullanılmaya başlar¹⁰⁸.

İnsan vücudunda radyasyon'un yarattığı rahatlık duygusu hamam tasarımında güneş ışığına özel önem verilmesine yol açar. Güneş enerjisinin antik dünyada etkin kullanımı sadece hamamların ısıtılmasında değil, konut mimarlığında da kullanılır. Hamamlar ele alındığında sıcak mekanların güneybatı konumunda olması Vitruvius tarafından açıkça önerilmektedir. Büyük pencerelerin güney ve batıya bakar yönde açılması da güneş enerjisinden en yüksek düzeyde yararlanmanın bir diğer yoludur¹⁰⁹.

Metropolis hamam-gymnasium kompleksinde pencere şebekelerine rastlanmamış¹¹⁰ olsa da kompleksin mekanlarının pencerelerinde cam kullanıldığı kazılar sırasında bulunmuş çok sayıda kırık pencere camı parçasından anlaşılmaktadır (Foto 16). 1998 yılında tutulmuş olan hamam günlük kazı defteri dikkate alındığında 22-23/08/1998 tarihli kazıcının notları bize bu pencere camı parçalarının hamam'ın kuzey-doğu bölümünde caldarium kazı çalışmaları sırasında 21, 22, 32, 33, 47 no'lu plankarelerde yapılan çalışmalarla ortaya çıkarıldığını

¹⁰⁷ B.Y.O. Uçkan, "Cam Tarihine Genel Bir Bakış", *Anadolu Sanat* 19, 2008, s. 97.

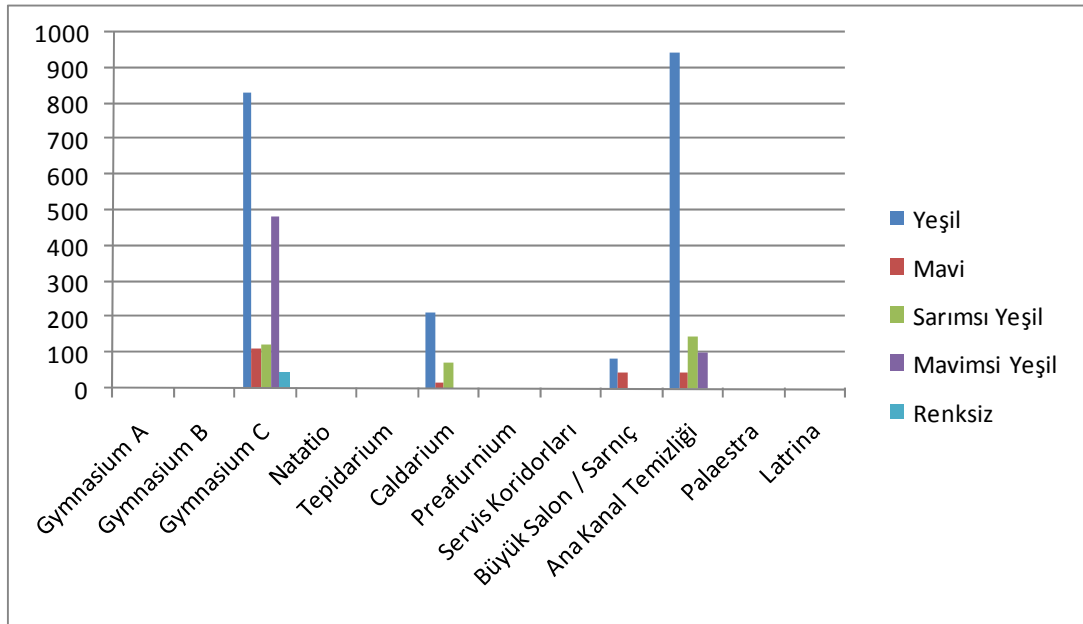
¹⁰⁸ Banu Apaydın Başa, "Mekansal Süreklilik ve Cam", *Camgeran 2010 Uluslararası Katılımlı Uygulamalı Cam Sempozyumu*, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Eskişehir, 2010, s. 95.

¹⁰⁹ Fikret Yegül, *Antik Çağ'da Hamamlar ve Yıkınma*, 1. Basım, Homer Kitabevi, 2006, s. 114.

¹¹⁰ Uluşans, s. 95.

göstermektedir. Bu pencere camları şeffaf olmayıp yalnızca ışık geçirme özelliğine sahiptir. Kalınlıkları 0.1 mm. ile 0.5 mm. arasında değişen mavi, mavimsi yeşil, yeşil ve sarımsı yeşil camlardan üretilmiş düz, levha biçimli örneklerdir. Levha biçimli camların iki farklı yapım tekniği vardır. Bunlardan ilki ve daha erken olanı eriyik camın düz bir yüzeye dökülerek bir merdane yardımıyla açılması, diğeri silindir üfleme tekniğine dayanır. Silindir üfleme camlar yoğun olarak paralel uzamış hava kabarcıklarına¹¹¹ sahip olmaları özelliğiyle komplekste bulunan camlardan farklıdır. Bu alanda bulunmuş pencere camları içerisinde farklı büyüklüklerde yuvarlak hava kabarcıkları olması, eriyik camın düzgün bir yüzeye dökülüp, bir merdane yardımıyla açılarak düzleştirilmiş olduğu sonucuna ulaşmamızı sağlar.

Hamam içerisinde yalnızca caldarium bölümünde pencere camlarına rastlanmışken diğer mekanlarda pencere olduğuna işaret eden herhangi bir buluntuya rastlanmamıştır. Portiko önündeki ana kanaldan da çok miktarda pencere camı ele geçmiştir. Bu parçaların hamam hala işlevini korurken kanala süpürülmüş olması olasıdır. Gymnasium C mekanında tespit edilen pencere camı parçaları ise caldarium ve ana kanaldan farklı olarak renksiz örnekleri de içermektedir.

¹¹¹ Serra Kanyak, "Late Roman/ Early Byzantine Window Glass from the Marmaray Rescue Excavations at Sirkeci", **Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean**, Dokuz Eylül University Faculty of Arts Department of Archaeology, İzmir, 2009, s. 25.

Hamam-gymnasium kompleksinde bulunmuş olan pencere camlarının yoğunluğu yapıldıkları cam rengi dikkate alınarak gram cinsinden yukarıdaki tabloda gösterilmiştir.

2.1.11. Bilezikler

Hamam-gymnasium kompleksinde bulunan, paraleller göz önünde bulundurularak büyük çoğunluğu Orta Bizans devrine tarihlenen bilezikler dolgu toprak, döküntü toprak, Bizans dönemine tarihlenen 98-B mekanı ve natatio önündeki geç dönem deposu buluntularıdır.

Bilezikler kendi aralarında kesitlerine ve bezemelerine göre gruplandırılırken M. Spaer' in tipolojisinden faydalanılmıştır¹¹². Ancak bezeme açısından benzerlik göstermelerine rağmen bu tipolojide dikdörtgen kesitli bilezikler içerisinde yer almayan dış yüzü bombeli ve iç yüzü yivli dikdörtgen kesitli örnekler alt grup olarak verilmiş, ayrıca tek bir örnek ile temsil edilen koyu yağ yeşili renkte saydam camdan üretilmiş, bezemesiz, kare kesitli bir örnek de gruplandırmaya dâhil edilmiştir.

Yuvarlak Kesitli Bilezikler (Spaer Tip A/1)

Komplekste ele geçen 18 bilezik parçası ile en yaygın gurubu oluştururlar. Bezemelerine göre dört alt gruba ayrılırlar. Tek renkli örnekler opak siyah, lacivert ve sarımsı kahverengi saydam camdan yapılmış iken çok renkli bükümlü örnekler opak siyah cam üzerine kırmızı, yeşil ve beyaz opak cam iplikleriyle bezenmiştir.

1) Tek renkli bezemesiz bilezikler (Spaer Tip A/1)

Katalogda Nr.213-216 arasında verilen tek renkli bezemesiz bilezikler siyah(Nr. 213-215) ve lacivert (Nr. 216) olmak üzere iki farklı renkte üretilmiştir.

2) Tek renkli seyrek bükümlü bilezik (Spaer Tip C/1b)

¹¹² Maud Spaer, "The Islamic Glass Bracelets of Palestine: Preliminary Findings", *JGS* Vol. 34, 1992, ss. 44-62.

Katalogda Nr. 217-219 olarak numaralandırılmış bilezik parçaları sarımsı kahverengi saydam camdan yapılmış ve kendi etrafında seyrek bükümler oluşturacak şekilde döndürülerek şekillendirilmiştir.

3) Çok renkli bükümlü bilezikler (Spaer Tip C/3-4)

Orta Bizans döneminde sıklıkla karşımıza çıkan bu bilezik tipi katalogda Nr. 220-228 arasında yer almaktadır. Kendi içinde iki renkli, çok renkli, seyrek ya da sık bükümlü olmak üzere farklılıklar göstermektedirler.

Yarı Yuvarlak Kesitli Bilezikler (Spaer Tip A2)

Dış yüzü paralel cam ipi bezeli bilezikler (Spaer Tip D/1e)

Siyah opak cam üzerine kırmızı ve yeşil opak camdan paralel cam iplikleri ile bezenmişlerdir. Katalogda Nr. 229-232 arasında yer alan bu tip Orta Bizans dönemine tarihlenir.

Dikdörtgen Kesitli Bilezikler (Spaer Tip A3)

- 1) **Dış yüzü paralel cam ipi bezeli bilezikler (Spaer Tip B/4c):** Dış yüzlerinde paralel cam ipi bezeme vardır. Nr. 233-235 arasında yer almaktadırlar.
- 2) **Dış yüzü tek sıra yivli, paralel cam ipi bezemeli bilezik:** Siyah renkte opak camdan yapılmış bileziğin (Nr. 236) dış yüzeyinde bir sıra yiv ve yivin iki yanında yeşil renkte paralel cam ipi bezeme vardır.
- 3) **İç yüzü tek sıra yivli ve dış yüzü paralel cam ipi bezeli bilezik:** Yeşil renkte saydam camdan yapılmış bilezik (Nr. 237) üzerinde açık yeşil ve opak kırmızı paralel cam ipliği bezeme vardır.

Kare Kesitli Bilezik

Koyu yağ yeşili saydam camdan yapılmış kare kesitli bilezik Nr. 238' de yer almaktadır. M.S. 2.-3. yüzyıllara tarihlendirilen cam buluntularla birlikte tespit edilmiştir.

2.2. HAMAM-GYMNASIUM KOMPLEKSİ CAM BULUNTULARININ MEKANSAL DAĞILIMI

2.2.1. Caldarium

Hamamın caldarium bölümünde bir tanesi dolgu toprak içerisinde, beş tanesi oldukça üst kotlardan (dolgu toprak?) bulunmuş olan sekiz adet bilezik parçaları tespit edilmiştir. Bunlardan dört tanesinin dış yüzü paralel cam ipi ile bezeliyken, iki tanesi çok renkli bükümlü bilezik gurubuna girer ve Orta Bizans devrine tarihlendirilirler. M.S. 11-13. yüzyıllar arasına tarihlenmiş bu bileziklerin yanında aynı kotlarda siyah opak camdan, yuvarlak kesitli, bezemesiz bir örnek de bulunmaktadır. Yine aynı seviyelerden üç adet Orta Bizans devrine tarihlenen bardak parçası da tespit edilmiştir. -11.36/-12.57 m. seviyelerinden bulunmuş olan bilezik ise tek renk, bezemesiz ve kare kesitlidir. Kare kesitli bilezik parçası aynı mekan içerisinde yaklaşık aynı kotlarda bulunmuş pencere camları, M.S. 3. yüzyıla tarihli geniş ağızlı üç adet tabak parçası, M.S. 2.-4. yüzyıllara tarihlenmiş şişelere ait ağız ve dip parçası göz önünde bulundurularak daha erken bir tarihe verilebilir.

Metropolis hamam-gymnasium kompleksinde pencere şebekelerine rastlanmamış¹¹³ olsa da kompleksin mekanlarının pencerelerinde cam kullanıldığı kazılar sırasında bulunmuş kırık pencere camı parçasından anlaşılmaktadır (Foto 7). 1998 yılında tutulmuş olan hamam günlük kazı defteri dikkate alındığında 22-23/08/1998 tarihli kazıcının notları bize bu pencere camı parçalarının hamam'ın kuzey-doğu bölümünde caldarium kazı çalışmaları sırasında 21- 22, 32-33, 47 no'lu plankarelerde yapılan çalışmalarla ortaya çıkarıldığını göstermektedir. Bu pencere camları şeffaf olmayıp yalnızca ışık geçirme özelliğine sahiptir. Kalınlıkları 0.1 mm. ile 0.5 mm. arasında değişen sarımsı yeşil, yeşil ve mavi camlardan üretilmiş düz, levha biçimli örneklerdir¹¹⁴. Mekanda aydınlatma amaçlı pencere camlarının dışında bir adet de cam kandil ve iki adet kandile ait olabilecek ağız ve gövde parçası bulunmuştur.

2.2.2. Tepidarium

¹¹³ Uluşans, s. 95.

¹¹⁴ Sarımsı yeşil: 73.41 gr. ; Yeşil: 212.5 gr. ; Mavi: 15.51 gr.

Dolgu toprak olarak adlandırılabilen üst kotlarda (-8.30/-8.90 m.) Orta Bizans devrine tarihlendirilen bardaklara ait dip, gövde ve ağız parçaları ile üç adet bilezik parçası bulunmuştur. Bu bölümden yalnızca bir adet kandile ait olabilecek ağız ve gövde parçası ile gövdesinde çarkta kesme üç adet yiv bulunan tabağa ait ağız ve gövde parçası daha erken bir tarihle verilebilir. Bu buluntular dışında katalogda yer alan gövde ve dip parçaları ait oldukları formun anlaşılabilmesi sebebiyle tarihllemeye dâhil edilmemiştir.

2.2.3. Preafurnium

Üst kotlarında (-7.75/-8.25 m.) yine Orta Bizans devrine tarihlendirilen bardak ve bilezik parçası ile birlikte M.S. 2. yüzyıla tarihlenen bir adet geniş ağızlı tabak parçası da bulunmuştur. Mekanın -11.78/-12.69 m. seviyelerinde M.S. 2.-3. yüzyıllara tarihlendirilen geniş ağızlı tabak ve bardak ya da şişeye ait olabilecek dip parçası ile yine şişelere ait olabilecek bir ağız ile ağız ve kulp parçası tespit edilmiştir. Şişelere ait ağız parçaları formları tespit edilemediği için paraleller doğrultusunda tarihlenememiştir ancak aynı seviyeden bulunmuş tabak ve şişe dibi ile benzer bir tarihe ait olmalıdırlar.

2.2.4. Servis Koridorları

Kuzey servis koridorunda tespit edilen M.S. 2.-4. yüzyıllar arasına tarihlendirilen beş adet değişik formlarda kaseye ait ağız ve gövde parçası (Nr. 24, 26-27, 34-35) ile iki silindirik şişeye ait dip parçası (Nr. 97, 101) bir adet Orta Bizans devrine tarihlendirilmiş yuvarlak kesitli, çok renkli, bükümlü bilezik parçası (Nr. 226) ile birlikte bulunmuştur. Bu bilezik parçasının -9.16/-10.95 m. seviyelerinde Roma dönemi camlarıyla birlikte bulunmuş olması genel olarak kompleksin üst kotlarında Orta Bizans devri buluntularının olmasıyla bağlantılıdır, bu parça kontekste karışmıştır.

Doğu servis koridorunda tespit edilen üç adet silindirik şişe dibi (Nr. 92, 98, 104), İki adet yarı küresel kase (Nr. 11, 21) , bir adet dışa çekik ağız kenarlı kaseye ait ağız ve gövde parçası (Nr. 33) hamamın kullanım aşamasına paralel olarak M.S. 2.-4. yüzyıllara tarihlendirilirler. Bunların dışında bir adet hangi forma ait olduğu tespit edilememiş dip (Nr. 166) ve şişeye ait ağız parçası (Nr. 110) birlikte bulunan, tarihlendirilmesi yapılmış diğer parçalar göz önünde bulundurularak aynı tarih aralığına verilebilir.

2.2.5. Gymnasium Mekanları

Gymnasium A mekanında yalnızca -10.59/-11.20 m. seviyelerinde bir adet kahverengi saydam camdan yapılmış, bezemesiz, yuvarlak kesitli bilezik tespit edilmiştir.

Gymnasium B mekanında -10.00/-10.30 m. seviyelerinde iki adet Orta Bizans devrine tarihlendirilen bardağa ait dip parçası bulunmuştur.

Gymnasium C mekanında -10.30/-10.60 m. seviyelerinde Bizans dönemi tabakasının ortadan kaldırılma çalışması yapılmaya başlanmıştır. Meydana çıkarılan cam buluntular genel olarak Orta Bizans devrine tarihlendirilen bardaklar ve bir şişe ağız parçasından oluşmaktadır. -10.60/-11.30 m. seviyelerinde Bizans tabanı altına inildiğinde bol miktarda seramik ve cam buluntuya rastlanmıştır. -11.30/-11.60 m. arasında seviye inme çalışmaları devam ederken yine çok miktarda seramik ve cam buluntu ele geçmiştir. Duvar yapısına bakılarak üç evreli olduğu düşünülen bu mekanın son evresinin çöplük olarak kullanılmış olma ihtimali vardır¹¹⁵. Bir yangınla son bulunduğu düşünülen Kompleksin, üçüncü kullanım evresinin tarihlendirilebilmesi için yıkıntı altında tespit edilen defne içindeki sikkelere bakılabilir. Definenin tarihi binanın yıkım tarihini vermesi açısından önemlidir. Bu definede bulunan en geç sikke Aurelianus'un (M.S. 270-275) imparatorluğunun ilk yıllarına aittir¹¹⁶. Bizans taban altına inildiğinde genel olarak M.S. 2.-3. yüzyıllara tarihlendirilen çok sayıda cam buluntu tespit edilmiştir. Bular şişelere ait ağız ve dip

¹¹⁵1998-1999 Hamam Günlük Kazı Defteri, Kazıcının notu.

¹¹⁶ Aybek ve Diğerleri, s. 105.

parçaları, unguanteriumlar, kase, tabak ve bardak formlarına ait parçalardır. Ayrıca bu seviyelerde çok miktarda düz pencere camına da rastlanmıştır. Bu alanda bulunmuş pencere camları içerisinde farklı büyüklüklerde yuvarlak hava kabarcıkları olması, eriyik camın düzgün bir yüzeye dökülüp, bir merdane yardımıyla açılarak düzleştirilmiş olduğu sonucuna ulaşmamızı sağlar. Caldarium ve ana kanaldan farklı olarak bu mekanda renksiz pencere camlarına da rastlanmıştır.

Aynı seviyelerde M.S. 2.-3. yüzyıllara tarihlenmiş çok sayıda cam buluntuyla birlikte tespit edilmiş üretim artığı, küçük cam cürufları ve bozuk üretim bir unguanteriuma ya da şişeye ait olabilecek ağız ve boyun parçası (Foto 14) mekanın son kullanım evresinde bir atölyenin çöplüğü olduğunu düşündürebilecek iken yapının kullanımının son bulma tarihinin sikkeler yardımıyla M.S. 270-275 olarak belirlenmesi bu durumu düşündürücü kılmaktadır.

2.2.6. Latrina

Latrina buluntusu camlar kendi içerisinde tarihleme açısından bir bütünlük göstermemekle birlikte M.S. 3. yüzyıla tarihlenebilecek silindirik gövdeli, düz dipli şişeler (Nr. 99-100), bir adet huni ağızlı şişeye ait ağız parçası (Nr. 68), yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası (Nr. 18) ile bir adet unguanteriuma ait ağız ve boyun (Nr. 50) mekanın olası kullanım tarihi ile örtüşmektedir. Ancak buluntular arasında yer alan birer adet M.S. 4.-5. yüzyıllara tarihlendirilebilecek şişeye ait olabilecek ağız parçası (Nr. 118), M.S. 5.-7. yüzyıllara tarihlendirilebilecek kadehe ait ayak ve kaide (Nr. 189) ve Orta Bizans devrine tarihli yuvarlak kesitli, çok renkli, bükümlü bilezik parçası da düşünüldüğünde buluntular bir stratigrafi takip etmemektedir. Buluntular ve çıktıkları kotlar düşünüldüğünde bir karmaşa söz konusudur.

2.2.7. Sarnıç

Mekan içerisinde tespit edilen cam buluntulara ait formlar benzer örnekler göz önünde bulundurularak M.S. 1.-4. yüzyıllar arasına tarihlendirilmişlerdir. Katalogdaki 32 adet cam buluntudan kaburgalı kaseye ait gövde parçası (Nr. 3), tüp

biçimli unguanteriuma ait ağız ve gövde parçası (Nr. 51) ile gövdesine cam ipliği kaburgalar eklenmiş bir adet küresel gövdeli şişeye ait dip ve gövde parçası (Nr. 82) M.S. 1. yüzyıla tarihlenmişler ve burada bulunan en erken buluntuları oluşturmuşlardır. M.S. 2.-4. yüzyıllar arasına tarihlendirilmiş altı adet yarı küresel kase (Nr. 7-8, 22, 28-29, 32) , bir adet ovoid kavanoz (Nr. 47), şişelere ait dip (Nr. 79-80, 88, 91, 96, 105-106) ve ağız (Nr. 67, 71, 86, 120-122) parçaları ile formu tespit edilemeyen ancak kendi içinde gösterdiği çeşitlilik nedeniyle dikkat çekici olan dip parçaları (Nr. 165, 167, 177-178, 180-181, 184-185) ve bir adet bezemeli gövde parçası (Nr. 159) bu mekan içerisinde bulunmuştur.

2.2.8. Ana Kanal

Portiko önündeki ana kanaldan bulunmuş olan camlar form çeşitliliği ve buluntu yoğunluğu açısından önemlidir. Buluntuların yoğunluğunun sebebi, hamamın kullanımı süresince ziyaretçilerinin kullandığı objelerden bazılarının kanala düşürülmüş ya da kırılmış olanların kanala atılmış, süpürülmüş olmasıyla açıklanabilir. Ana kanal çevresinde yapılan kazılar sırasında bulunmuş bir adet Geç Hellenistik devire tarihi kalıba döküm konik kase (Nr. 1) ile kanal içinden çıkarılmış M.S. 1. yüzyıla tarihlenmiş bir adet kaburgalı kase parçası (Nr. 2) ile M.S. 1.-2. yüzyıllara tarihlendirilmiş unguanteriuma ait dip (Nr. 63) en erken buluntuları oluştururlar. Bunların dışındaki buluntuların tamamı M.S. 2.-4. yüzyıllara aittirler. Roma döneminin buluntuları arasında sıklıkla karşımıza çıkan yarı küresel kaseler (Nr. 13-17), M.S. 2.-3. yüzyıllara tarihlenebilecek kase formları (Nr. 25, 31), küresel (Nr. 81, 83) ve silindirik gövdeli (Nr. 95) şişeler ve kompleks kapsamında yalnızca bir örneği karşımıza çıkan kalıba üfleme tekniği ile yapılmış kare formu şişe (Nr. 107) ile farklı formlarda şişelere ait ağız parçaları (Nr. 109, 113, 116) ile bir adet kulp parçası (Nr. 128), geniş ağızlı tabak (Nr. 40), derin tabaklar (Nr. 44-45), M.S. 4. yüzyıla tarihli bardak parçası (Nr. 135) formu tespit edilememiş çimdikleme ve cam ipliği süslemeli gövdeler (Nr. 162-164) ve dip parçaları (Nr. 123, 171, 183) ile çok sayıda pencere camı parçası¹¹⁷ (Nr. 204-212) tespit edilmiştir. Kanal içerisinde bulunan pencere camları renk ve nitelik açısından caldarium buluntuları ile

¹¹⁷ Yeşil: 831.11 gr; Mavi: 45.88 gr; Sarımsı yeşil: 145. 29 gr; Mavimsi yeşil: 99. 63 gr.

benzeşmektedir. Kanal buluntusu bu cam formları hamamın iç mekanlarında tespit edilmiş, Roma dönemine tarihlendirilmiş tüm formları içinde barındırmaktadır.

Ana kanalın üstünün kapakla örtülü olmasının bir getirisi olarak bu atık su sistemi içerisinde tespit edilen buluntulara hamamın kullanım evreleri dışındaki, kompleksin genelinde bulunmuş olan Orta Bizans devri buluntuları karışmamıştır.

2.2.9. Portiko ve Palaestra

Bu alanda 10 no'lu plankarede bir adet Orta Bizans devri bardak dibi (Nr. 142); 11 no'lu plankarede kare ya da silindirik şişeye ait olabilecek kulp parçası (Nr. 125), kandile ait olabilecek bir adet ağız ve gövde (Nr. 157), Orta Bizans devrine tarihlendirilmiş bardak dibi (Nr. 148); XIII no'lu plankarede M.S. 3.-4. yüzyıllara tarihli oval kavanoza ait ağız ve gövde (Nr. 48), M.S. 4. yüzyıla tarihli derin tabağa ait dip (Nr. 46) ve çok renkli bükümlü bir adet yuvarlak kesitli bilezik parçası (Nr. 223); 13 no'lu plankarede bir adet tek renkli, bezemesiz yuvarlak kesitli bilezik parçası (Nr. 192); 17 no'lu plankarede, natatio önündeki ana kayaya oyulmuş geç dönem deposundan bir adet dış yüzü paralel cam ipi bezemeli bilezik parçası; 18 no'lu plankarede ise M.S. 2.-3. yüzyıllara tarihli iki adet yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası (Nr. 10, 20) tespit edilmiştir. Bu alandan çıkarılmış camların bir bölümünün -8.00/-8.30 m. seviyelerinde dolgu topraktan gelmiş olması ve -11.31/-11.70 m. seviyelerinden dahi Roma ve Orta Bizans dönemi buluntularının karışık olarak ele geçmesi sebebiyle sağlıklı bir değerlendirme yapılamamaktadır. Bu alanın geç dönemde yoğun şekilde kullanıldığı kazılar sırasında ortaya çıkarılmış çok sayıda depolama amaçlı pithos ve anakayaya oyulmuş depo niteliğindeki çukurlardan anlaşılmaktadır. Bu durum tespit edilen cam malzemenin karışık olarak ele geçmesinin sebebi olarak öne sürülebilir.

2.2.10. 98-B Mekanı

1998 yılında yapılmış kazılarda XV no'lu plankarede yapılan kazılarla ortaya çıkarılan ve kaldırılan¹¹⁸ Bizans mekanından Orta Bizans devrine tarihlendirilen bardağa ait bir dip parçası (Nr. 145) ve yine aynı döneme tarihi dış yüzü paralel cam ipi bezemeli bilezik parçasının yanında tarihlendirilmemiş ancak katalogda yer alan bir adet dip (Nr. 187) parçası tespit edilmiştir.

2.2.11. 99-A Mekanı

Sarnıcın güneyinde yer alan, kazılar sırasında 99-A mekanı olarak isimlendirilen yapıda M.S. 4. yüzyıla tarihli bardağa ait ağız ve gövde parçası (Nr. 136) ile bir adet dip parçası (Nr. 191) tespit edilmiştir.

2.2.12. 99-B Mekanı

Latrinanın kuzeyinde tespit edilen bu mekan kazılar sırasında 99- B mekanı olarak isimlendirilmiştir. Bu mekanın kazıları sırasında tubuli parçalarının bol miktarda horasan harcıyla birlikte çıkması caldariumdaki bir tamirat ya da yenileme sonucu çıkan bu malzemenin topluca bu mekan içine atıldığını düşündürmektedir. Bu mekan içerisinde tespit edilen seramikler genelde Roma dönemi karakterlidir¹¹⁹. Cam buluntular ise çeşitlilik gösterir. Tamamı -13.10/-14.50 m. seviyelerinde tespit edilen ve katalogda yer alan altı adet cam buluntudan Nr. 49 bir unguanteriuma ait iken M.S. 1. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir. M.S. 2.-4. yüzyıllar arasına tarihlendirilmiş iki adet silindirik şişeye ait dip (Nr. 93-94), Orta Bizans devrine tarihli bir adet dip (Nr. 151) ile tespit edilen iki adet bilezikten biri dikdörtgen kesitli, üzeri paralel cam ipi bezemeli iken diğeri yuvarlak kesitli, çok renkli, bükümlüdür.

SONUÇ

Hamam-gymnasium kompleksi Hellenistik dönem kökenli olmasına karşın Geç Hellenistik devire tarihlendirilen bir adet kalıba döküm konik kase parçası (Nr. 1) dışında Hellenistik dönem buluntusu yoktur. Bu parçanın portiko önündeki ana

¹¹⁸ 1998- 1999 Hamam Günlük Kazı Defteri, Kazıcının Notu.

¹¹⁹ 1998- 1999 Hamam Günlük Kazı Defteri, Kazıcının Notu.

kanal çevresinden Roma dönemi sikke, seramik ve camları ile birlikte gelmiş olması bu parçayı sağlıklı değerlendirmemizi engellemektedir.

Büyük bir çoğunluğu M.S. 1.-4. yüzyıllar arasına tarihlendirilen buluntular hamam- gymnasium kompleksinin kullanıldığı dönemlere aittir. Kaseler, tabaklar, oval gövdeli kavanozlar, unguanteriumlar, şişeler, bardaklar, kandiller, pencere camları ve bilezikler bu dönem buluntuları arasında yer alır ve her bir form kendi içinde çeşitlilik gösterir. Özellikle merhem ve kozmetik ürünlerinin muhafazasında kullanılmış olabilecek kase ya da kavanoz formuna ait buluntuların çokluğu dikkat çekicidir.

Komplekste yapılan kazılarda çok sayıda düz pencere camı parçasıyla karşılaşmış olmasına karşın pencere şebekelerinin tespit edilememesi bunların ahşap malzemeden yapılmış oldukları sonucuna varmamızı sağlar. Hamam içerisinde yalnızca caldarium bölümünde düz pencere camlarına rastlanmışken portiko önündeki ana kanalda bulunan çok sayıdaki düz pencere camı parçası hamam hala işlevini görürken kırılmış olan camların bu kanala süpürülmüş olabileceğini düşündürmektedir. Kanal içerisinde bulunan pencere camları renk ve nitelik açısından caldarium buluntuları ile benzeşmektedir.

Hamam'dan çıkarak natatio önünde, buradan gelen kanalla birleşerek üstü kapaklı açık kanala dönüşen ve portiko boyunca devam eden, buradan aldığı suyu latrinaya taşıyan ana kanalın üstünün kapakla örtülü olmasının bir getirisi olarak bu atık su sistemi içerisinde tespit edilen buluntulara hamamın kullanım evreleri dışındaki, kompleksin genelinde bulunmuş olan Orta Bizans devri buluntuları karışmamıştır. Kanal buluntuları hamamın iç mekanlarında tespit edilmiş, Roma dönemine tarihlendirilmiş tüm formları içinde barındırmaktadır.

Gymnasium C mekanında -11.30/-11.60 m. seviyelerinde Bizans taban altına inildiğinde M.S. 2.-3. yüzyıllara tarihlenmiş çok sayıda cam buluntuyla birlikte tespit edilmiş üretim artığı, küçük cam cürufları ve bozuk üretim bir unguanteriuma ya da şişeye ait olabilecek ağız ve boyun parçası (Foto 14) mekanın son kullanım evresinde bir atölyenin çöplüğü olduğunu düşündürebilecek iken, yapının kullanımının son

bulma tarihinin sikkeler yardımıyla M.S. 270-275 yılları olarak belirlenmesi bu durumu düşündürücü kılar ancak üretimin varlığı hakkında bize kesin bilgi vermektedir.

M.S. 4.yüzyıl ile 11-12. yüzyıllar arasına tarihlendirilebilecek cam buluntular kompleksin kapladığı alan içerisinde tespit edilememiştir. M.S. 12-13 yüzyıllarda yapılmış ya da tamirat görmüş olduğu düşünülen surların dışında kalan hamam-gymnasium kompleksinin bulunduğu alanda geç dönemde enkazın üzerine çiftlik evi yapılmıştır¹²⁰. Depolama amaçlı kullanılmış çok sayıdaki pithos ve bu alanda belirlenen ana kayaya oyulmuş depoların yanında yine geç dönemde yapıldığı anlaşılan 98-B Bizans mekanı tespit edilmiştir. Paralelleri göz önünde bulundurularak Orta Bizans devrine tarihlendirilen çok sayıdaki bardak ve bilezikler kompleksin bulunduğu alanda üst kotlarda, dolgu toprak içerisinde ya da bu alanda Orta Bizans devrine tarihlendirilen yapılar içerisinde ele geçmiştir.

¹²⁰ Aybek ve diğerleri, s. 59.

KATALOG

Kaseler

Nr . 1

Portiko önü ana kanal içi ve çevresi

Seviye: -11.62/12.32 m.

R: - h: 3.7 cm

Kalıba döküm kaseye ait ağız ve gövde parçası. Balköpüğü renginde saydam camdan yapılmıştır. Kalıba döküm ve kesme tekniği ile üretilmiştir. İç yüzeyinde beş adet kesme tekniği ile yapılmış yatay yiv bulunmaktadır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzeye yakın kabarcıklar çukurluklar oluşturmuştur. Yüzey irizelidir.

Hayes 1975, fig.1.41 (M.Ö. 1. yüzyıl); Czurda-Ruth 1989, Abb 2.15 (M.Ö. 1. yüzyıl); Weinberg 1961 fig. 3 no.11-12 (M.Ö. 2. yüzyıl)

Nr. 2

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16 /-11.60 m.

R: - h: 2.6 cm.

Kaburgalı kaseye ait gövde parçası. Kalıba üfleme tekniği ile üretilmiştir. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır ve yüzeye

yakın kabarcıklar çukurluklar oluşturmuştur. Yüzey irizelidir.

Isings Form 3b; Meriç 2002, G 22; Gürler, Tire, Nr. 90 (M.S. 1. yüzyıl ortaları); Hayes 1975, no. 636 (M.S. 1. yüzyılın ikinci ya da 3. çeyreği)

Nr. 3

Sarnıç

Seviye: -13.37/-14.37 m.

R: - h: 3 cm.

Kaburgalı kaseye ait gövde parçası. Olasılıkla sığ bir kaseye aittir. Balköpüğü renginde saydam camdan yapılmıştır. Kalıba üfleme tekniği ile üretilmiştir. Gövdenin üst kısmında çarkta kesme dört adet yiv bezeme vardır. Kasenin korunan bölümünde üç adet kaburga bulunmaktadır. Cam içerisinde çok sayıda küçük yuvarlak hava kabarcığı bulunmaktadır. Yüzeye yakın çok sayıda hava kabarcığı yüzeyde çukurluklar oluşturmuştur. Yüzey irizeli ve beyaz, mat aşınma tabakasıyla kaplıdır.

Isings Form 17; von Saldern, 1980, 42-43 (M.S. 1. yüzyıl)

Nr. 4

Gymnasium C mekanı çevresi

Seviye: -10.00 m. / -11.00 m.

R: 10.2 cm. h: 5.8 cm.

Derin kase ya da yarı küresel kap ağız ve gövde parçası. Serbest üfleme tekniği ile şekillendirilmiştir. Düz, kesilerek biçimlendirilmiş ağız kenarına sahiptir. Kase üzerinde ağız kenarının 0.7 mm. ve 4.9 cm altında olmak üzere iki adet, çarkta kesilerek yapılmış yiv gövdeyi dolanmaktadır. Muhtemelen hafif konkav bir dibe sahip olmalıdır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 12; Saldern 1980 plt. 20/51 (M.S. 1.yüzyıl) ;Gürler 2000 82-83 (M.S. 1. yüzyıl ortaları); Hayes 1975 fig.3.132 (M.S. 1. yüzyılın ortaları); Davidson 1952, Fig. 8,638 (M.S. 1. yüzyıl); Özet 1998, 17 (M.S. 1. yüzyıl)

Nr. 5

Gymnasium C mekanı içi taban üstü

Seviye: -11.30 m. / -11.60 m.

R: 5.6 cm. h: 2 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest

üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde az miktarda yuvarlak hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 96a; Atila- Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94- 95; Lightfoot 1990 no. 33- 45

M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 6

Gymnasium C mekanı içi taban üstü

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 7.1 cm. h: 1.5 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde çok küçük, yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33- 45

M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 7

Sarnıç

Seviye: -14.32/-14.67 m.

R: 7.2 cm. h: 1.7 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey irizelidir.

Isings Form 96a; Atila- Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33- 45
M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 8

Sarnıç

Seviye: -13.70/-14.50 m.

R: 9.4 cm. h: 3.1 cm

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Yüzey irizelidir.

Isings Form 96 a; Atila- Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33- 45
M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 9

Tepidarium

Seviye: -10.63/-11.16 m.

R: 7.6 cm. h: 1.1 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Renksiz doğru uçuk yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde çok küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199, Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33- 45
M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 10

18 no'lu plankare

Seviye: -9.00/-10.00 m.

R: 7.5 cm. h: 2.7 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde yer

yer kahverengi aşınma tabakası görülür.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33- 45
M.S. 2. 3. Yüzyıl

Nr. 11

Doğu Servis Koridoru
Seviye: -12.49/-13.06 m.

R: 8 cm. h: 1.8 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 96a; Atila- Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33- 45
M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 12

Portiko güneyi kanal içi
Seviye: -10.83/-11.31 m.

R: 6.8 cm. h: 1.6 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek

yuvarlatılmış. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzeye yakın kabarcıklar çukurluklar oluşturmuştur. Yüzey parlak beyaz aşınma tabakasıyla kaplıdır.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33-45
M.S. 2. 3. Yüzyıl

Nr. 13

Portiko önü ana kanal içi
Seviye: -11.16/-11.60 m.

R: 7.4 cm. h: 1.4 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde az sayıda yatay uzamış hava kabarcığı vardır. İrizeli yüzey yer yer kahverengi aşınma tabakasıyla kaplıdır.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33-45
M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 14

Portiko önü ana kanal içi

Seviye: -11.16/-11.60 m.

R: 7 cm. h: 1.9 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde az miktarda yuvarlak hava kabarcığı vardır. İrizeli yüzeyde yer yer kahverengi aşınma tabakası görülür.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33-45
M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 15

Portiko önü ana kanal içi

Seviye: -11.16/-11.60 m.

R: 3.6 cm. h: 2.6 cm

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Küçük boyutlu. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde çok sayıda küçük yuvarlak hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33-45
M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 16

Portiko önü ana kanal içi

Seviye: -11.16/-11.60 m.

R: 8 cm. h: 1.8 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33-45
M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 17

Portiko önü ana kanal içi

Seviye: -11.16/-11.60 m.

R: 6.8 cm. h: 2.2 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Açık mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme

teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde yer yer kahverengi aşınma tabakası görülür.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33-45
M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 18

Latrina, taban üstü

Seviye: -16.65 m.

R: 10 cm. h: 1.8 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Uçuk yeşil saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33-45
M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 19

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -10.60/-11.00 m.

R: 5.6 cm. h: 1.8 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde az miktarda yatay uzamış hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 96a; Atila- Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33-45
M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr 20

18 no'lu plankare

Seviye: -11.08/-11.48 m.

R: 4.4 cm. h: 1.7 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33-45
M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 21

Doğu Servis Koridoru

Seviye: -12.49/-13.06 m.

R: 9.4 cm. h: 2.6 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Aynı renkte cam ipliği ile gövdeye bezeme yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzeyde yer yer kopmalar görülür. Yüzey irizelidir.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33-45

M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 22

Sarnıç

Seviye: -13.52 m./-14.32 m.

R: 11.8 cm. h: 1.6 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Gövde üzerinde aynı renkten cam ipliği bezeme vardır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yuvarlak ve uzamış farklı

büyükliklerde hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde yer yer kahverengi aşınma tabakası görülür.

Isings Form 96a; Atila-Gürler 2009 no.199; Gürler 2000 no. 94-95; Lightfoot 1990 no. 33-45

M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr 23

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 7.2 cm. h: 1.8 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmıştır. Gövde üzerinde iki adet çarkta yapılmış bant vardır. Renksiz doğru sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme ve kesme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 96b; Gürler 2000 no. 99; Hayes 1975 fig. 5 no.173

M.S. 2. 3. yüzyıl

Nr. 24

Kuzey Servis Koridoru

Seviye: -10.31/-11.32 m.

R: 26 cm. h: 3.1 cm.

Kaseye ait ağız ve gövde parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Krınzinger, 2010,A-G 4-5
M.S. 2.-3. yüzyıl

Nr. 25

Portiko önü ana kanal
Seviye: -11.16/-11.60 m.
R: - h: 3.5 cm.

Kaseye ait ağız ve gövde parçası. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleri kullanılarak üretilmiştir. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Krınzinger, 2010, A-G 4-5
M.S. 2.-3. yüzyıl

Nr. 26

Kuzey Servis Koridoru
Seviye: -7.38/-8.04 m.
R: 22.4 cm. h: 2.4 cm.

Kaseye ait ağız ve gövde parçası. Yeşil renkte saydam camdan

yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde çok küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Krınzinger, 2010,A-G 4-5
M.S. 2.-3.y üzyıllar

Nr. 27

Kuzey Servis Koridoru
Seviye: -9.16/-10.95 m.
R:18 cm. h: 2 cm.

Kaseye ait ağız ve gövde parçası. Renksiz doğru sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak ve yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Krınzinger, 2010, A-G 4,5; Davidson
1952, Fig. 8, 629
M.S. 2.-3. yüzyıl

Nr. 28

Sarnıç
Seviye: -13.61/-14.62 m.
R: 21 cm. h: 2.2 cm.

Kaseye ait ağız ve gövde parçası. Renksiz doğru açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest

üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak ve yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Krınzinger, 2010, A-G 4,5; Davidson 1952, Fig. 8, 629
M.S. 2. -3. yüzyıllar

Nr. 29

Sarnıç

Seviye: -13.52/-14.32 m.

R: 15.4 cm. h: 1.9 cm.

Kaseye ait ağız ve gövde parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Krınzinger, 2010, A-G 4,5; Davidson 1952, Fig. 8, 629
M.S. 2.-3. yüzyıllar

Nr. 30

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 22.2 cm h: 2.3 cm.

Kaseye ait ağız ve gövde parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde az miktarda yatay uzamış hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Krınzinger, 2010, A-G 4,5; Davidson 1952, Fig. 8, 628
M.S. 2.-3. yüzyıllar

Nr. 31

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

R: 12.8 cm. h: 2.1 cm.

Kaseye ait ağız ve gövde parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 32

Sarnıç

Seviye: -13.60/-14.72 m.

R: 9.4 cm. h: 1.6 cm.

Yarı küresel kaseye ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa döndürülerek yuvarlatılmış. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest

üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey irizelidir.

Sterrett 2006, plt. 4, nr. 49

M.S. 3. yüzyıl

Nr. 33

Doğu Servis Koridoru

Seviye: -11.23/-12.27 m.

R: 13.8 cm. h: 1.7 cm.

Kaseye ait ağız ve gövde parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dışa çekik ağız kenarlı kase nin dudağının alt kısmında bir adet çarkta kesme yiv vardır. Cam içerisinde küçük yuvarlak ve yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde beyaz aşınma tabakası görülür.

Gençler, 2009, 48; Křinzinger, 2010, A-G 24

M.S. 1. 2. Yüzyıllar

Nr. 34

Kuzey Servis Koridoru

Seviye: -7.65/-8.21 m.

R: 12.2 cm. h: 1.4 cm.

Kaseye ait olabilecek ağız ve gövde parçası. Uçuk sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey irizelidir.

Křinzinger, 2010, A-G 24 (M.S. 1. 2. yüzyıllar); Hayes 1975, 652 (M.S. 3. yüzyıl)

Nr. 35

Kuzey Servis Koridoru

Seviye: -10.31/-11.32 m.

R: 15 cm. h: 1.2 cm.

Kaseye ait ağız ve gövde parçası. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Tabaklar

Nr. 36

Caldarium

Seviye: -9.43/-9.96 m.

R: 30.2 cm. h: 1.3 cm.

Tabağa ait ağız ve gövde parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleri ile üretilmiştir. Ağız kenarı içe doğru katlanmıştır. Yüzey irizelidir.

Hayes 1975, 177; Krinzinger 2010, A-G 8

M.S. 3. yüzyıl

Nr. 37

Caldarium

Seviye: -11.36/-12.57 m.

R: 24.8 cm. h: 0.8 cm.

Tabağa ait ağız parçası. Ağız kenarı içe doğru katlanmış. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmış. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleri ile üretilmiştir. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları var. Yüzey irizelidir.

Hayes 1975, 177; Krinzinger 2010, A-G 8

M.S. 3. yüzyıl

Nr. 38

Cymnasiun C mekanı içi

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 23 cm. h: 1.1 cm.

Tabağa ait ağız parçası. Ağız kenarı içe doğru katlanmış. Açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde az miktarda yuvarlak hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Hayes 1975, 177; Krinzinger 2010, A-G 8

M.S. 3. yüzyıl

Nr. 39

Caldarium

Seviye: -10.40/-11.13 m.

R: 32.4 cm. h: 1 cm.

Tabağa ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı içe doğru katlanmış. Renksiz doğru sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde çok az miktarda yuvarlak hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Hayes 1975, 177; Krinzinger 2010, A-G 8

M.S. 3. yüzyıl

Nr. 40

Portiko güneyi kanal içi

Seviye: -10.83/-11.31 m.

R: 34 cm. h: 1.5 cm.

Tabağa ait ağız parçası. Ağız kenarı içe doğru katlanmış. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 41

Preafurnium

Seviye: -7.75 m.

R: 37.6 cm. h: 1.1 cm.

Tabağa ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa doğru katlanmış. Açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yatay çok sayıda hava kabarcığı vardır. Yüzey irizeli.

Steskal- Torre 2008, tafel 344, G 12
M.S. 2. yüzyıl

Nr. 42

Preafurnium

Seviye: -11.78/-12.69 m.

R: 21.6 cm. h: 0.7 cm.

Tabağa ait ağız parçası. Ağız kenarı dışa doğru katlanmış. Açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır.

Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizeli.

Krınzinger 2010, tafel 138, A-G 8
M.S. 3. yüzyıl

Nr. 43

99-B Mekanı

Seviye: -

R: 36 cm. h: 1.6 cm.

Tabağa ait ağız ve gövde parçası. Ağız kenarı dışa doğru çekik. Renksiz saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleri ile üretilmiştir. Gövde üzerinde üç adet kazıma yiv bulunmaktadır. Cam içerisinde küçük, yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir. Dış yüzey beyaz mat aşınma tabakasıyla kaplıdır.

Nr. 44

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

R: 17 cm. h: 7.9 cm.

Derin tabak. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dışa çekik ağız kenarlı, kaideye doğru daralan

derin gövdeli, yüksek halka kaideli ve muhtemelen konkav diplidir. Ağzın altında aynı renkte cam ipliğinden yapılmış iki sıra cam ipliği süsleme vardır. Cam içerisinde küçük yuvarlak az sayıda hava kabarcığı vardır. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Hayes 1975, fig. 18, 191 (M.S. 4. yüzyıl); Saldern 1980 plt 25, 463(Erken Bizans)

Nr. 45

Portiko önü ana kanal

Seviye: -10.83 m. /-11.31 m.

R: 16,6 cm. h: -

Derin tabağa ait ağız, gövde ve dip parçaları. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dışa çekik ağız kenarlı, kaideye doğru daralan derin gövdeli, yüksek halka kaideli ve muhtemelen konkav diplidir. Gövde üzerinde bir adet aynı renkte cam ipliği süsleme vardır. Cam içerisinde çok küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Hayes 1975, fig. 18, 191 (M.S. 4. yüzyıl); Saldern 1980 plt 25, 463(Erken Bizans)

Nr. 46

XIII no'lu plankare

Seviye: -8.00/-8.30 m.

R: 8 cm. h: 1.2 cm.

Derin tabağa ait olabilecek kaide ve gövdeye geçiş. Renksiz doğru açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır ve yüzeye yakın kabarcıklar çukurluklar oluşturmuştur. Yüzey irizelidir.

Hayes 1975, fig. 18, 191 (M.S. 4. yüzyıl); Saldern 1980 plt 25, 463(Erken Bizans)

Oval Gövdeli Kavanozlar

Nr. 47

Sarnıç

Seviye: -13.70/-14.50 m.

R: 5.6 cm. h: 2.5 cm.

Oval gövdeli kavanoza ait ağız ve gövde parçası. Açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme

teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı yuvarlatılmış, form ağızdan gövdeye doğru genişlemektedir. Ağız kenarından 1,9 cm. aşağıda aynı renkte cam ipliği gövde etrafında dolandırılarak süsleme yapılmıştır. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey irizelidir.

Isings form 131 (M.S. 3. ve 4. yüzyıllar); C.Atila, B. Gürler no:291-292 (M.S. 3-4. yüzyıl); Krinzinger, 2010, A-G 40 (M.S. 3. yüzyıl); Özet 1998, 59 (M.S. 2.-3. yüzyıl); Çakmaklı 2007: 37

Nr. 48

XIII no'lu plankare
Seviye: -8.00/-8.30 m.
R: 6.2 cm. h: 3 cm.

Oval gövdeli kavanoza ait ağız ve gövde parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı yuvarlatılmış, form ağızdan gövdeye doğru genişlemektedir. Ağız kenarından 1,8 cm. aşağıda aynı renkte cam ipliği gövde etrafında dolandırılarak süsleme yapılmıştır. Yüzeye yakın hava kabarcıkları çukurluklar

oluşturmuştur. Yüzey mat, beyaz aşınma tabakasıyla kaplıdır.

Isings form 131 (M.S. 3.-4. yüzyıllar); Atila-Gürler no:291-292 (M.S. 3-4. yüzyıl); Krinzinger, 2010, A-G 40 (M.S. 3. yüzyıl); Özet 1998, 59 (M.S. 2.-3. yüzyıl); Çakmaklı 2007, 37

Unguanteriumlar

Nr. 49

HM 99-B Mekanı
Seviye: -13.10/-14.50 m.
R:- h: 5 cm.

Unguanterium'a ait boyun ve gövde parçası. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Silindirik boyunludur, boyunun alt kısmında alet izi vardır ve küresel gövdelidir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde yer yer kahverengi aşınma tabakası vardır.

Isings form 6 (M.S. 1. yüzyılın ilk yarısı); Davidson 1952, nr. 667 (M.S. 1. yüzyıl)

Nr. 50

Latrina

Seviye: -

R: 2 cm. h: 7.7 cm.

Unguanterium'a ait ağız ve boyun. Sarımsı kahverengi saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı dışa çekiktir. Uzun boyun gövdeye geçişte genişlemektedir. Cam içerisinde uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 51

Sarnıç

Seviye: -11.31/-11.70 m.

R: 1.4 cm. h: 5.1 cm.

Tüp biçimli Unguanterium'a ait ağız ve boyun. Renksiz doğru açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı hafifçe içe çekilmiştir. Uzun boyun ortada daralmış tüp biçimli gövdeye doğru tekrar genişlemiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Isıng form 27; Gürler 2000, 19 (M.S. 1. yüzyıl); Hayes 1975, plate 42, fig. 666 (M.S. 1. yüzyıl ya da 2. yüzyıl başı)

Nr. 52

Gymnasium C mekanı

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 2 cm. h: 2.6 cm.

Unguanterium'a ait olabilecek ağız ve boyun. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kısmı dışa ve içe doğru katlanmıştır. Silindirik boyunludur. Cam içerisinde dikey ve uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Nr. 53

Gymnasium C mekanı

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 2.1 cm. h: 3.7

Unguanterium'a ait olabilecek ağız ve boyun. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dışa çekik ağız kenarı hafifçe içe doğru katlanmıştır. Silindirik boyunludur. Cam içerisinde dikey uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 54

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 1.9 cm. h: 4.4 cm.

Unguanterium'a ait olabilecek ağız ve boyun. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı içe doğru hafifçe katlanmıştır. Silindirik boyun simetrik değildir. Cam içerisinde küçük yuvarlak ve dikey uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Nr. 55

Gymnasium C mekanı

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 2.5 cm. h: 4.6 cm.

Unguanterium'a ait olabilecek ağız ve boyun. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı hafifçe içe doğru katlanmıştır. Silindirik boyun gövdeye doğru genişlemektedir. Cam içerisinde dikey uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 56

Gymnasium C Mekanı

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 2 cm. h: 3.2 cm.

Unguanterium'a ait olabilecek ağız ve boyun. Hatalı üretim. Boyun kısmı bükülmüş. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiş. Cam içerisinde uzamış hava kabarcıkları var. Tüm yüzey kahverengi aşınma tabakası ile kaplı.

Nr. 57

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 2.5 cm. h: 3.5 cm.

Unguanterium ya da şişeye ait olabilecek ağız ve gövdeye geçiş. Simetrik değil. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyin büyük bölümü kahverengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Nr. 58

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.00 m.

R: 3 cm. h: 3.4 cm.

Unguanterium ya da şişeye ait olabilecek ağız ve boyun. Simetrik değil. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. İçte çekik ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde farklı büyüklüklerde dikey uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Nr. 59

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 3.8 cm. h: 1.9 cm.

Unguanterium'a ait dip parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konik gövdeli, konkav diplidir. Dipte çukurluk şeklinde noble izi vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 82 A1; Gürler 2000 60;

Hayes 1975 fig. 15 no.507

M.S. 2. yüzyıl

Nr. 60

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 4.2 cm. h: 1.9 cm.

Unguanterium'a ait dip parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme, aletle şekillendirme tekniği ile üretilmiştir. Konik gövdeli ve konkav diplidir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 82 A1; Gürler 2000 60;

Hayes 1975 fig. 15 no.507

M.S. 2. yüzyıl

Nr. 61

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 4.2 cm. h: 0.9 cm.

Unguanterium'a ait dip parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme, aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konik gövdeli, konkav diplidir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzeye yakın kabarcıklar çukurluklar oluşturmuştur. İrizeli yüzey yer yer bej rengi aşınma tabakasıyla kaplıdır.

Isings Form 82 A1; Gürler 2000 60;

Hayes 1975 fig. 15 no.507

M.S. 2. yüzyıl

Nr. 62

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 4 cm. h: 1.5 cm.

Unguanterium'a ait dip parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleri ile üretilmiştir. Derin konkav dipli. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde kahverengi aşınma tabakası görülür.

Isings Form 82 A1; Gürler, 2000 60;

Hayes 1975, fig. 15 no.507

M.S. 2. yüzyıl

Nr. 63

Portiko güneyi kanal içi

Seviye: -10.83/-11.31 m.

R: 3.6 cm. h: 1.5 cm.

Unguanterium'a ait dip parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konik gövdeli, derin konkav dipli. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 82 B2; Gürler 2000, 80;

Hayes 1975, fig. 8 no. 237

M.S. 1.-2. yüzyıl

Küresel gövdeli şişeler**Nr. 64**

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 3.2 cm. h: -

Kaide halkası olmayan küresel gövdeli şişe. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı ve gövdenin bir bölümü eksik olan şişe huni ağızlı, gövdeye doğru hafifçe genişleyen silindirik boyunlu, küresel gövdeli ve hafif konkav diplidir. Cam içerisinde gövde kısmında küçük yuvarlak, boyunda uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings form 92 (M.S. 2. yüzyıl); Gürler 2000, no 96 (M.S. 1. yüzyıl-2. yüzyılın 2. yarısı)

Nr. 65

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.00/-11.00 m.

R: 7.4 cm. h: 1.4 cm.

Şişeye ait ağız parçası. Renksiz doğru açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Huni şeklindeki ağzın kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde

yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings form 92
M.S. 2. yüzyıl

Nr. 66

Gymnasium C mekanı
Seviye: -10.60/-11.30 m.
R: 4.4 cm. h: 1.2 cm.

Şişeye ait ağız. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Huni şeklindeki ağzın kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings form 92
M.S. 2. yüzyıl

Nr. 67

Gymnasium C mekanı
Seviye: -10.60/-11.30 m.
R: - h: 4.5 cm.

Şişeye ait boyun ve gövdeye geçiş. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Uzun silindirik boyundan gövdeye geçişte aletle sıkıştırma izi görülür. Cam içerisinde dikey uzamış

hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings form 103 (M.S. 3. yüzyıl);
Gürler 2000, 101-102 (M.S. 3. yüzyıl),
Özet 1998, 95 (M.S. 3.- 4. yüzyıllar)

Nr. 68

Latrina
Seviye: Yüzey
R: 6.2 cm. h: 2.2 cm.

Şişeye ait huni biçimli ağız. Renksiz doğru uçuk mavimsi saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde birbirine yakın çok sayıda küçük hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Isings form 133; Gürler 2000, 134
M.S. 3.-4. yüzyıllar

Nr. 69

Gymnasium C mekanı
Seviye: -11.30/11.50 m.
R: 3.8 cm. h: 2.2 cm.

Şişeye ait ağız ve boyun. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Huni şeklinde ağızlı ve silindirik

boyunludur. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakası kaplıdır.

Atila-Gürler, 2009, nr: 255- 257 (M.S. 4. ve 5. yüzyıllar); Gürler 2000 nr. 113- 115 (M.S. 4. yüzyılın ilk yarısı); Saldern, 1980, plt. 26, fig. 502- 504 (M.S. 5.-6. yüzyıllar); Çakmakçı, 2008, (M.S. 5.-7. yüzyıllar)

Nr. 70

XIV-XV no'lu plankareler

Seviye: -8.00 m. /-8.70 m. (Dolgu toprak)

R: 2,8 cm. h: 4,8 cm.

Şişeye ait ağız ve boyundan gövdeye geçiş. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Huni ağızlı şişenin ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Gövdeye doğru hafifçe genişleyen silindirik boyunludur. Muhtemelen küresel gövdeli, konkav dipli bir şişeye aittir. Cam içerisinde dikey uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Atila-Gürler, 2009, nr: 255- 257 (M.S. 4. ve 5. yüzyıllar); Gürler 2000 nr. 113- 115 (M.S. 4. yüzyılın ilk yarısı); Saldern, 1980, plt. 26, fig. 502- 504

(M.S. 5.-6. yüzyıllar); Çakmakçı, 2008, (M.S. 5.-7. yüzyıllar)

Nr. 71

Sarnıç

Seviye: -13.52/-14.32 m.

R: 3.4 cm. h: 2.5 cm.

Şişeye ait ağız parçası. Açık sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Hafif içe çekik ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isıngs form 104b (M.S. 3.-4. yüzyıl); Contardi 2009, fig. 22 (M.S. 3.-4./7. yüzyıllar arası)

Nr. 72

Gymnasium C mekanı

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 3.8 cm. h: 2 cm

Huni ağızlı şişeye ait ağız ve boyun. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme, aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağzın alt kısmına kısmına aynı renkte bir sıra kalın cam ipliği dolanmıştır. Cam içerisinde hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Saldern, 1980, plt. 27, no: 633, 634 (Geç Roma-Erken Bizans); Contardi 2009, fig 21 (M.S. 3.-4./7. yüzyıllar arası)

Nr. 73

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 4 cm. h: 1.9 cm.

Huni ağzılı şişeye ait ağız ve boyun. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağzın alt kısmına aynı renkte kalın cam ipliği dolanmıştır. Cam içerisinde az miktarda yuvarlak hava kabarcığı vardır. İrizeli yüzeyde yer yer kahverengi aşınma tabakası vardır.

Saldern, 1980, plt. 27, no: 633, 634 (Geç Roma-Erken Bizans); Contardi 2009, fig 21 (M.S. 3.-4./7. yüzyıllar arası)

Nr. 74

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 5.5 cm. h: 1.9 cm

Huni ağzılı şişeye ait ağız. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme aletle şekillendirme.

Ağzın alt kısmında iki adet yiv bulunmaktadır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde kahverengi aşınma tabakası görülür.

Saldern, 1980, plt. 27, no: 633, 634 (Geç Roma-Erken Bizans); Contardi 2009, fig 21 (M.S. 3.-4./7. yüzyıllar arası)

Nr. 75

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 5.5 cm. h: 2.1 cm.

Kaide halkası olmayan küresel gövdeli şişeye ait dip. Düzgün değil. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Oldukça kalın. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dipte çıkıntı şeklinde pontil izi vardır. Cam içerisinde farklı büyüklüklerde hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isıngs Form 16, 70, 92, 101, 103, 104b, 133

M.S. 1.- 4. Yüzyıllar

Nr. 76

Caldarium

Seviye: -11.98/-12.35 m.

R: 4 cm. h: 1.4 cm

Kaide halkası olmayan küresel gövdeli şişeye ait dip. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Oldukça kalın. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dipte çıkıntı şeklinde pontil izi vardır. Cam içerisinde farklı büyüklüklerde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde kahverengi aşınma tabakası görülür.

Isings Form 16, 70, 92,101, 103, 104b, 133

M.S. 1.- 4. Yüzyıllar

Nr. 77

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 4.2 cm. h: 1 cm.

Kaide halkası olmayan küresel gövdeli şişeye ait dip parçası. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dipte pontil izi vardır. Cam içerisinde çok küçük hava kabarcıkları var. Yüzey irizelidir.

Isings Form 16, 70,92,101, 103, 104b, 133

M.S. 1.-4. yüzyıllar

Nr. 78

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -10.60/-11.00 m.

R: 2.2 cm. h: 1.2 cm.

Kaide halkası olmayan küresel gövdeli şişe dibi. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. İrizeli yüzey mat beyaz aşınma tabakası ile kaplıdır.

Isings Form 16, 70, 92,101, 103, 104b, 133

M.S. 1.-4. Yüzyıllar

Nr. 79

Sarnıç

Seviye: -11.31/-11.70 m.

R: 5.3 cm. h: 1.3 cm.

Kaide halkası olmayan küresel gövdeli şişeye ait dip. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dipte pontil izi vardır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Isings Form 16, 70, 92, 101, 103, 104b, 133

M.S. 1.-4. yüzyıllar

Nr. 80

Sarnıç

Seviye: -13.13/-13.41 m.

R: 5.3 cm. h: 0.8 cm.

Kaide halkası olmayan küresel gövdeli şişeye ait olabilecek dip. Açık sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dipte pontil izi vardır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey kahverengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Nr. 81

Portiko önü ana kanal temizliği

Seviye: -11.16/-11.60 m.

R: 2.6 cm. h: 1.3 cm.

Kaide halkası olmayan küresel gövdeli şişeye ait dip. Renksiz doğru sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme tekniği ile üretilmiştir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 16, 70, 92, 101, 103, 104b, 133

M.S. 1. 4. yüzyıllar

Nr. 82

Sarnıç

Seviye: -11.31/-11.70 m.

R: 3.8 cm. h: 1.6 cm.

Kaide halkası olmayan küresel gövdeli şişeye ait dip ve gövde parçası. Açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Gövdenin korunmuş bölümünde aynı renkte cam ipliğinden yapılmış bir adet kaburga görülmektedir. Hafif konkav diplidir. Cam içerisinde küçük hava kabarcıkları öbekler oluşturmuş. Yüzey irizelidir.

Isings form 71 (M.S. 1. yüzyıl); Gürler 2000, 93 (M.S. 1. yüzyılın ikinci yarısı)

Nr. 83

Portiko önü ana kanal temizliği

Seviye: -11.16/-11.60 m.

R: 3 cm. h: 1.1 cm.

Kaide halkası olmayan küresel gövdeli şişeye ait dip. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle

şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Gövde üzerine aynı renkte, tek sıra cam ipliği sarılmıştır. Dipte pontil izi vardır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Silindirik Şişeler

Nr. 84

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 2.2 cm. h: 3.4 cm.

Silindirik ya da kare şişeye ait olabilecek ağız ve boyun. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı dışa ve içe katlanarak şekillendirilmiştir. Silindirik boyunludur. Cam içerisinde dikey uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Davidson 1952, Fig. 9,659

M.S. 1.-2. yüzyıllar

Nr. 85

Sarnıç

Seviye: -13.60/-14.72 m.

R: 3.4 cm. h: 3.8 cm.

Kare ya da silindirik şişeye ait olabilecek ağız ve boyun. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı dışa ve içe katlanarak şekillendirilmiştir. Silindirik boyunludur. Cam içerisinde dikey uzamış çok sayıda hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Krınzinger A-G 74-75

M.S. 3. yüzyıl

Nr. 86

Sarnıç

Seviye: -13.60/14.72 m.

R: - h: 3 cm.

Şişeye ait boyun ve gövdeye geçiş. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Silindirik boynun alt kısmı aynı renkte bir sıra cam ipliği sarılarak süslenmiştir. Cam içerisinde dikey uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde yer yer kahverengi aşınma tabakası vardır.

Nr. 87

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -10.00/-11.00 m.

R: 5.8 cm. h: 4.5 cm.

Silindirik şişeye ait dip ve gövde parçası. Açık yeşil renkte saydam camdan üretilmiştir. Serbest üfleme tekniği ile üretilmiştir. Hafif konkav diplidir. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey irizelidir.

Isings Form 102, 126, 127, 132 (M.S. 3. 4. yüzyıl); Hayes 1975 Fig. 6 no.200 (M.S. 150-250), fig. 16 no.537 (M.S. 1 yüzyıl sonu 2. yüzyıl); Atila-Gürler 2009 no. 234, 235, 236, 237 (M.S. 2. yüzyıldan 4. yüzyıla kadar)

Nr. 88

Sarnıç

Seviye: -13.70/-14.50 m.

R: 4.8 cm. h: 2.2 cm.

Silindirik şişeye ait dip ve gövde parçası. Açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Düz diplidir. Serbest üfleme tekniğiyle üretilmiştir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 102, 126, 127, 132 (M.S. 3.-4. yüzyıl); Hayes 1975 Fig. 6

no.200 (M.S. 150-250), fig. 16 no.537 (M.S. 1 yüzyıl sonu 2. Yüzyıl); Atila-Gürler 2009 no. 234, 235, 236, 237 (M.S. 2. yüzyıldan 4. yüzyıla kadar); Özet 1998, 69 (M.S. 2.-3. yüzyıl)

Nr 89

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -10.60/-11.00 m.

R: 2.6 cm. h: 1.7 cm.

Silindirik şişeye ait dip ve gövde parçası. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konkav dipte çıkıntı şeklinde pontil izi vardır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları var. İrizeli yüzeyde yer yer kahverengi aşınma tabakası görülür.

Isings Form 102, 126, 127, 132 (M.S. 3.-4. yüzyıl); Hayes 1975 Fig. 6 no.200 (M.S. 150-250), fig. 16 no.537 (M.S. 1 yüzyıl sonu 2. Yüzyıl); Atila-Gürler 2009 no. 234, 235, 236, 237 (M.S. 2. yüzyıldan 4. yüzyıla kadar)

Nr. 90

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 2.8 cm. h: 1.5 cm.

Silindirik şişeye ait dip ve gövde parçası. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konkav diplidir. Cam içerisinde az miktarda yuvarlak hava kabarcığı bulunmaktadır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 102, 126, 127, 132 (M.S. 3.-4. yüzyıl); Hayes 1975 Fig. 6 no.200 (M.S. 150-250), fig. 16 no.537 (M.S. 1 yüzyıl sonu 2. Yüzyıl); Atila-Gürler 2009 no. 234, 235, 236, 237 (M.S. 2. yüzyıldan 4. yüzyıla kadar)

Nr.91

Sarnıç

Seviye: -13.70/-14.50 m.

R: 2.3 cm. h: 0.7 cm.

Silindirik şişeye ait dip ve gövde parçası. Küçük boyutlu. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konkav dipte bir çizgi halinde pontil izi vardır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 102, 126, 127, 132 (M.S. 3.-4. yüzyıl); Hayes 1975 Fig. 6 no.200 (M.S. 150-250), fig. 16 no.537

(M.S. 1 yüzyıl sonu 2. Yüzyıl); Atila-Gürler 2009 no. 234, 235, 236, 237 (M.S. 2. yüzyıldan 4. yüzyıla kadar)

Nr.92

Doğu Servis Koridoru

Seviye: -11.80 m.

R: 3.4 cm. h: 2.2 cm.

Silindirik şişeye ait dip ve gövde parçası. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konkav diplidir. Cam içerisinde az miktarda küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 102, 126, 127, 132 (M.S. 3.-4. yüzyıl); Hayes 1975 Fig. 6 no.200 (M.S. 150-250), fig. 16 no.537 (M.S. 1 yüzyıl sonu 2. yüzyıl); Atila-Gürler 2009 no. 234, 235, 236, 237 (M.S. 2. yüzyıldan 4. yüzyıla kadar)

Nr. 93

HM 99-B mekanı

Seviye: -13.10/-14.50 m.

R: 2.8 cm. h: 1.5 cm.

Silindirik şişeye ait dip ve gövde parçası. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiş.

Düzgün olmayan hafif konkav dipte girinti şeklinde noble izi vardır. Cam içerisinde çok sayıda yuvarlak hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 102, 126, 127, 132 (M.S. 3.-4. yüzyıl); Hayes 1975 Fig. 6 no.200 (M.S. 150-250), fig. 16 no.537 (M.S. 1 yüzyıl sonu 2. Yüzyıl); Atila-Gürler 2009 no. 234, 235, 236, 237 (M.S. 2. yüzyıldan 4. yüzyıla kadar)

Nr. 94

HM 99- B mekanı

Seviye: -13.10/-14.50 m.

R: 5.2 cm. h: 1.2 cm.

Silindirik şişeye ait dip. Uçuk yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzeye yakın kabarcıklar çukurluklar oluşturmuştur. Yüzeyde kopmalar vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 102, 126, 127, 132 (M.S. 3.-4. yüzyıl); Hayes 1975 Fig. 6 no.200 (M.S. 150-250), fig. 16 no.537 (M.S. 1 yüzyıl sonu 2. Yüzyıl); Atila-Gürler 2009 no. 234, 235, 236, 237 (M.S. 2. yüzyıldan 4. yüzyıla kadar)

Nr. 95

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

R: 2.8 cm. h: 2.3 cm.

Silindirik şişeye ait dip. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Hafif konkav diplidir. Dipte çıkıntı şeklinde pontil izi görülür. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings Form 102, 126, 127, 132 (M.S. 3.-4. yüzyıl); Hayes 1975 Fig. 6 no.200 (M.S. 150-250), fig. 16 no.537 (M.S. 1 yüzyıl sonu 2. Yüzyıl); Atila-Gürler 2009 no. 234, 235, 236, 237 (M.S. 2. yüzyıldan 4. yüzyıla kadar)

Nr. 96

Sarnıç

Seviye: -11.31/-11.70 m.

R: 5.5 cm. h: 1.6 cm.

Silindirik şişeye ait düz dip. Mavimsi renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Friedrich Krinzinger, 2010, AG-130-131

M.S. 3. yüzyıl

Nr. 97

Kuzey Servis Koridoru

Seviye: -7.38/-8.04 m.

R: 4.4 cm. h: 2.6 cm.

Silindirik şişeye ait düz dip. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzeye yakın kabarcıklar çukurluklar oluşturmuştur. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakası kaplıdır.

Friedrich Krnzinger, 2010, AG-130-131

M.S. 3. yüzyıl

Nr. 98

Doğu Servis Koridoru

Seviye: -10.86/-11.80 m.

R: 5.4 cm. h: 1.5 cm.

Silindirik şişeye ait düz dip. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde küçük hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Friedrich Krnzinger, 2010, AG-130-131

M.S. 3. yüzyıl

Nr. 99

Latrina

Seviye: -14.00/-15.70 m.

R: 5.6 cm. h: 1.4 cm.

Silindirik şişeye ait düz dip. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey irizelidir.

Friedrich Krnzinger, 2010, AG-130-131

M.S. 3. yüzyıl

Nr. 100

Latrina

Seviye: -14.00/-15.70 m.

R: 3.6 cm. h: 1.7 cm.

Silindirik şişeye ait düz dip. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey irizelidir.

Friedrich Krnzinger, 2010, AG-130-131

M.S. 3. yüzyıl

Nr. 101

Kuzey Servis Koridoru

Seviye: -7.38/-8.04 m.

R: 5 cm. h: 1.8 cm.

Silindirik şişeye ait dip. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme

teknikleriyle üretilmiştir. Hafif konkav diplidir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Isıngs form 102 (M.S. 2. yüzyıl sonu-4. yüzyıl) ; Krinzinger 2010 AG-45 (M.S. 3. yüzyıl), BG-24-28 (M.S. 3. yüzyıl); Binnur Gürler- Ergün Lafli, 2010 fig. 2, nr. 10 (M.S. 2.-4. yüzyıllar); Gençler 2009, nr. 405 (M.S. 7. yüzyıl)

Nr. 102

Kuzey Servis Koridoru

Seviye: -7.38/-8.04 m.

R:4.6 cm. h: 1.6 cm.

Silindirik şişeye ait dip. Renksiz doğru uçuk yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Hafif konkav diplidir. Dipte pontil izi vardır. Cam içerisinde topluiğne başı büyüklüğünde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isıngs form 102 (M.S. 2. yüzyıl sonu-4. yüzyıl) ; Krinzinger 2010 AG-45 (M.S. 3. yüzyıl), BG-24-28 (M.S. 3. yüzyıl); Binnur Gürler-Ergün Lafli,

2010 fig. 2, nr. 10 (M.S. 2.-4. yüzyıllar); Gençler 2009, nr. 405 (M.S. 7. yüzyıl)

Nr. 103

Caldarium

Seviye: -10.40/11.13 m.

R: 4.6 cm. h: 2.2 cm.

Silindirik şişeye ait dip. Açık mavi saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzey kahverengi-bej aşınma tabakası ile kaplıdır.

Isıngs form 102 (M.S. 2. yüzyıl sonu-4. yüzyıl) ; Krinzinger 2010 AG-45 (M.S. 3. yüzyıl), BG-24-28 (M.S. 3. yüzyıl); Binnur Gürler-Ergün Lafli, 2010 fig. 2, nr. 10 (M.S. 2.-4. yüzyıllar); Gençler 2009, nr. 405 (M.S. 7. yüzyıl)

Nr. 104

Doğu Servis Koridoru

Seviye: -12.49/-13.06 m.

R: 4.9 cm. h: 1.9 cm.

Silindirik şişeye ait dip. Açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dipten

gövdeye geçişte kavis yapan şişe konkav diplidir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzeye yakın kabarcıklar çukurluklar oluşturmuştur. Yüzey irizelidir.

Isıngs form 102 (M.S. 2. yüzyıl sonu-4. yüzyıl) ; Krinzinger 2010 AG-45 (M.S. 3. yüzyıl), BG-24-28 (M.S. 3. yüzyıl); Binnur Gürler-Ergün Lafli, 2010 fig. 2, nr. 10 (M.S. 2.-4. yüzyıllar); Gençler 2009, nr. 405 (M.S. 7. yüzyıl)

Nr. 105

Sarnıç

Seviye: -13.19/-13.50 m.

R: 4.6 cm. h: 2.1 cm.

Silindirik şişeye ait dip. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey irizelidir.

Isıngs form 102 (M.S. 2. yüzyıl sonu-4. yüzyıl) ; Krinzinger 2010 AG-45 (M.S. 3. yüzyıl), BG-24-28 (M.S. 3. yüzyıl); Binnur Gürler-Ergün Lafli, 2010 fig. 2, nr. 10 (M.S. 2.-4.

yüzyıllar); Gençler 2009, nr. 405 (M.S. 7. yüzyıl)

Nr. 106

Sarnıç

Seviye: -13.70/-14.50 m.

R: 5.6 cm. h: 2.6 cm.

Silindirik şişeye ait dip. Açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isıngs form 102 (M.S. 2. yüzyıl sonu-4. yüzyıl) ; Krinzinger 2010 AG-45 (M.S. 3. yüzyıl), BG-24-28 (M.S. 3. yüzyıl); Binnur Gürler-Ergün Lafli, 2010 fig. 2, nr. 10 (M.S. 2.-4. yüzyıllar); Gençler 2009, nr. 405 (M.S. 7. yüzyıl)

Kare şişe

Nr. 107

Portiko önü ana kanal

Seviye: -12.10/-12.30 m.

Genişlik: 5x5 cm

Kare şişeye ait dip. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Kalıba üfleme tekniği ile üretilmiştir. Dipte bir daire içerisinde üç yapraktan

oluşan rozet vardır. Cam içerisinde topluiğne başı büyüklüğünde hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isings form 50, 84, 90 (M.S. 1.-4. yüzyıl); Barbara Czurda- Ruth, 1989, Abb 6/ 77-89 (M.S. 3. yüzyıl); Hayes 1975, nr. 538 (M.S. 2. yüzyıl); Atila-Gürler 2009, nr. 222 (M.S. 1.-2. yüzyıl); Özet 1998, nr. 71 (M.S. 2.-3. yüzyıl); Grossmann 2002, nr. 22 (M.S. 1.-2. yüzyıl)

Muhtelif Şişe Formlarına Ait Parçalar

Nr. 108

Preafurnium

Seviye: -11.10/-11.52 m.

R: 3.4 cm. h: 1.4 cm

Şişeye ait ağız parçası. Renksiz doğru açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 109

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/ -11.60 m.

R: 2.5 cm. h: 2.1 cm.

Şişeye ait ağız ve boyun parçası. Uçuk sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde çok sayıda küçük yuvarlak hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 110

Doğu Servis Koridoru

Seviye: -11.53/-12.27 m.

R: 3 cm. h: 2.4 cm.

Şişeye ait ağız ve boyun parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 111

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.00/-11.00 m.

R: 6 cm. h: 3.2 cm.

Şişeye ait ağız ve boyun parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı yuvarlatılmıştır ve boyun kısmı aşağı

doğru daralır. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 112

Gymnasium C mekanı

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 2.3 cm. h: 1.8 cm.

Şişeye ait ağız ve boyun parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde az miktarda küçük hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 113

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/ -11.60 m.

R: 2.6 cm. h: 2 cm.

Şişeye ait ağız ve boyun parçası. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde dikey uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 114

Caldarium

Seviye: -10.40/-11.13 m.

R: 3.6 cm. h: 2.5 cm.

Şişeye ait ağız ve boyun parçası. Koyu yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kısmı yuvarlatılmıştır ve ağızdan boyna geçişte daralma vardır. Cam içerisinde dikey uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey matlaşmıştır.

Nr. 115

Gymnasium C mekanı

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 3.1 cm. h: 2.1 cm.

Şişeye ait ağız ve boyun. Renksiz doğru açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dışa çekik ağız kenarı içe katlanmıştır. Silindirik boyundur. Cam içerisinde yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 116

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

R: 3.2 cm. h: 1.6 cm.

Şişeye ait ağız. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme

teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı içe doğru katlanmıştır. Cam içerisinde dikey uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Nr. 117

Gymnasium C mekanı

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 2.6 cm. h: 2 cm.

Şişeye ait ağız ve boyun. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı dışa çekik ve yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde dikey uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Nr. 118

Latrina

Seviye: -16.65/-17.74 m.

R: 6 cm. h: 1.8 cm.

Şişeye ait ağız ve boyun parçası. Açık mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Hafifçe içe çekilmiş ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Boyunda aşağı doğru daralma görülür. Cam içerisinde

yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isıngs form 114 (M.S. 4. yüzyıl),
Gürler-Ersoy 2010 (M.S. 4.-5. yüzyıllar)

Nr. 119

Gymnasium C mekanı, Bizans taban altı

Seviye: -10.30/-10.60 m.

R: 7 cm. h: 1.3 cm.

Şişeye ait ağız parçası. Renksiz doğru açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Hafifçe içe çekilmiş ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde çok küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 120

Sarnıç

Seviye: -13.30/-14.72 m.

R 2.3 cm. h: 3.6 cm.

Şişeye ait ağız ve boyun. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Hafifçe içe çekilmiş ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Yüzey irizelidir.

Krınzinger 2010, AG 70
M.S. 3. yüzyıl

Nr. 121

Sarnıç

Seviye: -13.37/-14.37 m.

R: 2.2 cm. h: 2.8 cm.

Şişeye ait ağız. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Hafif içe çekik ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde kahverengi aşınma tabakası vardır.

Krınzinger 2010, AG 70
M.S. 3. yüzyıl

Nr. 122

Sarnıç

Seviye: -13.52/-14.32 m.

R: 4.3 cm. h: 2.5 cm.

Şişeye ait ağız ve boyun parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Cam içerisinde dikey uzamış ve yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 123

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/ -11.60 m.

R: 0.8 cm. h: 0.4 cm.

Minyatür şişeye ait dip. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Hafif konkav diplidir. Yüzey mat beyaz ve gümüş rengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Nr. 124

Gymnasium C mekanı

Seviye: -11.30/-11.60 m.

Kulp. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde kahverengi aşınma tabakası görülür.

Nr. 125

Portiko 11 no'lu plankare

Seviye: -11.31/-11.70 m.

Kulp parçası. Koyu yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde uzun şeritler halinde hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 126

Preafurnium

Seviye: -11.78/-12.69 m.

Kulp parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmış aynı renkteki şişeye eklenmiştir. Cam içerisinde yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey kahverengi aşınma tabakası kaplıdır.

Nr. 127

Latrina

Seviye: -16.65/-17.74 m.

Kulp ve gövde parçası. Açık mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmış, aynı renkteki şişeye eklenmiştir. Kulpta uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 128

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/ -11.60 m.

Kulp ve gövde parçası. Renksiz camdan yapılmış aynı renkteki şişeye eklenmiştir. İrizeli yüzey gümüş rengi ve kahverengi aşınma tabakasıyla kaplıdır.

Nr. 129

Gymnasium C mekanı

Seviye: -11.30/-11.60 m.

Kulp ve gövde parçası. Renksiz camdan yapılmış aynı renkte şişeye eklenmiştir. Cam içerisinde uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Bardaklar**Nr 130**

Gymnasium C mekan içi

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 7.4 cm. h: 2.3 cm

Bardağa ait ağız ve gövde parçası. Renksiz doğru açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dışa çekik ağız kenarlı, oval gövdeli. Cam içerisinde yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde yer yer kahverengi aşınma tabakası görülür.

Lightfoot-Arslan 1992 no.31(M.S. 2. yüzyıl ya da 3. yüzyılın başları); Hayes 1975, nr. 184 (M.S. 150-250), Davidson 1952, Fig. 9, 648 (M.S. 2. yüzyıl)

Nr 131

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 6.6 cm. h: 2.1 cm

Bardağa ait ağız ve gövde parçası.

Sarımsı yeşil renkte saydam camdan

yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle

şekillendirme teknikleriyle yapılmıştır.

Dışa çekik ağız kenarlı, oval gövdeli.

Cam içerisinde yuvarlak hava

kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Lightfoot-Arslan 1992, no.31(M.S. 2.

yüzyıl ya da 3. yüzyılın başları);

Hayes 1975, nr. 184 (M.S. 150-250),

Davidson 1952, Fig. 9, 648 (M.S. 2.

yüzyıl)

Nr 132

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 7.4 cm. h: 4.5 cm.

Bardağa ait ağız ve gövde parçası.

Sarımsı yeşil renkte saydam camdan

yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle

şekillendirme teknikleriyle

üretilmiştir. Dışa çekik ağız kenarlı,

oval gövdeli. Cam içerisinde yuvarlak

hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış

yüzey irizelidir.

Lightfoot-Arslan 1992 no.31(M.S. 2.

yüzyıl ya da 3. yüzyılın başları);

Hayes 1975, nr. 184 (M.S. 150-250),

Davidson 1952, Fig. 9, 648 (M.S. 2.

yüzyıl)

Nr 133

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -10.60/-11.30 m.

R: 7.2 cm. h: 2.2 cm.

Bardağa ait ağız ve gövde parçası.

Yeşil renkte saydam camdan

yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle

şekillendirme teknikleriyle

üretilmiştir. Dışa çekik ağız kenarlı,

oval gövdeli. Cam içerisinde çok

küçük hava kabarcıkları vardır. Yüzey

irizelidir.

Lightfoot-Arslan 1992 no.31(M.S. 2.

yüzyıl ya da 3. yüzyılın başları);

Hayes 1975, nr. 184 (M.S. 150-250),

Davidson 1952, Fig. 9, 648 (M.S. 2.

yüzyıl)

Nr. 134

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -11.30/-11.60 m.

R: 6.8 cm. h: 2.2 cm.

Bardağa ait ağız ve gövde parçası.

Açık mavi renkte saydam camdan

yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle

şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dışa çekik ağız kenarı yuvarlatılmış, oval gövdeli. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde kahverengi aşınma tabakası görülür.

Hayes 1975, no. 475

M.S.3. yüzyıl sonu-M.S. 4. yüzyıl

Nr. 135

Portiko önü ana kanal

Seviye: -10.83/-11.31 m.

R: 9.2 cm. h: 2 cm.

Bardağa ait ağız ve gövde parçası. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dışa çekik ağız kenarı kesilerek şekillendirilmiştir. Cam içerisinde küçük, yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzeyde kopmalar görülür ve irizelidir.

Isıngs form 106 c1

M.S. 4. yüzyıl

Nr. 136

99- C Mekanı

Seviye: -12.66/-14.16 m.

R: 8.8 cm. h: 1.9 cm.

Bardağa ait ağız ve gövde parçası. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dışa çekik ağız kenarı kesilerek şekillendirilmiştir. Cam içerisinde küçük, yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Isıngs form 106 c1

M.S. 4. yüzyıl

Nr. 137

Gymnasium B mekanı

Seviye: -10.00/-10.30 m.

R: 4.6 cm. h: 1.4 cm.

Bardağa ait dip parçası. Simetrik değildir. Sarı renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Boru şeklinde çökertilmiş kaide halkası vardır. Konkav dipte çizgi şeklinde pontil izi görülür. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Çakmakçı 2008 no.104

M.S. 11-13. yüzyıllar

Nr. 138

Caldarium 7 ve 20 no'lu plankareler

Seviye: -8.28/-9.24 m.

R: 5.2 cm. h: 1.2 cm.

Bardağa ait dip parçası. Sarımsı kahverengi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Boru şeklinde çökertilmiş kaide halkası vardır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları görülür. Yüzey matlaşmıştır.

Çakmakçı 2008 no.104

M.S. 11-13. yüzyıllar

Nr. 139

8 ve 19 no'lu plankareler

Seviye: Dolgu toprak

R: 5.2 cm. h: 1.9 cm.

Bardağa ait dip parçası. Açık kahverengi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Boru şeklinde çökertilmiş kaide halkası vardır. Konkav dipte çıkıntı şeklinde pontil izi görülür. Cam içerisinde farklı büyüklüklerde hava kabarcıkları vardır. Yüzey matlaşmıştır.

Çakmakçı 2008 no.104

M.S. 11-13. yüzyıllar

Nr. 140

8 ve 19 no'lu plankareler

Seviye: Dolgu toprak

R: 5.6 cm. h: 1.8 cm.

Bardağa ait dip parçası. Koyu yeşil saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Boru şeklinde çökertilmiş kaide halkası vardır. Cam içerisinde az sayıda küçük yuvarlak hava kabarcığı vardır. Yüzey matlaşmıştır.

Çakmakçı 2008 no.104

M.S. 11-13. yüzyıllar

Nr. 141

8 ve 19 no'lu plankareler

Seviye: Dolgu toprak

R: 6 cm. h: 0.8 cm.

Bardağa ait dip parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Boru şeklinde çökertilmiş kaide halkası vardır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey matlaşmıştır.

Çakmakçı 2008 no.104
M.S. 11-13. yüzyıllar

Nr. 142

Portiko 10 no'lu plankare
Seviye: -
R: 6 cm. h: 2 cm.

Bardağa ait dip parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Boru şeklinde çökertilmiş kaide halkası vardır. Konkav diplidir. Cam içerisinde farklı büyüklüklerde hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey irizelidir.

Çakmakçı 2008 no.104
M.S. 11-13. yüzyıllar

Nr. 143

Kuzey Servis Koridoru
Seviye: -7.38/-8.04 m.
R: 4.7 cm. h:1.3 cm.

Bardağa ait dip parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Boru şeklinde çökertilmiş kaide halkası vardır. Konkav dipte girinti şeklinde pontil izi vardır. Cam içerisinde çok küçük hava kabarcıkları gözlenir, iç

yüzde yüzeye yakın kabarcıklar çukurluklar oluşturmuştur. Yüzey irizelidir.

Çakmakçı 2008 no.104
M.S. 11-13. yüzyıllar

Nr. 144

8 ve 19 no'lu plankareler
Seviye: -8.30/-8.90 m.
R: 5.4 cm. h: 1.2 cm.

Bardağa ait dip parçası. Açık kahverengi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Boru şeklinde çökertilmiş kaide halkası vardır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Çakmakçı 2008 no.104
M.S. 11-13. Yüzyıllar

Nr. 145

98 B Mekanı
Seviye: -10.40/-10.60 m.
R: 5 cm. h: 2.7 cm.

Bardağa ait dip ve gövde parçası. Açık sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Boru şeklinde çökertilmiş

kaide halkası vardır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey matlaşmıştır.

Çakmakçı 2008 no.104
M.S. 11-13. yüzyıllar

Nr. 146

Caldarium

Seviye: -8.60/-8.10 m.

R: 7.5 cm. h: -

Bardağa ait ağız, gövde ve dip parçaları. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Gövde üzerinde bardakla aynı renkte bir sıra cam ipliği ve küçük kabartma bezeme vardır. Kaide halkası sonradan eklenmiştir. Konkav diplidir. Cam içerisinde çok az sayıda hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Köroğlu 2009, fig. 9 (M.S. 11. yüzyıl);
Schwarzer 2009, Abb 51-52 (Orta Bizans); Çakmakçı 2008, no.110-128 (Orta Bizans)

Nr. 147

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.00/-11.00 m.

R: 5.4 cm. h: 2.4 cm.

Bardağa ait dip parçası. Yağ yeşili saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Gövde üzerinde aynı renkte cam ipliği ile yapılmış bezeme vardır. Kaide halkası sonradan eklenmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey matlaşmıştır.

Köroğlu 2009, fig. 9 (M.S. 11. yüzyıl);
Schwarzer 2009, Abb 51-52 (Orta Bizans); Çakmakçı 2008, no.110-128 (Orta Bizans)

Nr. 148

Portiko 11 no'lu plankare

Seviye: -11.31/ -11.70 m.

R: 5.2 cm. h: 2 cm

Bardağa ait dip parçası. Açık yağ yeşili renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Gövde üzerinde aynı renkte cam ipliği ile yapılmış bezeme bulunmaktadır. Kaide halkası sonradan eklenmiştir. Konkav dipte girinti şeklinde pontil izi vardır. Cam içerisinde farklı büyüklüklerde hava kabarcıkları görülür. Yüzey irizelidir.

Köroğlu 2009, fig. 9 (M.S. 11. yüzyıl);
Schwarzer 2009, Abb 51-52 (Orta
Bizans); Çakmakçı 2008, no.110-128
(Orta Bizans)

Nr. 149

8 ve 19 no'lu plankareler

Seviye: Dolgu toprak

R: 4.6 cm. h. 0.8 cm.

Bardağa ait dip parçası. Koyu yeşil
renkte saydam camdan yapılmıştır.
Serbest üfleme ve aletle şekillendirme
teknikleri ile üretilmiştir. Konkav
diplidir ve kaide halkası sonradan
eklenmiştir. Cam içerisinde küçük
yuvarlak hava kabarcıkları vardır.
Yüzey matlaşmıştır.

Köroğlu 2009, fig. 9 (M.S. 11. yüzyıl);
Schwarzer 2009, Abb 51-52 (Orta
Bizans); Çakmakçı 2008, no.110-128
(Orta Bizans)

Nr. 150

Gymnasium C mekanı içi

Seviye: -10.00/-11.00 m.

R: 5.2 cm. h: 2.4 cm.

Bardağa ait dip parçası. Yağ yeşili
renkte saydam camdan yapılmıştır.
Serbest üfleme ve aletle şekillendirme
teknikleri kullanılarak üretilmiştir.
Gövde üzerinde çimdiklenerek

yapılmış küçük kabartma bezeme
vardır. Kaide halkası sonradan
eklenmiştir. Konkav dipte çıkıntı
şeklinde pontil izi görülmekte.

Köroğlu 2009, fig. 9 (M.S. 11. yüzyıl);
Schwarzer 2009, Abb 51-52 (Orta
Bizans); Çakmakçı 2008, no.110-128
(Orta Bizans)

Nr. 151

99 B mekanı

Seviye: -13.10/14.50 m.

R: 5.2 cm. h: 1.4 cm.

Bardağa ait dip parçası. Yeşil renkte
saydam camdan yapılmıştır. Serbest
üfleme ve aletle şekillendirme
teknikleriyle üretilmiştir. Kaide
halkası sonradan eklenmiştir. Konkav
diplidir. Cam içerisinde küçük
yuvarlak hava kabarcıkları vardır.
Yüzey irizelidir.

Köroğlu 2009, fig. 9 (M.S. 11. yüzyıl);
Schwarzer 2009, Abb 51-52 (Orta
Bizans); Çakmakçı 2008, no.110-128
(Orta Bizans)

Nr. 152

Caldarium

Seviye: Dolgu toprak

R: 5,5 cm. h: 1,6 cm.

Bardağa ait dip parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Kaide halkası sonradan eklenmiştir. Konkav dipte pontil izi vardır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Köroğlu 2009, fig. 9 (M.S. 11. yüzyıl); Schwarzer 2009, Abb 51-52 (Orta Bizans); Çakmakçı 2008, no.110-128 (Orta Bizans)

Nr. 153

5 no'lu plankare

Seviye: -8.28 m.

R: 4.4 cm. h: 1.4 cm.

Bardağa ait dip parçası. Renksiz doğru sarı renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Kaide halkası sonradan eklenmiştir. Hafif konkav dipte çıkıntı şeklinde pontil izi vardır. İrizeli yüzey kahverengi ve bej rengi aşınma tabakası ile kaplıdır.

Köroğlu 2009, fig. 9 (M.S. 11. yüzyıl); Schwarzer 2009, Abb 51-52 (Orta Bizans); Çakmakçı 2008, no.110-128 (Orta Bizans)

Nr. 154

8 ve 9 no'lu plankareler

Seviye: -8.30/-8.90 m.

R: - h: 3.3 cm.

Bardağa ait ağız parçası. Sarımsı kahverengi saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı hafifçe yuvarlatılmış, Gövde üzerinde aynı renk cam ipliğinin gövde etrafında dolandırılmasıyla oluşturulmuş bezeme vardır. Cam içerisinde yatay uzamış hava kabarcıkları görülür. Yüzey matlaşmıştır.

Nr. 155

8 ve 9 no'lu plankareler

Seviye: -8.30/-8.90 m.

R: - h: 3.7 cm.

Bardağa ait gövde parçası. Sarımsı kahverengi saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme tekniğiyle üretilmiştir. Gövde üzerinde aynı renk cam ipliği ile yapılmış bezeme vardır. Cam içerisinde az miktarda küçük hava kabarcığı ve yüzeyde matlaşma vardır.

Kandiller

Nr. 156

Caldarium

Seviye: -

R: - h: 5.4 cm.

Kandile ait dip ve gövde parçası. Tüm yüzey altın rengi aşınma tabakasıyla kaplı olduğu için rengi anlaşılamamaktadır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleri kullanılarak üretilmiştir. Gövdenin alt kısmındaki çıkıntı cam sıcakken gövdeden çekilerek oluşturulmuştur.

Nr. 157

Portiko 11 no'lu plankare

Dolgu toprak

R: 8.2 cm. h: 1.2 cm.

Kandile ait olabilecek ağız ve gövde parçası. Renksiz doğru açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Ağız kenarı içe katlanarak şekillendirilmiştir. Gövdede aşağı doğru daralma görülür. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzeysel kopmalar ve irizeli yüzeyde kahverengi aşınma tabakası vardır.

Nr. 158

Tepidarium

Seviye: -10.00 m. /-11.00 m.

R: 8 cm. h: 3,8 cm.

Kandile ait olabilecek ağız ve gövde parçası. Koyu yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam bir kez üflendikten sonra üzerine cam ipliği sarılmış, tekrar üflenirken kendi etrafında döndürülerek şekillendirilmiştir. Cam içerisinde yatay, uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey matlaşmıştır.

Gövde Parçaları

Nr. 159

Sarnıç

Seviye: -13.52/-14.31 m.

h: 3.8 cm.

Gövde parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme, aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Çimdikleme yöntemi ile küp şeklinde bezeme yapılmıştır. İrizeli yüzey de yer yer mat beyaz aşınma tabakası görülür.

Nr. 160

Latrina

Seviye: -16.05m.

h: 3.5 cm.

Gövde parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Gövde üzerinde çimdiklenerek yapılmış küp şeklindeki süslemenin alt ve üstünde çarkta kesme ikişer adet derin olmayan yiv vardır. Cam içerisinde az sayıda yuvarlak hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 161

Tepidarium

Seviye: Dolgu toprak

h: 2.8 cm.

Gövde parçası. Renksiz doğru sarımsı renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiş. Gövde üzerine aynı renkte cam ipliğinde dikey kaburgalar yapılmıştır. Yüzey irizelidir.

Nr.162

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/ -11.60 m.

h: 2.9 cm.

Gövde parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Tüm gövdeye aynı renkte cam ipliği dolandırılarak süslenmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 163

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/ -11.60 m.

h: 1.5 cm.

Gövde parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Aynı renkte cam ipliği ile yapılmış süslemesi vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 164

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/ -11.60 m.

Gövde parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam sıcakken çimdiklenerek bezenmiştir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Dip Parçaları

Nr. 165

Sarnıç

Seviye: -13.52/-14.32 m.

R: 5.6 cm. h: 0.9 cm.

Dip. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Kaide halkası cam ipliğinin iki sıra halinde dibe sarılmasıyla oluşturulmuştur. Dipte pontil izi vardır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 166

Doğu Servis Koridoru

Seviye: -11.50/-12.27 m.

R: 3.2 cm. h: 0.7 cm.

Dip. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleri kullanılmıştır. Dipte pontil izi vardır. Yuvarlak hava kabarcıkları yüzeyde çukurluklar oluşturmuştur. Yüzey irizelidir.

Nr. 167

Sarnıç

Seviye: -11.29m.

R: 6.4 cm. h: 1.5 cm.

Dip ve gövdeye geçiş. Sarımsı yeşil saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Kaide halkası aynı renkte cam ipliği sarılarak yapılmıştır. Konkav diplidir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 168

Latrina

Seviye: -14.00/-15.70 m.

R: 4.3 cm. h: 0.9 cm.

Dip. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Kaide halkası aynı renkte cam ipliği sarılarak yapılmıştır. Hafif konkav diplidir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyin bir bölümü kahverengi aşınma tabakası kaplıdır.

Nr. 169

8- 19 no'lu plankareler

Seviye: -

R: 7.4 cm. h: 0.6 cm.

Dip ve gövdeye geçiş. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Kaide halkası aynı renkte cam ipliği sarılarak

yapılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey matlaşmıştır.

Nr. 170

Kuzey Servis Koridoru

Seviye: -7.38/-8.04 m.

R: 7.7 cm. h: 0.9 cm.

Dip. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Kaide halkası aynı renkte cam ipliği sarılarak yapılmıştır ve bu bölümde çok sayıda yuvarlak hava kabarcığı yüzeyde çukurluklar oluşturmuştur. Yüzey irizelidir.

Nr. 171

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/ -11.60 m.

R: 3.9 cm. h: 1.7 cm.

Dip. Renksiz camdan yapılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizeli.

Nr. 172

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.00/-11.00 m.

R: 3.8 cm. h: 2 cm.

Dip. Simetrik değil. Koyu yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konkav diplidir. Dipte pontil izi vardır. İrizeli

yüzey kahverengi aşınma tabakası kaplıdır.

Nr. 173

8-19 no'lu plankareler

Seviye: -8.30/-8.90 m.

R: 2.2 cm. h: 1 cm.

Dip. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Hafif konkav diplidir. Tüm yüzey matlaşmış ve bej rengi aşınma tabakasıyla kaplıdır.

Nr. 174

Preafurnium

Seviye: -7.75 m.

R: 3.1 cm. h: 1.5 cm.

Dip. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Boru şeklinde çökertilmiş kaide halkası vardır. Konkav diplidir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 175

Portiko 11 no'lu planlare

Seviye: -10.70/-11.32 m.

R: 3 cm. h: 1.3 cm.

Dip. Uçuk sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Boru şeklinde çökertilmiş

kaide halkası vardır. Konkav diplidir. İrizeli yüzeyde yer yer bej rengi aşınma tabakası vardır.

Nr. 176

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

R: 5.8 cm. h: 1.5 cm.

Dip. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 177

Sarnıç

Seviye: -13.52/-14.32 m.

R: 6.6 cm. h: 1.5 cm.

Dip. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle yapılmıştır. Dipte pontil izi vardır. Kaide halkası sonradan eklenmiştir. Cam içerisinde farklı büyüklüklerde yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde yer yer kahverengi aşınma tabakası görülür.

Nr. 178

Sarnıç

Seviye: -13.60/-14.72 m.

R: 5 cm. h: 1.1 cm.

Dip. Açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme. Konkav diplidir ve dipte pontil izi vardır. Kaide halkası sonradan eklenmiştir. Kaidede büyük uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 179

Caldarium

Seviye: -11.83/-12.60 m.

R: 6.5 cm. h: 0.7 cm.

Dip ve gövde parçası. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Gövde üzerinde iki sıra cam ipliği bezeme görülmektedir. Hafif konkav dipte pontil izi vardır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 180

Sarnıç

Seviye: -13.70/-14.50 m.

R: 4.3 cm. h: 0.7 cm.

Dip ve gövde parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Gövde üzerinde aynı renkte cam ipliği bezeme vardır. Hafif konkav diplidir.

Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 181

Sarnıç

Seviye: -13.70/-14.50 m.

R: 6 cm. h: 0.8 cm.

Dip ve gövde parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Gövde üzerinde aynı renkte cam ipliğinden bezeme vardır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıklar vardır. Yüzey irizeldir.

Nr. 182

Portiko 11 no'lu plankare

Seviye: -11.31/-11.70m.

R: 4.5 cm. h: 2.1 cm.

Dip ve gövde parçası. Mavimsi yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde yer yer kahverengi aşınma tabakası vardır.

Nr. 183

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/ -11.60 m.

Dip ve gövde parçası. Renksiz doğru açık mavimsi yeşil renkte saydam

camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Dipte pontil izi vardır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 184

Sarnıç

Seviye: -13.60/-14.72 m.

R: 4.2 cm. h: 1.5 cm.

Dip ve gövde parçası. Renksiz doğru açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konkav dipte pontil izi vardır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzeyde kopmalar vardır. İrizeli yüzeyde gümüş rengi ve kahverengi aşınma tabakası vardır.

Nr. 185

Sarnıç

Seviye: -13.13/-13.41 m.

R: 3.3 cm. h: 1.3 cm.

Dip. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konkav diplidir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey irizeldir ve yer yer kahverengi aşınma tabakası görülür.

Nr. 186

Sarnıç

Seviye: -13.37/-14.37 m.

R: 3 cm. h: 0.7 cm.

Dip. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konkav dipte pontil izi vardır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzey kahverengi aşınma tabakasıyla kaplıdır.

Nr. 187

99-B Mekanı

Seviye: -10.40/-10.60 m.

R: 2.7 cm. h: 0.8 cm.

Dip. Renksiz doğru açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konkav diptedir. Cam içerisinde farklı büyüklüklerde hava kabarcıkları vardır. İrizeli yüzeyde yer yer kahverengi aşınma tabakası görülür.

Nr. 188

Latrina taban üstü

Seviye: -16.65 m.

R: 3.8 cm. h: 1 cm.

Dip. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve

aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Konkav dipte pontil izi vardır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları görülür. Yüzey irizeldir.

Nr. 189

Latrina

Seviye: -15.15 m.

R: 3.7 cm.

Kadeh yada kadeh tipi kandile ait olabilecek kaide ve ayak. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Gövde ile kaideyi birleştiren ayak kısmı tek boğumludur. Kaide halkası boru şeklinde çökertilerek yapılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzeyde kopmalar görülür ve irizelidir.

Nr. 190

Kuzey servis koridoru

Seviye: -7.65/-8.21 m.

R: 5.4 cm. h: 1.2 cm.

Dip parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Kaide halkası boru şeklinde çökertilerek oluşturulmuştur. Cam içerisinde

yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 191

99-A mekanı

Seviye: -12.77/-13.57 m.

R: 4.8 cm. h: 1.3 cm.

Dip. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Serbest üfleme ve aletle şekillendirme teknikleriyle üretilmiştir. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Pencere Camları

Nr. 192

Caldarium

Seviye: -12.68/-13.13m.

Pencere camı kenar parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde değişik büyüklüklerde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 193

Caldarium

Seviye: -12.68/ -13.13 m.

Pencere camı kenar parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 194

Preafurnium

Seviye: -11.86/-12.69 m.

Pencere camı kenar parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak çok sayıda hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 195

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.00 m.

Pencere camı parçası. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde farklı büyüklüklerde çok sayıda hava kabarcıkları vardır. Camın bir yüzünde cam yayılırken kullanılan aletin izleri görülmektedir. Yüzey irizelidir.

Nr. 196

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.00 m.

Pencere camı kenar parçası. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde farklı büyüklüklerde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 197

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.00 m.

Pencere camı kenar parçası. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 198

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.00 m.

Pencere camı kenar parçası. Açık mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 199

Gymnasium C mekanı

Seviye: -11.30/-11.60 m.

Pencere camı kenar parçası. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içersinde farklı büyüklüklerde yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 200

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.30 m.

Pencere camı kenar parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 201

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.30 m.

Pencere camı kenar parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde farklı büyüklüklerde yuvarlak ve yatay uzamış hava kabarcıkları varedır. Yüzey irizelidir.

Nr. 202

Gymnasium C mekanı

Seviye: -10.60/-11.30 m.

Pencere camı kenar parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 203

Gymnasium C mekanı

Seviye: -11.30/-11.60 m.

Pencere camı kenar parçası. Renksiz camdan yapılmıştır. Cam içerisinde az sayıda yuvarlak hava kabarcığı vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 204

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

Pencere camı parçası. Yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde farklı büyüklüklerde yuvarlak hava kabarcıkları vardır.

Yüzeyde cam yayılırken kullanılan aletin izleri vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 205

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

Pencere camı parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzeyde cam yayılırken kullanılan aletin izleri görülür. Yüzey irizelidir.

Nr. 206

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

Pencere camı parçası. Mavi renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 207

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

Pencere camı kenar parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde çok küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 208

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

Pencere camı kenar parçası. Açık yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 209

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

Pencere camı kenar parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 210

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

Pencere camı kenar parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak ve uzamış hava kabarcıkları vardır. Matlaşmış yüzey irizelidir.

Nr. 211

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

Pencere camı kenar parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Nr. 212

Portiko önü ana kanal

Seviye: -11.16/-11.60 m.

Pencere camı kenar parçası. Sarımsı yeşil renkte saydam camdan yapılmıştır. Cam içerisinde küçük yuvarlak hava kabarcıkları vardır. Yüzey irizelidir.

Bilezikler**Nr. 213**

13 no'lu plankare

Seviye: - 9.70/-10.00 m.

Dış Çap: 8 cm. Kalınlık: 0.6 cm

Bilezik parçası. Siyah opak camdan yapılmıştır. Yuvarlak kesitli, bezemesizdir. Aletle biçimlendirme tekniği ile üretilmiştir.

Spaer tip A1; Çakmakçı, 2008,no: 216-217

Orta Bizans

Nr. 214

Caldarium 7 ve 20 no'lu plankareler

Seviye: - 9.80m.

Dış Çap: 7 cm. Kalınlık: 0.6 cm.

Bilezik parçası. Siyah opak camdan yapılmıştır. Yuvarlak kesitli, bezemesizdir. Aletle biçimlendirme tekniği ile üretilmiştir. İki ucunun üst

üste getirilerek birleştirildiği açıkça görülmektedir.

Spaer tip A1; Çakmakçı, 2008,no: 216-217

Orta Bizans

Nr. 215

Caldarium 6 no'lu plankare

Seviye: - 7.7/-8.90 m.

Çap: 5.2 cm. Kalınlık: 0.6 cm.

Bilezik parçası. Siyah opak camdan yapılmıştır. Yuvarlak kesitli ve bezemesizdir. Aletle şekillendirilmiştir. İki ucu üst üste getirilerek birleştirilmiştir.

Spaer tip A1; Çakmakçı, 2008,no: 216-217

Orta Bizans

Nr. 216

Tepidarium

Seviye: - 8.30/-8.90 m.

Dış Çap: 7.1 cm. Kalınlık: 0.5 cm.

Bilezik parçası. Opak koyu lacivert camdan yapılmıştır. Yuvarlak kesitli ve bezemesizdir. Aletle şekillendirilmiştir. Yüzey matlaşmıştır.

Spaer tip A1; Gürler 2009, no: 293-296

Nr. 217

Tepidarium

Seviye: -

Dış Çap: 7.1 cm. Kalınlık: 0.6 cm.

Bilezik parçası. Sarımsı kahverengi saydam camdan yapılmıştır. Yuvarlak kesitli ve seyrek bükümlüdür. Aletle şekillendirilmiştir. İki ucunun birleştirilerek sıkıştırıldığı görülmektedir. Cam içerisinde uzamış hava kabarcıkları vardır.

Spaer tip C/ 1b; Saldern 1980, no: 768
Orta Bizans

Nr. 218

Gymnasium A mekanı

Dolgu toprak

Dış Çap: 7.1 cm. Kalınlık: 0.6 cm.

Bilezik parçası. Sarımsı kahverengi saydam camdan yapılmıştır. Yuvarlak kesitli ve seyrek bükümlüdür. Aletle şekillendirilmiştir.

Spaer tip C/ 1b, Saldern 1980, no: 768
Orta Bizans

Nr. 219

Latrina çevresi kanal içi

Dış Çap: 7.3 cm. Kalınlık: 0.5 cm.

Bilezik parçası. Sarımsı kahverengi saydam camdan yapılmıştır. Yuvarlak kesitli ve seyrek bükümlüdür. Tek renkli, seyrek bükümlüdür. Cam içerisinde uzamış hava kabarcıkları vardır. Yüzey matlaşmıştır.

Spaer tip C/ 1b

Nr. 220

Caldarium

Seviye: -9.80 m.

Dış Çap: 7,6 cm. Kalınlık: 0,5 cm.

Bilezik parçası. Opak siyah camdan yapılmıştır. Yuvarlak kesitlidir. Üzerine kırmızı, yeşil ve sarımsı yeşil farklı kalınlıklarda cam şeritler simetrik olarak sarılmış ardından bilezik kendi etrafında döndürülerek şekillendirilmiştir.

Spaer tip C/3, Saldern 1980, no:750
Orta Bizans

Nr. 221

Caldarium

Seviye: -7.78/-8.90m.

Dış Çap: 8.3 cm. Kalınlık: 0.6 cm.

Bilezik parçası. Opak siyah camdan yapılmıştır. Yuvarlak kesitlidir. Üzerine uçuk mavi, kırmızı, yağ yeşili

farklı kalınlıklarda cam şeritler simetrik olarak sarılmış ardından bilezik kendi etrafında döndürülerek şekillendirilmiştir.

Spaer tip C/3; Saldern 1980, no:750

Orta Bizans

Nr. 222

Tepidarium

Seviye: -

Dış Çap: - Kalınlık: 0.6 cm.

Bilezik parçası. Siyah opak camdan yapılmıştır. Yuvarlak kesitlidir. Üzerine mavimsi yeşil opak cam ipliği asimetrik olarak sarılmış ardından bilezik kendi etrafında döndürülerek şekillendirilmiştir.

Spaer tip C/3; Saldern 1980, no:750

Orta Bizans

Nr. 223

XIII no'lu plankare

Seviye: - 8.00/-8.30 m.

Dış Çap: 6,9 cm. Kalınlık: 0,6 cm.

Bilezik parçası. Siyah opak camdan yapılmıştır. Yuvarlak kesitlidir. Üzerine kalınlıkları farklı, opak, açık yağ yeşili, mavimsi yeşil, kırmızı cam ipliği sarılmış, ardından kendi

etrafında döndürülerek şekillendirilmiştir.

Spaer tip C/3; Saldern 1980, no:750

Orta Bizans

Nr. 224

Caldarium

Seviye: - 11.53/-11.91m.

Dış Çap: - Kalınlık: 0.6 cm

Bilezik parçası. Siyah opak camdan yapılmıştır. Yuvarlak kesitlidir. Üzerine kalınlıkları farklı opak kırmızı ve yağ yeşili cam iplikleri sarılmış ardından kendi etrafında döndürülerek şekillendirilmiştir.

Spaer tip C/3; Saldern 1980, no:750

Orta Bizans

Nr. 225

Preafurnium

Seviye: - 7.75 m.

Dış Çap: 6.5 cm. Kalınlık: 0.6 cm.

Bilezik parçası. Yuvarlak kesitlidir. Siyah opak camdan yapılmıştır. Üzerine farklı kalınlıklarda, opak, kırmızı ve yağ yeşili cam iplikleri asimetrik olarak sarılmış ve ardından kendi etrafında döndürülerek şekillendirilmiştir.

Spaer tip C/3; Saldern 1980, no:750
Orta Bizans

Nr. 226

Kuzey Servis Koridoru
Seviye: - 9.16/-10.95 m.
Dış Çap: 6,5 cm. Kalınlık: 0,6 cm.
Bilezik parçası. Yuvarlak kesitlidir.
Siyah opak camdan yapılmıştır.
Üzerine farklı kalınlıklarda, opak,
kırmızı ve yeşil cam ipliği sarılmış
ardından kendi etrafında döndürülerek
şekillendirilmiştir.

Spaer tip C/3; Saldern 1980, no:750
Orta Bizans

Nr. 227

99-B mekanı
Seviye: -13.10/-14.50 m.
Dış Çap: 7 cm. Kalınlık: 0.6 cm.
Bilezik parçası. Yuvarlak kesitli.
Siyah opak camdan yapılmıştır.
Üzerine farklı kalınlıklarda, opak,
kırmızı ve yeşil cam ipliği sarılmış
ardından kendi etrafında döndürülerek
şekillendirilmiştir.

Spaer tip C/3; Saldern 1980, no:750
Orta Bizans

Nr. 228

XV no'lu plankare

Seviye: -11.89/-12.40 m.

Dış Çap: 5 cm. Kalınlık: 0.7 cm.

Bilezik parçası. Yuvarlak kesitli.
Siyah opak camdan yapılmıştır.
Üzerine farklı kalınlıklarda, opak yeşil
renkte cam ipliği asimetrik olarak
sarılmış ardından kendi etrafında
döndürülerek şekillendirilmiştir.

Spaer tip C/3; Saldern 1980, no:750
Orta Bizans

Nr. 229

98-B mekanı

Seviye: -9.80/-10.40 m.

Dış Çap: 7.1 cm. Kalınlık: 0.5 cm.

Bilezik parçası. Yarı yuvarlak kesitli.
Siyah opak camdan yapılmıştır. Dış
yüzü opak kırmızı ve yeşil paralel cam
ipi bezemeli. Yüzey matlaşmıştır.

Spaer Tip D/ 1e

Nr. 230

Caldarium

Seviye: -9.43/-9.96 m.

Dış Çap: 6.5 cm. Kalınlık: 0.6 cm.

Bilezik parçası. Yarı yuvarlak kesitli.
Siyah opak camdan yapılmıştır. Dış
yüzü opak kırmızı ve yağ yeşili paralel
cam ipi bezemelidir.

Spaer Tip D/ 1e

Nr. 231

Natatio önu geç dönem deposu

Seviye: -11.98/-12.90 m.

Dış Çap:- Kalınlık: 0.8 cm.

Bilezik parçası. Yarı yuvarlak kesitli. Düzgün değil. Siyah opak camdan yapılmıştır. Dış yüzü çok ince, opak kırmızı ve yeşil paralel cam ipi bezemelidir. Aletle

biçimlendirilmiştir. İki ucu üst üste getirilerek birleştirilmiştir. Alet izi açıkça görülmektedir.

Spaer Tip D/ 1e

Nr. 232

Caldarium

Seviye: - 9.80 m.

Dış Çap: 6.4 cm. Kalınlık: 0.7 cm.

Bilezik parçası. Yarı yuvarlak kesitli. Opak siyah camdan yapılmıştır. Dış yüzeyde opak kırmızı ve yeşil paralel cam ipi bezeme vardır. Aletle şekillendirilmiştir. İki ucu üst üste getirilerek birleştirilmiştir. Birleşme yeri görülmektedir.

Spaer Tip D/ 1e

Nr. 233

Caldarium

Dolgu toprak

Dış Çap: 7.3 cm. Kalınlık: 0.5 cm.

Bilezik parçası. Dikdörtgen kesitli. Opak siyah camdan yapılmıştır. Dış yüzünde opak kırmızı camdan paralel cam ipi bezeme vardır. Aletle şekillendirilmiştir. İki ucu üst üste getirilerek birleştirilmiştir. Alet izi açıkça görülebilmektedir. Yüzey matlaşmıştır.

Spaer Tip A/ 3

Nr. 234

Caldarium

Seviye: -7.78/-8.90 m.

Dış Çap: 6.5 cm. Kalınlık: 0.5 cm.

Bilezik parçası. Dikdörtgen kesitli. Opak siyah camdan yapılmıştır. Dış yüzünde opak kırmızı ve yeşil camdan paralel cam ipi bezeme vardır. Aletle şekillendirilmiştir.

Spaer Tip A/ 3

Nr. 235

Caldarium

Seviye: -7.78/-8.90 m.

Dış Çap: 6.7 cm. Kalınlık: 0.4 cm.

Bilezik parçası. Dikdörtgen kesitli. Opak siyah camdan yapılmıştır. Dış yüzünde opak kırmızı camdan paralel cam ipi bezeme vardır. Aletle şekillendirilmiştir. Yüzey matlaşmıştır.

Spaer Tip A/ 3

Nr. 236

Caldarium

Seviye: -9.80 m.

Dış Çap: 7.5 cm. Kalınlık: 0.6 cm.

Bilezik parçası. Dikdörtgen kesitli, dış yüzü tek sıra yivli. Opak siyah camdan yapılmıştır. Dış yüzeyde, yivin iki yanında yeşil paralel cam ipi bezeme vardır. Aletle şekillendirilmiştir.

Spaer tip B/ 4c

Nr. 237

99-B mekanı

Seviye: -13.10/-14.50 m.

Dış Çap: 7.1 cm. Kalınlık: 0.5 cm.

Bilezik parçası. Dikdörtgen kesitli, iç yüzü yivli. Yeşil saydam camdan yapılmıştır. Dış yüzünde farklı kalınlıklarda opak kırmızı ve saydam açık yeşil camdan paralel cam ipi bezeme vardır. Yüzey matlaşmıştır.

Nr. 238

Caldarium

Seviye: -11.36/-12.57 m.

Dış Çap: 6 cm. Kalınlık: 0.6 cm.

Bilezik parçası. Kare kesitli, bezemesiz. Koyu yağ yeşili renkte saydam camdan yapılmıştır. Yüzey matlaşmıştır.

Kontekst tarihi (M.S. 2.-4. yüzyıllar?)

KAYNAKLAR

AKAT, Y, N. Fıratlı ve H. Kocabaş. **Hüseyin Kocabaş Koleksiyonu Cam Eserler Kataloğu**, İstanbul, 1984.

ATİK, Şeniz. Late Roman/Early Byzantine Glass Finds From The Marmaray Rescue Excavations At Yenikapı İn İstanbul” **Late Antique/ Early Byzantine Glass İn The Mediterterranean**, Dokuz Eylül University Department Of Archaeology, İzmir, 2009, Ss. 1-16

ATİLA, Cenker ve Binnur Gürler. **Bergama Müzesi Cam Eserleri**, İzmir, 2009.

AYBEK, Serdar, Aygün Ekin Meriç, A. Kazım Öz. **Metropolis**, İstanbul, 2009.

BAŞA, Banu Apaydın.“Mekansal Süreklilik Ve Cam”, **Camgeran 2010 Uluslararası Katılımlı Uygulamalı Cam Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Eskişehir, 11-21 Ekim 2010, Eskişehir, 2010, Ss 93-97.

BAYBO, Selda. Patara Kazılarına (1929-2001) Ele Geçen Cam Eserler, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2003.

CANAV Üzlifat. Türkiye **Şişe Ve Cam Fabrikaları A.Ş. Cam Eserler Koleksiyonu**, İstanbul, 1985.

CANAV Özgümüş, Üzlifat. “Late Roman/Early Byzantine Glass From The Marmaray Rescue Excavations At Sirkeci”, **Late Antique/ Early Byzantine Glass İn The Mediterterranean**, Deu Department Of Archaeology, İzmir, 2009, Ss. 17-24

CHARLESWORTH, D. Roman Square Bottles, **JGS, Vol. VIII**, 1966, New York, ss. 26-40.

CONTARDİ, Simona. “Late Antique Glass From Iasos (Caria)”, **Late Antique/ Early Byzantine Glass İn The Mediteterranean**, Dokuz Eylül University Department Of Archaeology, İzmir, 2009, Ss. 123-132.

CZURDA- RUTH, Barbara. “Zu Den Römischen Gläsern Aus Den Hanghäusern Von Ephesos”, **Kölner Jahrbuch Für Vor- Und Frühgeschichte**, 22. Band, 1989, Berlin, Ss. 129-140.

ÇAKMAKÇI, Zeynep Oral. “Örnekler Işığında Bizans Asia’sında Cam Sanatı”, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2008.

ÇAKMAKLI, Ömür Dünya. “Uşak Arkeoloji Müzesinde Korunan Roma Dönemi’ne Ait Cam Eserler”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2007.

ÇÖMEZOĞLU, Özgü. “Demre Aziz Nikolas Kilisesi Kazılarında 1996-1999 Yılları Arasında Bulunan Aydınlatma İşlevli Cam Eserler”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2001.

DAVIDSON, R. Gladys. **Corinth, The Minor Objects**, The American Schools Of Clasical Studies At Athens, New Jersey, 1952.

FLEMİNG, J. Stuart. “Late Roman Glass At The University Of Prennsylvania Museum: A Photo Essey”, **Expedition** Vol. 39, No:2, 1997, S. 25-41.

GENÇLER, Çiğdem. “Elaiussa Sebaste Antik Yerleşimi Cam Buluntuları”, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2009.

GROSSMANN, R. A. **Ancient Glass A Guide To The Yale Kollection**, Yale Univercity Art Gallery, 2002.

GÜLBAY, Onur. “Batı Anadolu Ve Metropolis Hamam- Gymnasium Örneğinde Latrinalar”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2003.

GÜRLER, Binnur. **Tire Müzesi Cam Eserleri**, Ankara, 2000.

GÜRLER, Binnur ve Akın Ersoy. “Smyrna Agorası’nda Geç Antik Çağ Cam Repertuarı” **Camgeran 2010 Uluslararası Katılımlı Uygulamalı Cam Sempozyumu**, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Eskişehir, 11-21 Ekim 2010, Eskişehir, 2010, Ss 23-27.

GÜRLER, Binnur ve Ergün Laflı. “Middle And Late Roman Glass From The Agora Of Smyrna From The Excavation Seasons 1997 And 2002-2003” **Glass In Byzantium- Production, Usage, Analyses**, International Workshop Organised By The Byzantine Archaeology Mainz, 17th -18th Of January, 2010, Ss.121- 144.

HAYES, John W. **Roman And Pre-Roman Glass In The Royal Ontario Museum**, Toronto, 1975.

ISINGS, C. **Roman Glass From Dated Finds**, Groningen / Djakarta, 1957.

KANYAK, Serra. “Late Roman/ Early Byzantine Window Glass From The Marmaray Rescue Excavations At Sirkeci”, **Late Antique/Early Byzantine Glass In The Eastern Mediterranean**, Dokuz Eylül University Faculty Of Arts Departmant Of Archaeology, İzmir, 2009, Ss. 25-47.

KÖROĞLU, Gülgün. “Glass From Yumuktepe” **Late Antique/ Early Byzantine Glass In The Mediteterranean**, Dokuz Eylül University Department Of Archaeology, İzmir, 2009, Ss. 235-243.

KRINZIRGER, Friedrich. **Hanghaus 2 İn Ephesos Tafelband**, Wien, 2010.

KÜÇÜKERMEN, Önder. **Cam Sanatı Ve Geleneksel Türk Camcılığında Örnekler**, Ankara, 1985.

LIGHTFOOT, C.S. **A Catalogue Of The Glass Finds: Sagalassos 1990**, Leuven, 1993, ss. 173- 195.

LIGHTFOOT, C.S. Ve M. Arslan. **Anadolu Antik Camları: Yüksel Erimtan Koleksiyonu**, İstanbul, 1992.

LIGHTFOOT, C.S. “Glass Finds At Amorium”, **Jstore**, Vol. 59, 2005, Ss. 173-181.

MERİÇ, Recep. **Metropolis Ana Tanrıça Kenti**, İzmir, 2003.

MERİÇ, Recep. “Metropolis 1996 Yılı Kazı Raporu”, **19. Kst Cilt II.** , Ankara, 1998, Ss. 333- 341.

MERİÇ, Recep. “Metropolis 1997 Yılı Kazı Raporu”, **20. Kst Cilt II**, Ankara, 1999, Ss. 335- 352.

MERİÇ, Recep, Akın Ersoy, Şehnaz Meriç, Gökhan Topantaş, Aygün Ekin, Ali Öz ve A. Altınar, “Metropolis 1998 Yılı Kazı Raporu”, **21. Kst Cilt 2**, Ankara, 1999, Ss. 227- 236.

MERİÇ, Recep, Ali Öz ve Aygün Ekin. “Metropolis 2000 Yılı Kazı Raporu”, **23. Kst Cilt 1**, Ankara, 2001, Ss. 87- 98.

MERİÇ, Recep, Ali K. Öz, Aygün Ekin Meriç ve Gözde Uluşans. “Metropolis 2002 Yılı Kazı Raporu”, **25. Kst Cilt 2**, Ankara, 2003, Ss. 293- 302.

ÖZET, Aynur. **Dipten Gelen Parıltı. Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Cam Eserleri**, Ankara, 1998.

ÖZGÜMÜŞ, Üzlifat. **Anadolu Camcılığı**, İstanbul, 2000.

SCHWARZER, Holger. “Spätantike, Byzantinische Und Islamische Glasfunde Aus Pergamon” **Late Antique/ Early Byzantine Glass In The Mediterterranean** , Dokuz Eylül University Department Of Archaeology, İzmir, 2009, Ss. 85- 109.

SPAER, Maud. “The Pre-Islamic Glass Bracelets Of Palestine”, 1988, **Jgs 30**, ss. 51- 61.

SPAER, Maud. “The Islamic Glass Bracelets Of Palestine : Preliminary Findings”, 1992, **Jgs 34**, ss. 44- 62.

STERRETT- KRAUSE, Allison E. “Evidence For Glass Production From The Yasmina Necropolis At Carthage (Master Of Arts), Univercity Of Cincinnati Departmant Of Classics Of The College Of Arts And Sciences, 2006.

STESKAL, M ve M. La Torre. **Das Vediusgymnasium in Ephesos Tafelband**, Wien, 2008.

TAŞTEMÜR, Emre. “Klaros Kehanet Merkezinde Ortaya Çıkarılan Cam Eserlerin Üretim Teknikleri Ve Uygulanan Dekor Çeşitleri” **Seres 2007 Uluslararası Katılımlı Seramik, Cam, Emaye, Sır Ve Boya Semineri**, 26-28 Kasım 2007, Eskişehir, Ss. 169-180.

TEK, Ahmet Tolga “Arykanda’da Bulunan Antik Cam Eserlere Genel Bir Bakış” **Seres 2007 Uluslararası Katılımlı Seramik, Cam, Emaye, Sır Ve Boya Semineri**, 26-28 Kasım 2007, Eskişehir, Ss.153-168.

UÇKAN, B.Y.O. “Cam Tarihine Genel Bir Bakış”, **Anadolu Sanat 19**, 2008, Ss. 97-110.

MUSS Ulrike, Pulsinger Birgit “Beads And Necklace From Artemis Temple İn Ephesus: Glass And Glass Paste” **Seres 2007 Uluslararası Katılımlı Seramik, Cam, Emaye, Sır Ve Boya Semineri**, 26-28 Kasım 2007, Eskişehir, Ss. 141-152.

ULUŞANS, Gözde. “Metropolis Hamam- Gymnasium Kompleksi Restitüsyon Ve Restorasyon Projeleri”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 2003.

VITRUVIUS, **The Ten Books On Architecture**, Book V, Chapter Xı, Harvard University Press, 1914, S. 160.

Von SALDERN, Alex. **Ancient And Byzantine Glass From Sardis**, London, 1980.

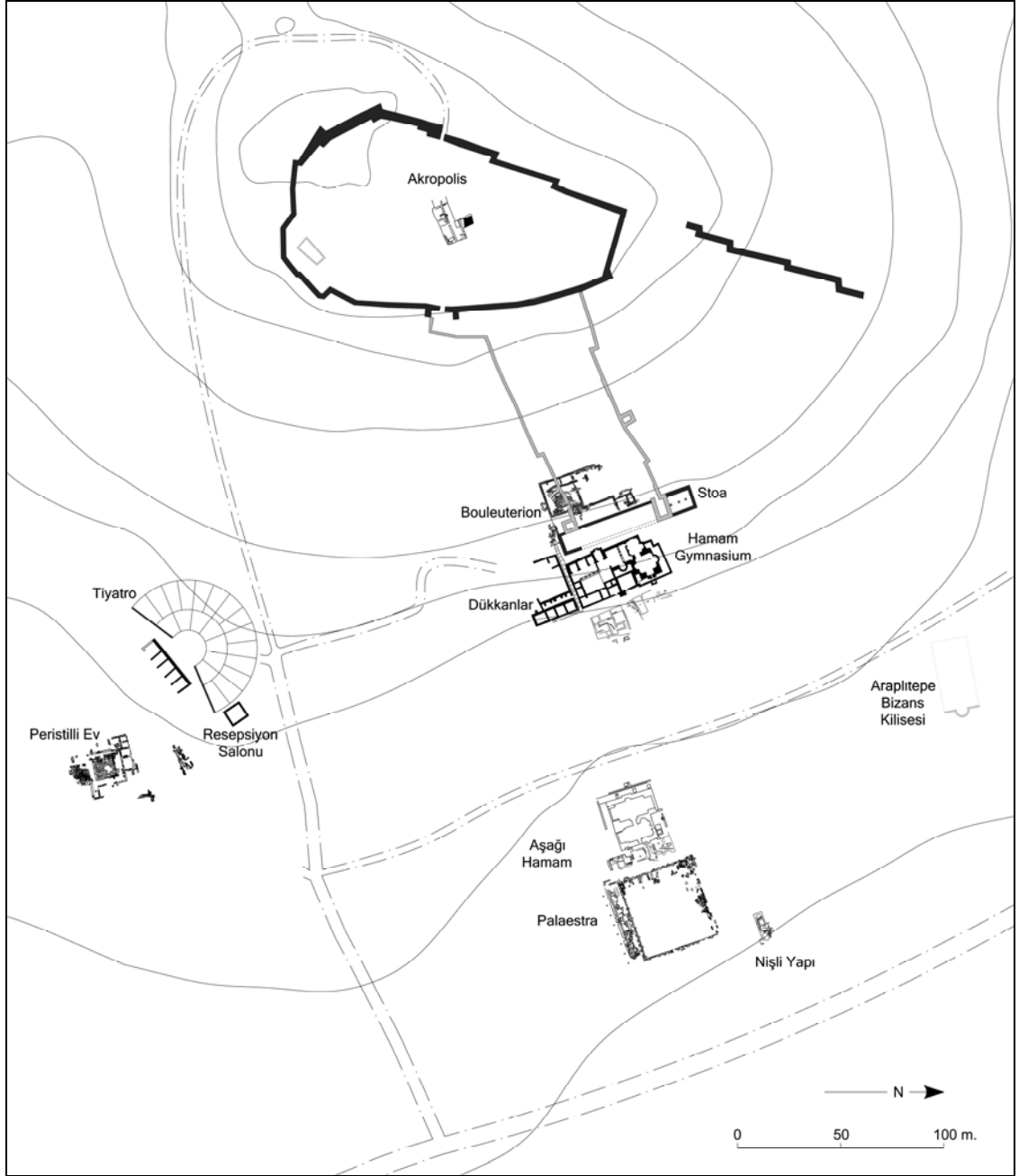
Von CZURDA- RUTH Barbara. “Zu Den Römischen Gläsern Aus Den Hanghäusern Von Ephesos”, **Kölner Jahrbuch Für Vor- Und Frühgeschichte**, **22. Band**, 1989, Ss. 129- 140.

WEINBERG, Gladys Davidson. “Hellenistic Glass Vessels From The Athenian Agora”, **Hesperia**, Vol. 30, No. 4, American School Of Classical Studies At Athens, October- December 1961, Ss. 380-392.

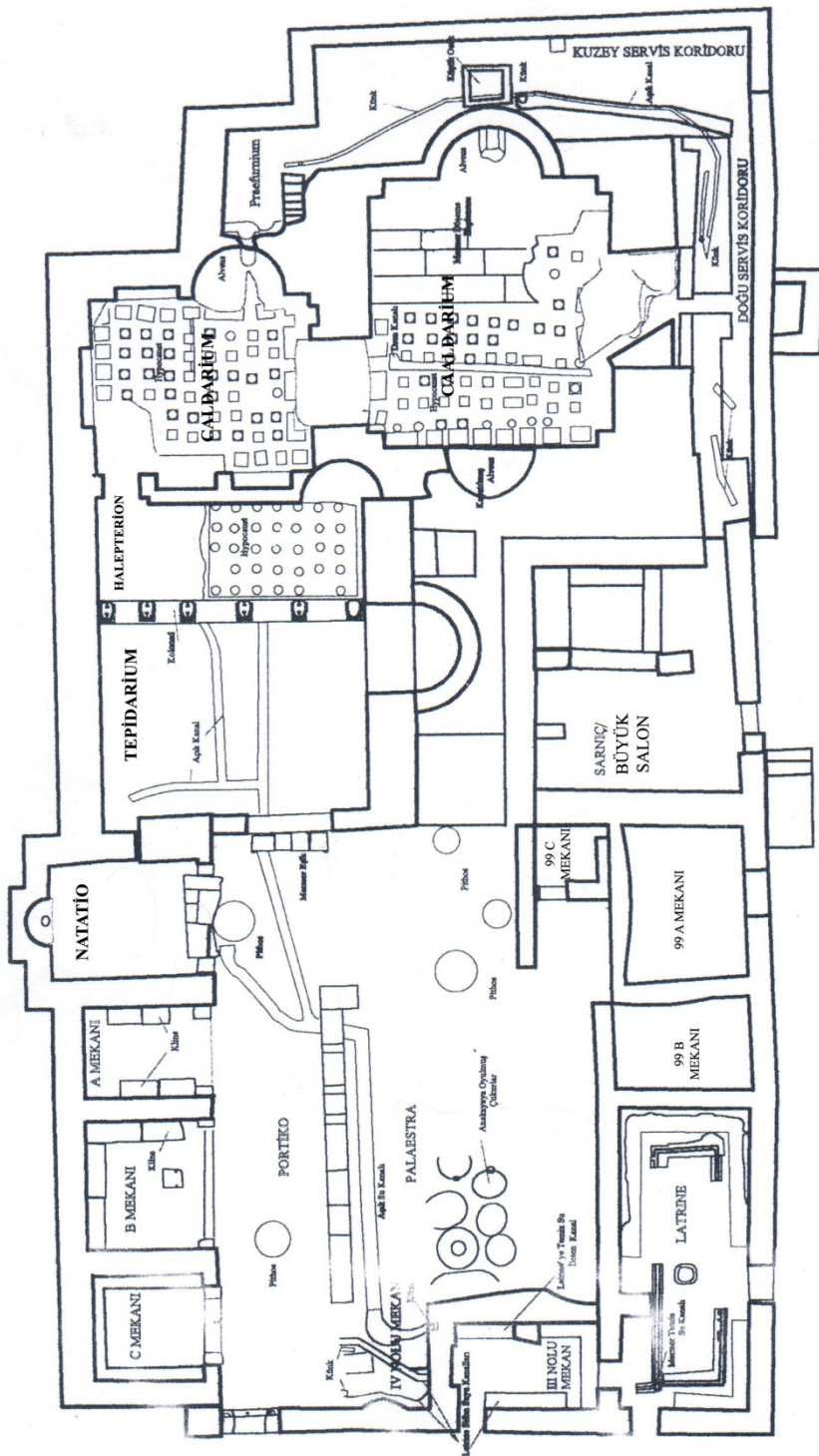
YEGÜL, Fikret. **Antik Çağ’da Hamamlar Ve Yıkanma**, İstanbul, 2006.

EKLER

EK-1: FOTOĞRAFLAR

1 Metropolis Kent Planı (Metropolis Kazı Arşivi)

HAMAM – GYMNASIUM KOMPLEKSİ RÖLÖVE PLANI

2 Kaynak: Uluşans, 2003, s. 117

3 Gymnasium A mekanı

4 Gymnasium B mekanı
(Metropolis Kazı Arşivi)

5 Gymnasium C Mekanı
(Metropolis Kazı Arşivi)

6 Natatio

7 Tepidarium ve Halepterion'u ayıran kolonad sistemi

8 Preafurnium

9 Kuzey Servis Koridoru Açık Kanal

10 Tepidarium Açık Kanal

11 Latrina

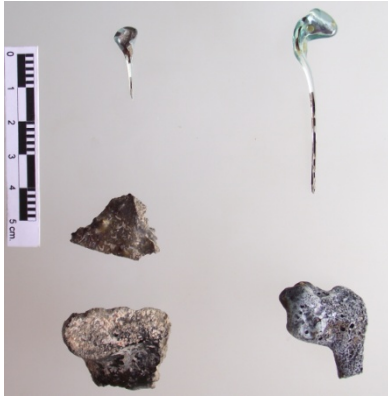
12 Kalıba Döküm Konik Kase Parçası

13 Kaburgalı Kase Parçası

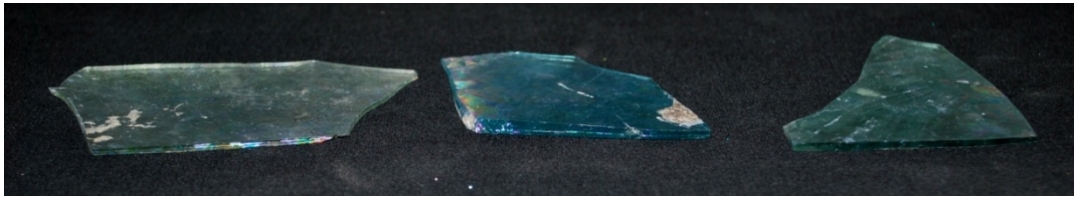
14 Derin Tabaka Ait Parçalar

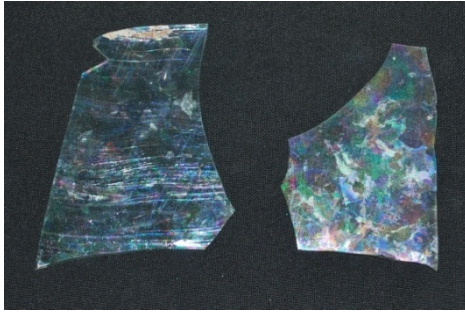
15 Gymnasium C mekanı buluntusu üretim artıkları, cüruflar ve bozuk üretim şişe parçası

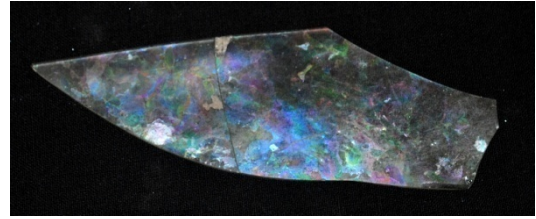
16 Kalıba döküm kare şişeye ait dip

17a Pencere Camı Örnekleri

17b

17c

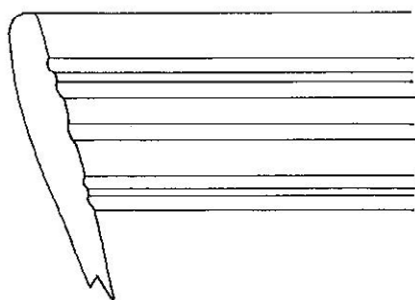

17d

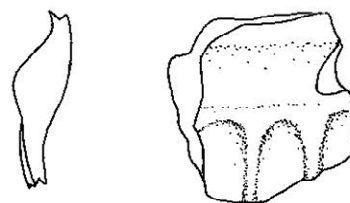

17e

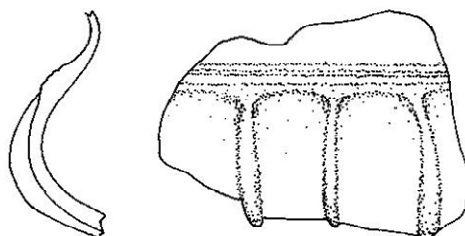
EK-2: LEVHALAR

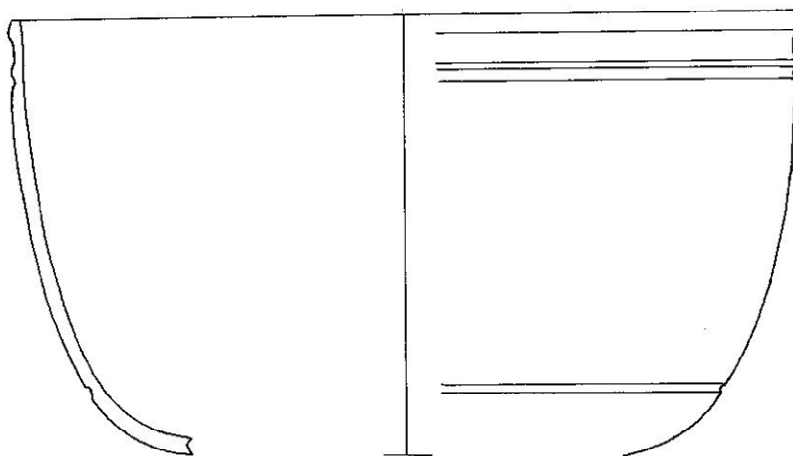
Nr. 1

Nr. 2

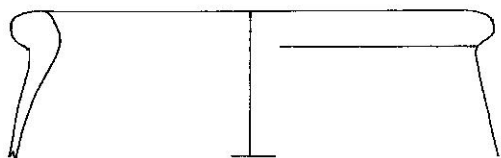

Nr. 3

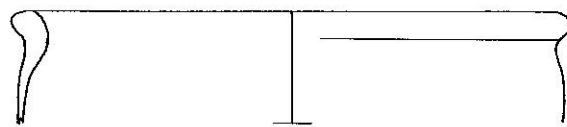

Nr. 4

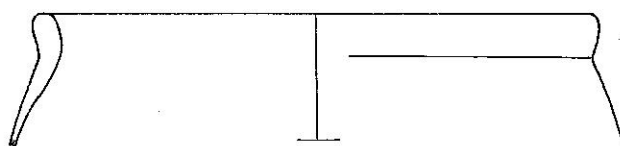

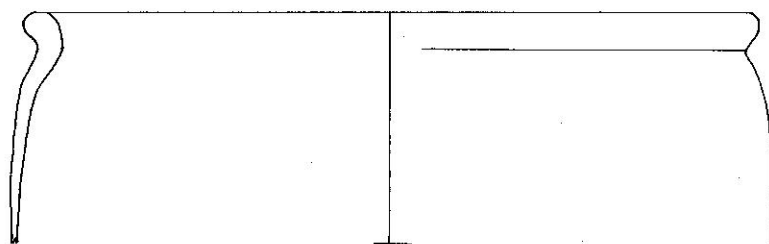
Nr. 5

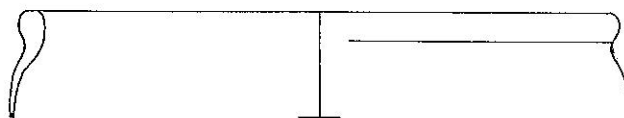
Nr. 6

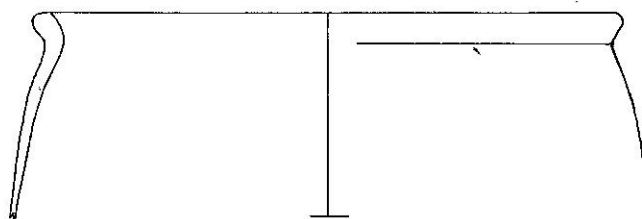
Nr. 7

Nr. 8

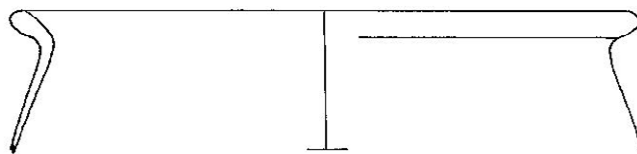

Nr. 9

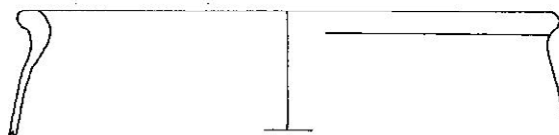

Nr. 10

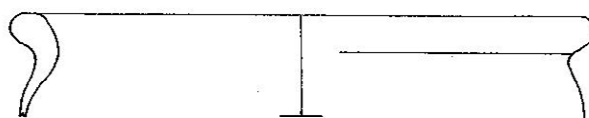

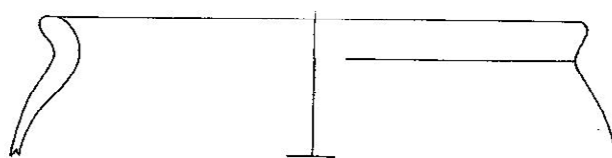
Nr. 11

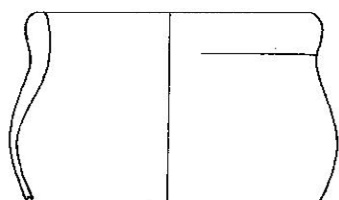
Nr. 12

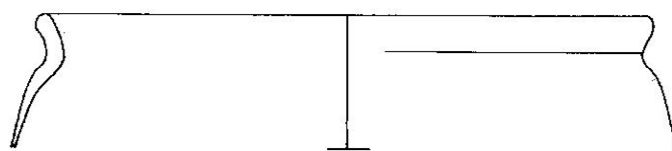
Nr. 13

Nr. 14

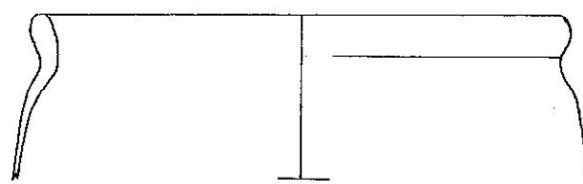

Nr. 15

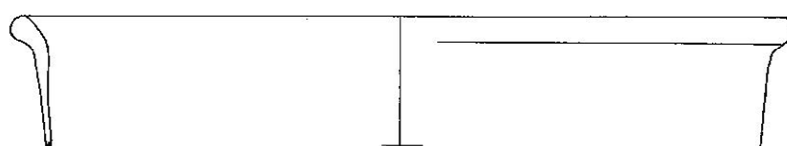

Nr. 16

Nr. 17

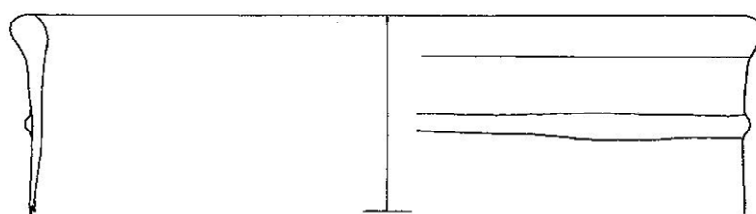
Nr. 18

Nr. 19

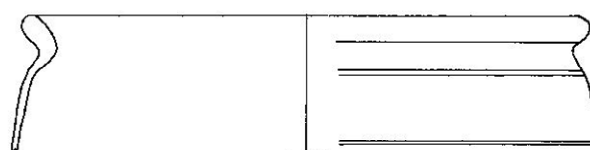
Nr. 20

Nr. 21

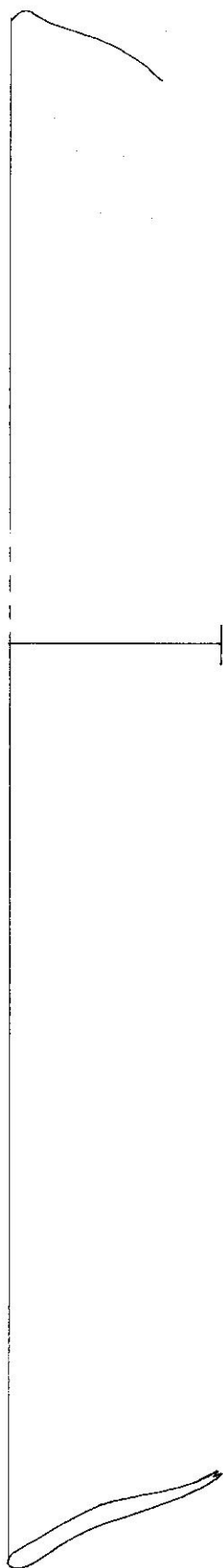

Nr. 22

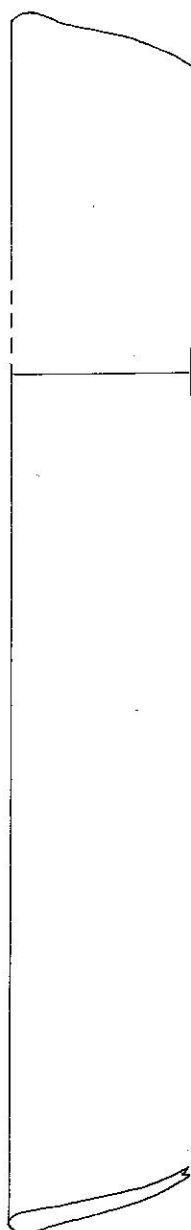

Nr. 23

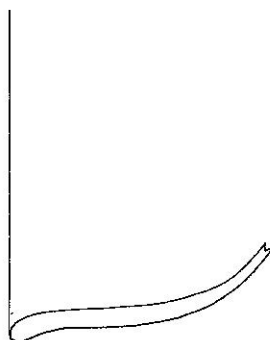

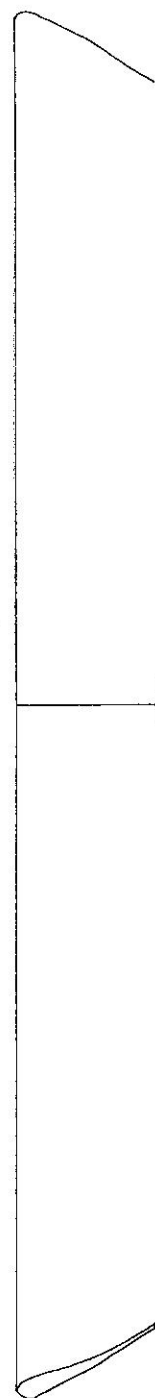
Nr. 24

Nr. 26

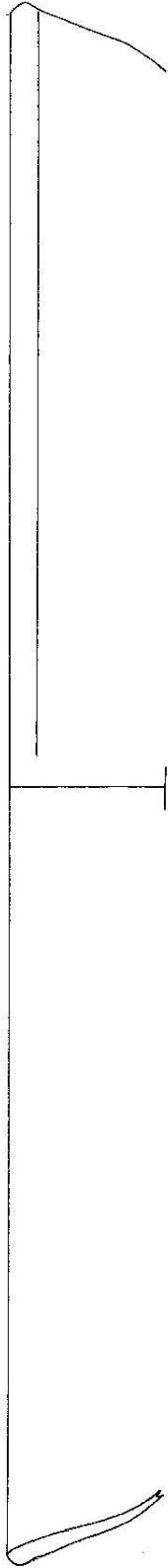

Nr. 25

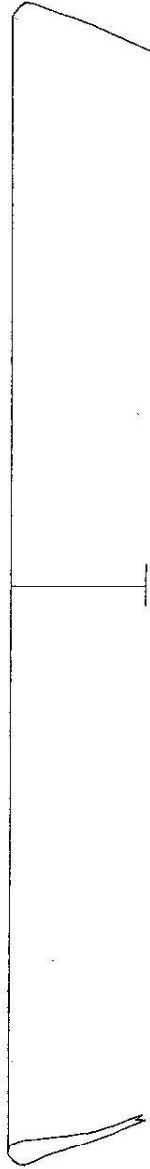

Nr. 27

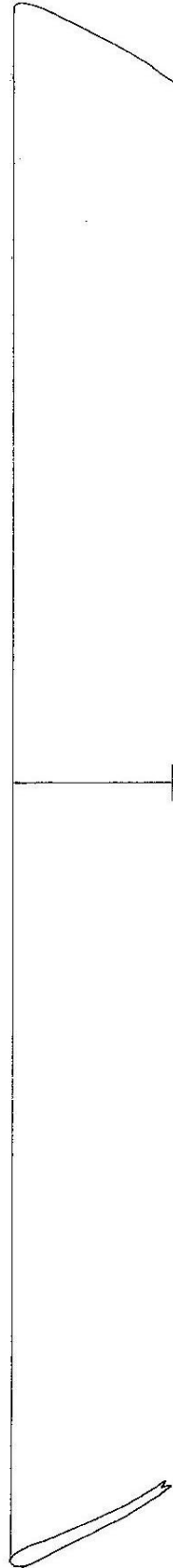

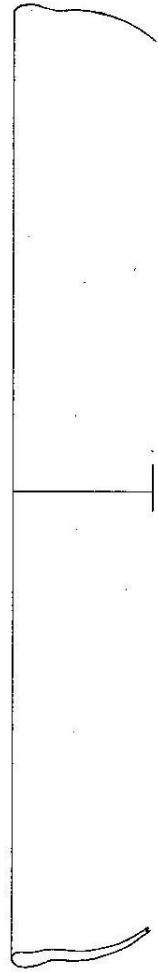
Nr. 28

Nr. 29

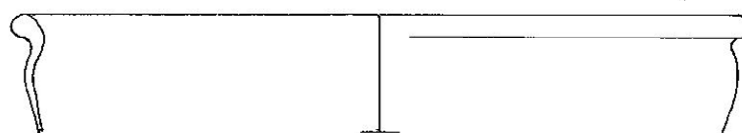

Nr. 30

Nr. 31

Nr. 32

Nr. 33

Nr. 34

Nr. 35

Nr. 36

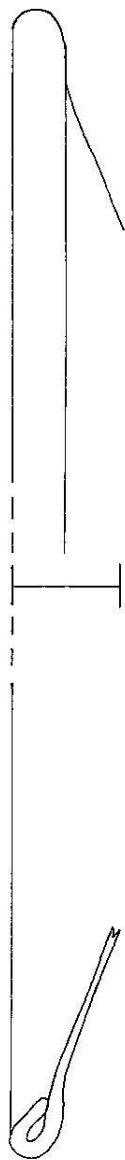
Nr. 37

Nr. 38

Nr. 39

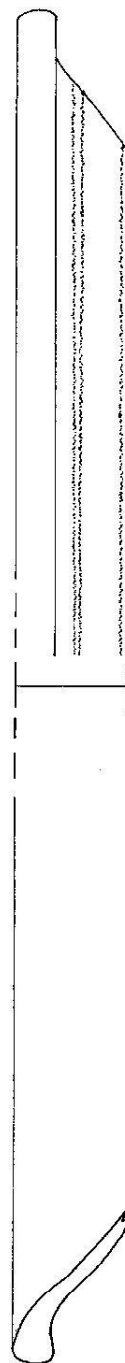
Nr. 40

Nr. 41

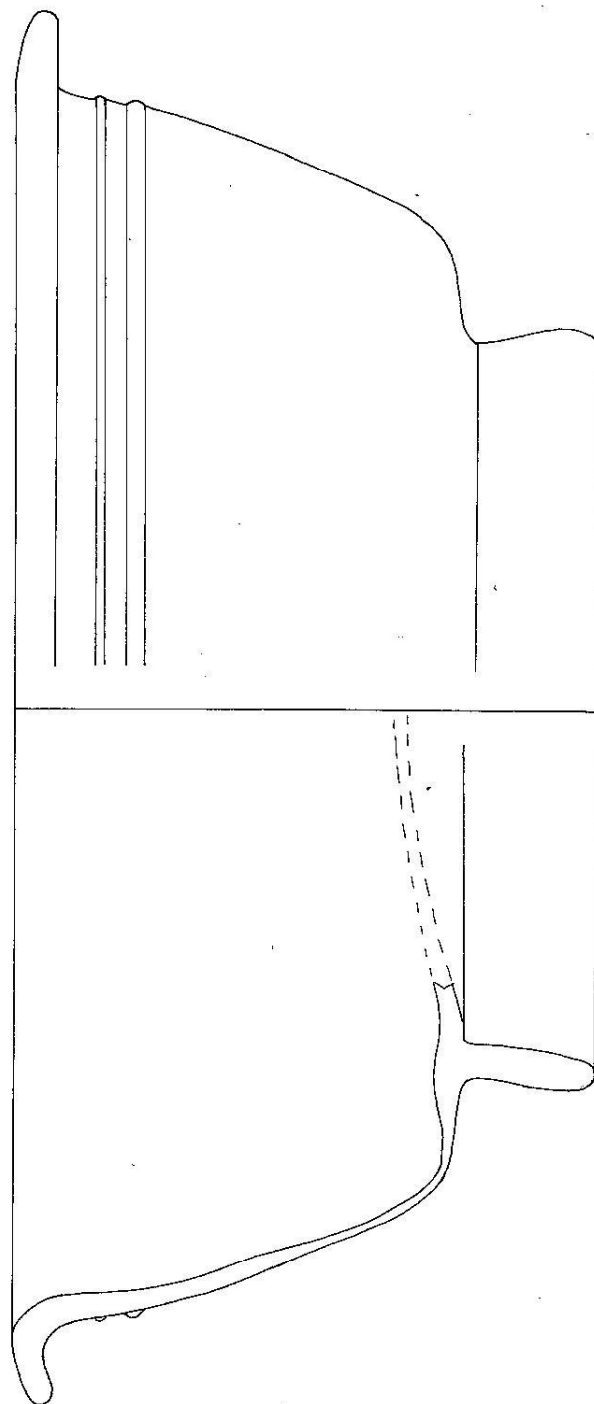

Nr. 42

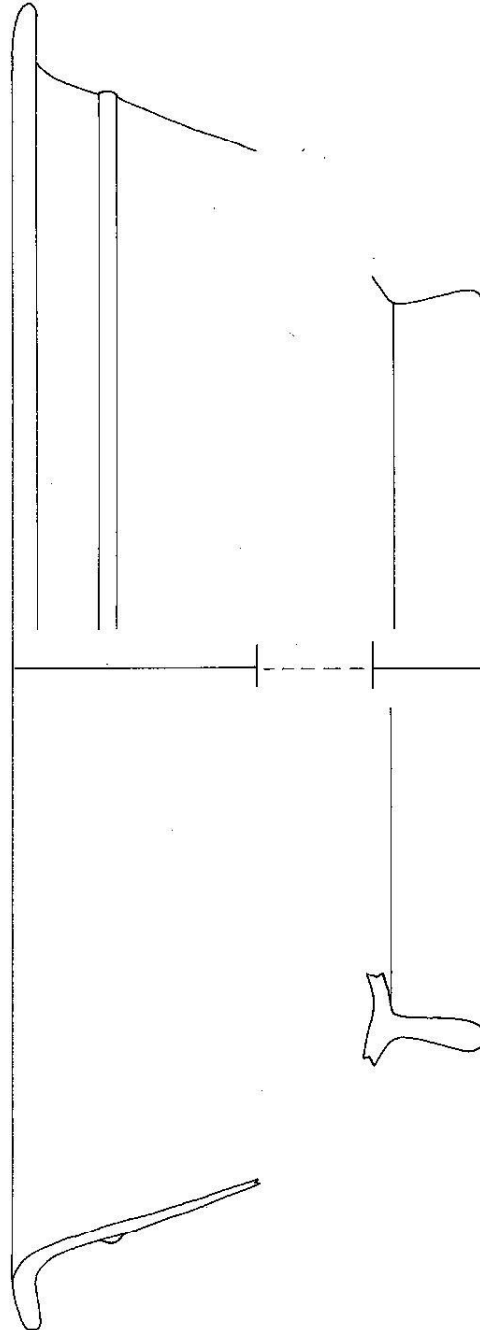
Nr. 43

Nr. 44

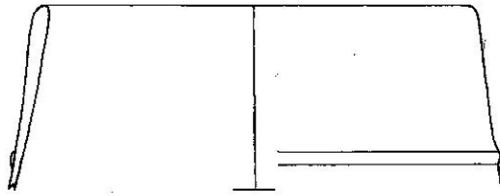

Nr. 45

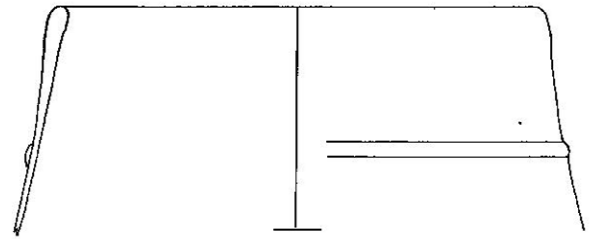

Nr. 46

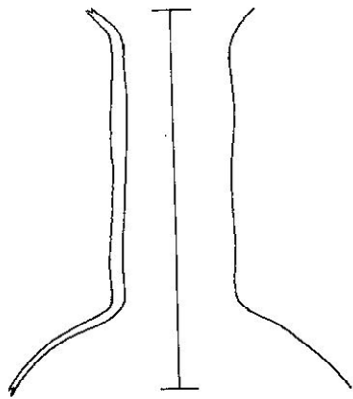

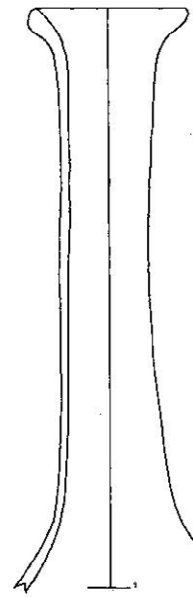
Nr. 47

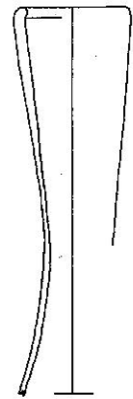
Nr. 48

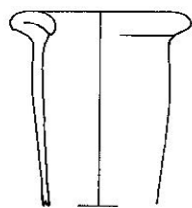
Nr. 49

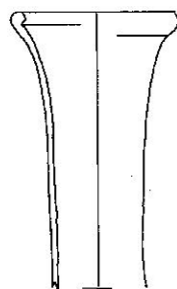
Nr. 50

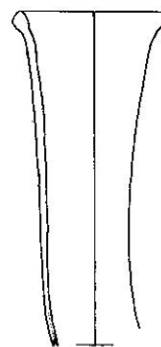
Nr. 51

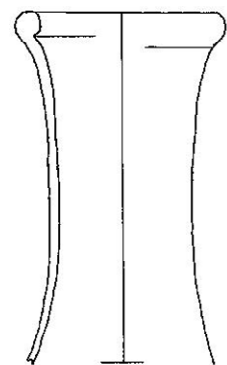
Nr. 52

Nr. 53

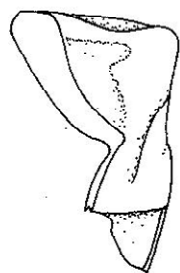

Nr. 54

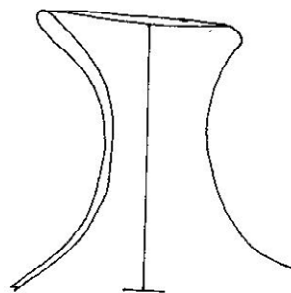

Nr. 55

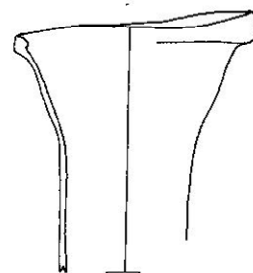

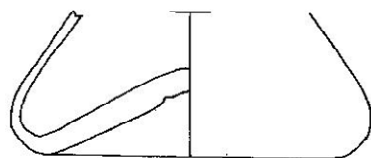
Nr. 56

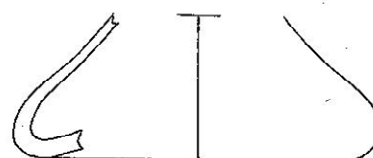
Nr. 57

Nr. 58

Nr. 59

Nr. 60

Nr. 61

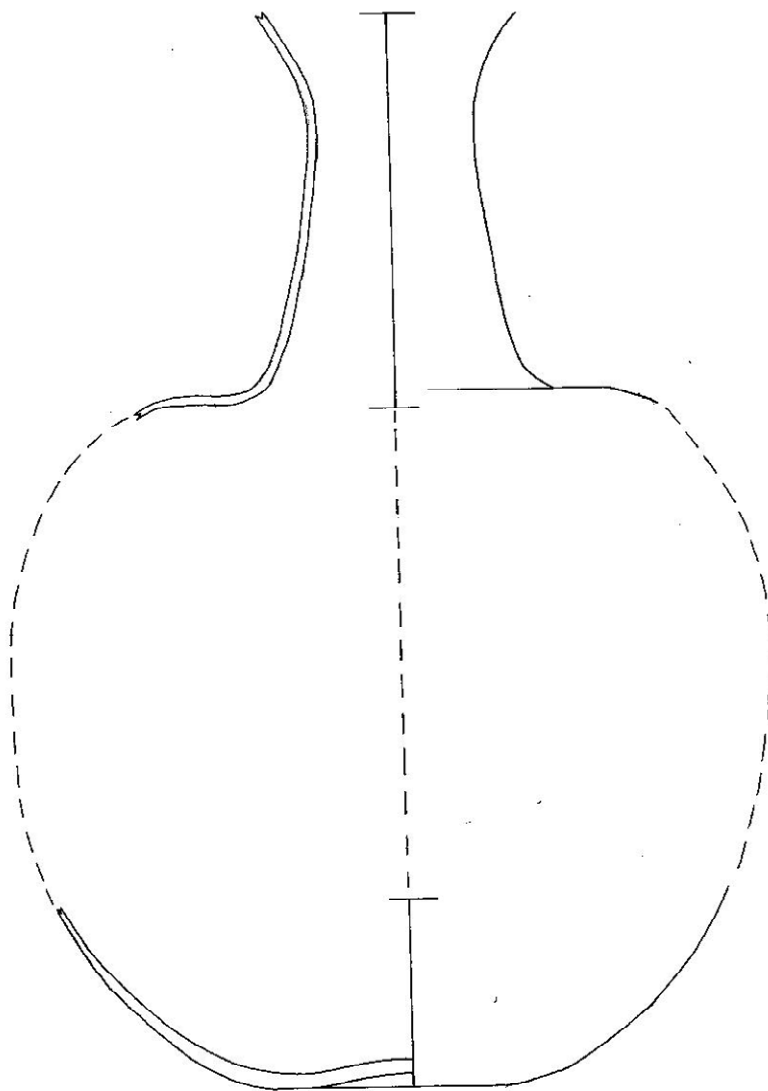

Nr. 62

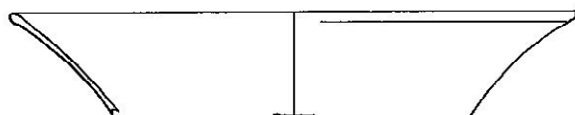

Nr. 63

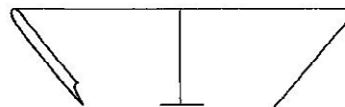

Nr. 64

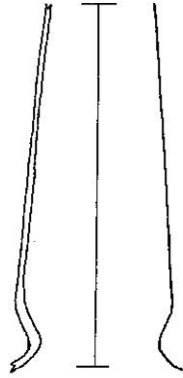

Nr. 65

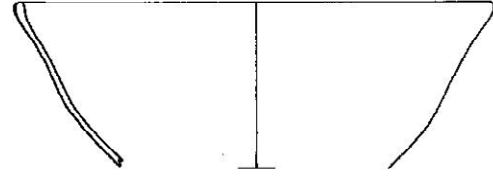

Nr. 66

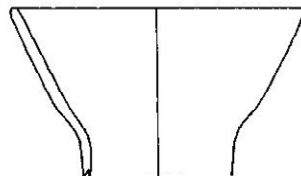

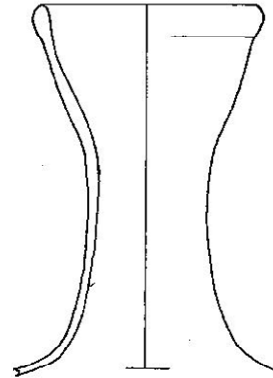
Nr. 67

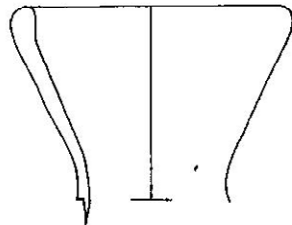
Nr. 68

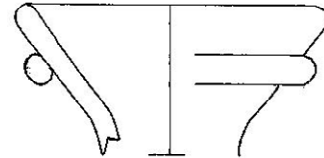
Nr. 69

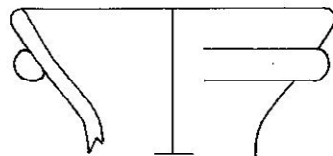
Nr. 70

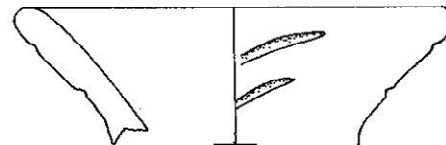
Nr. 71

Nr. 72

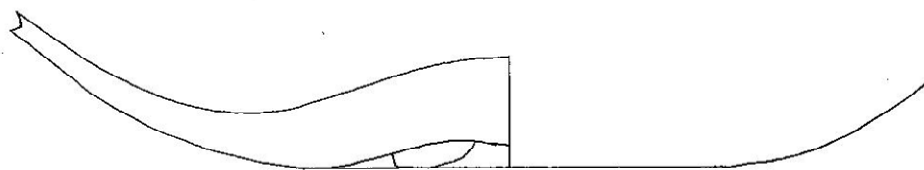

Nr. 73

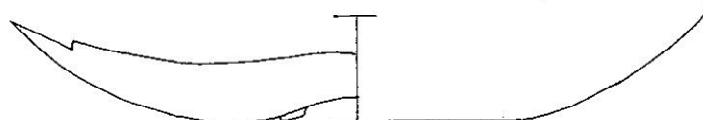

Nr. 74

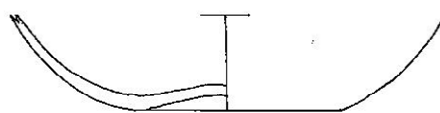
Nr. 75

Nr. 76

Nr. 77

Nr. 78

Nr. 79

Nr. 80

Nr. 81

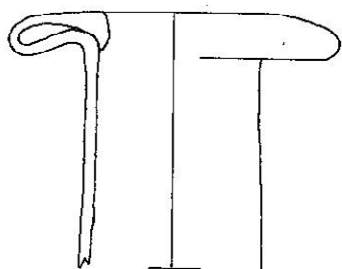

Nr. 82

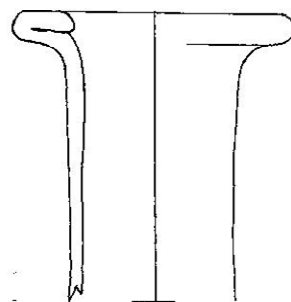

Nr. 83

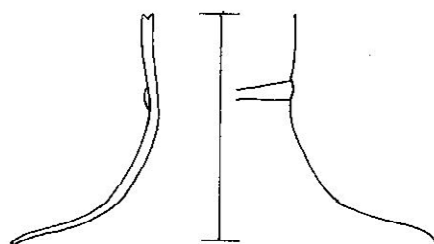

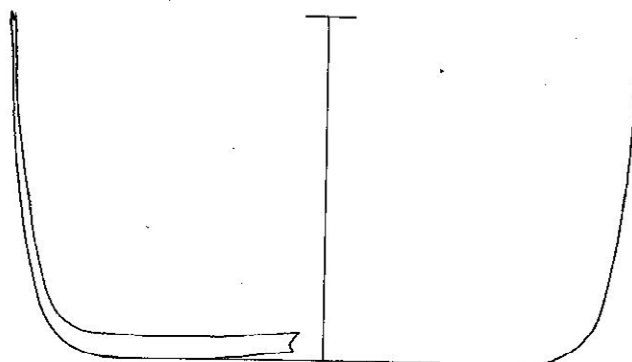
Nr. 84

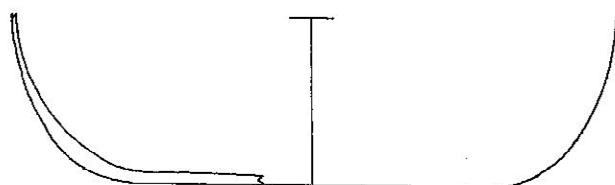
Nr. 85

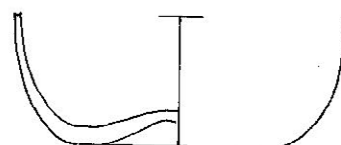
Nr. 86

Nr. 87

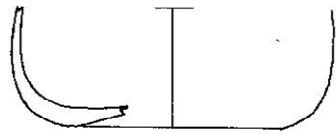

Nr. 88

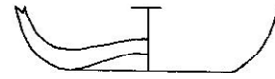

Nr. 89

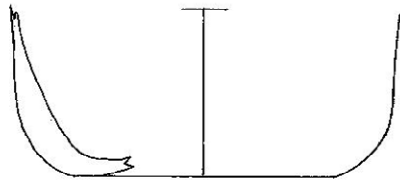

Nr. 90

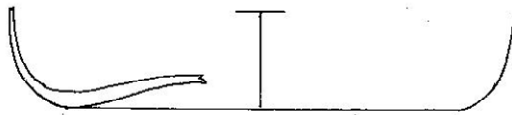
Nr. 91

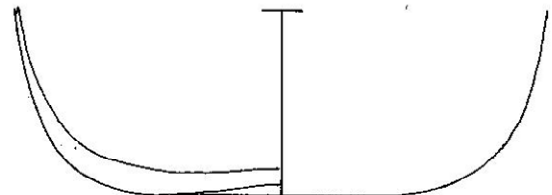
Nr. 92

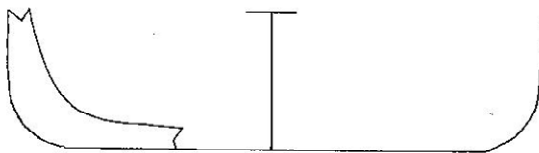
Nr. 93

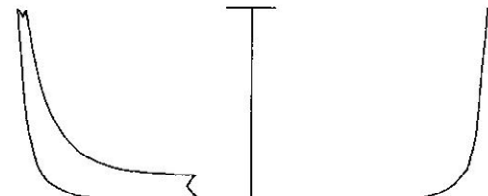
Nr. 94

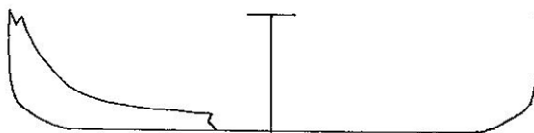
Nr. 95

Nr. 96

Nr. 97

Nr. 98

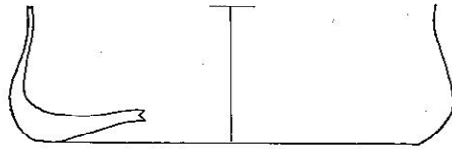

Nr. 99

Nr. 100

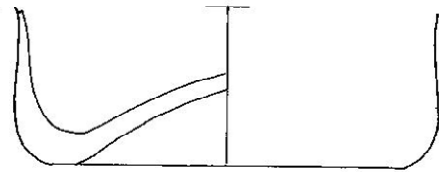

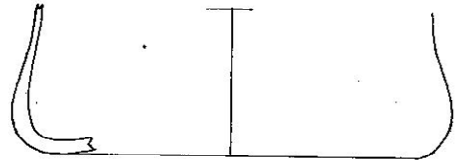
Nr. 101

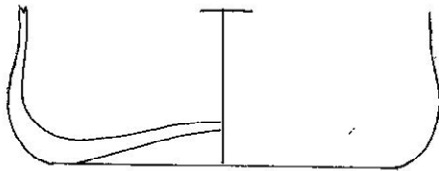
Nr. 102

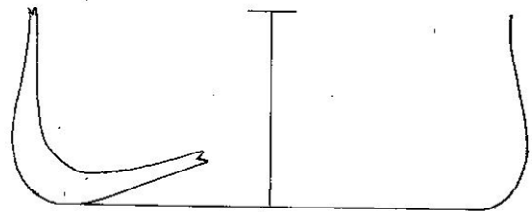
Nr. 103

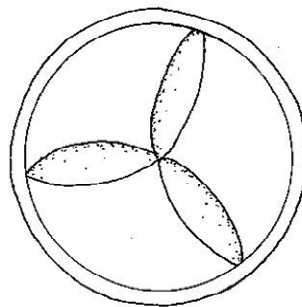
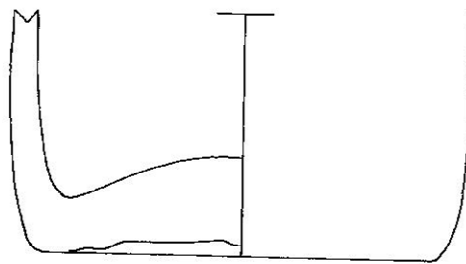
Nr. 104

Nr. 105

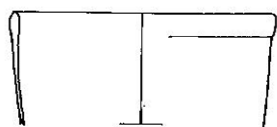

Nr. 106

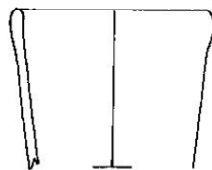

Nr. 107

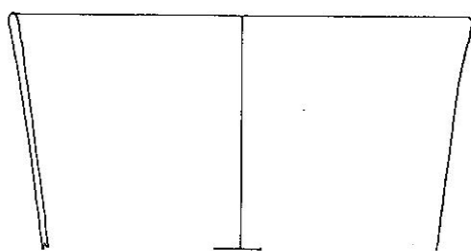
Nr. 108

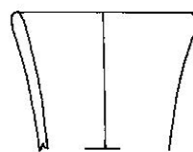
Nr. 109

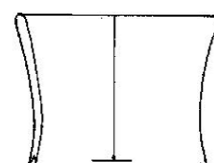
Nr. 110

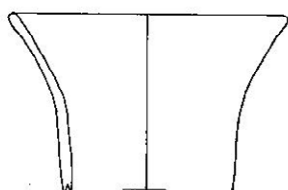
Nr. 111

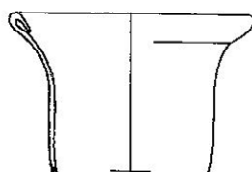
Nr. 112

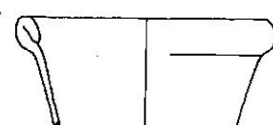
Nr. 113

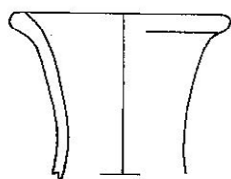
Nr. 114

Nr. 115

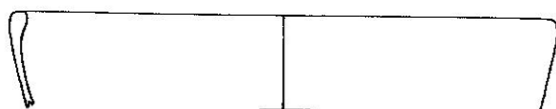
Nr. 116

Nr. 117

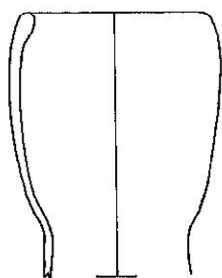

Nr. 118

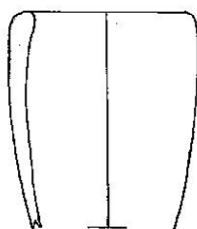

Nr. 119

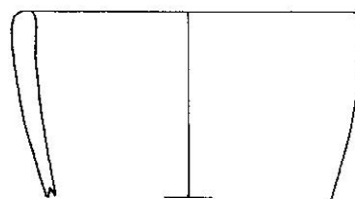

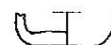
Nr. 120

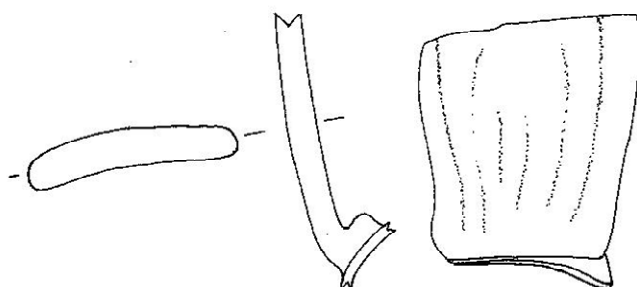
Nr. 121

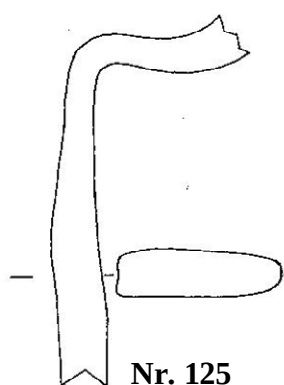
Nr. 122

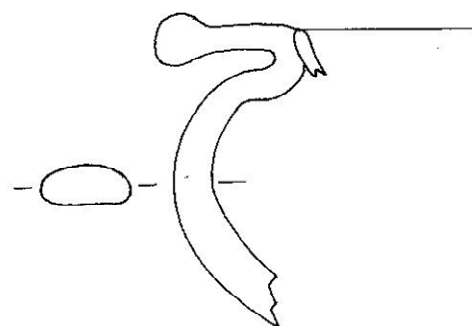
Nr. 123

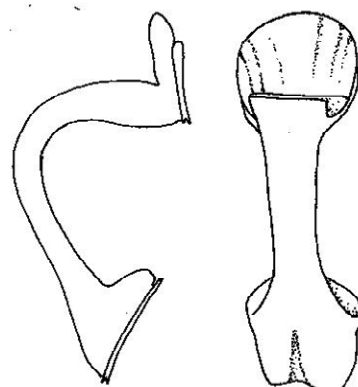
Nr. 124

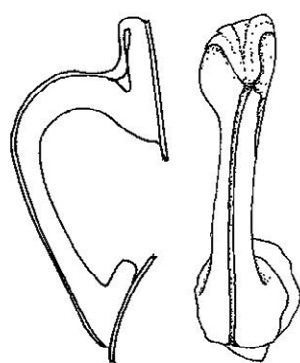
Nr. 125

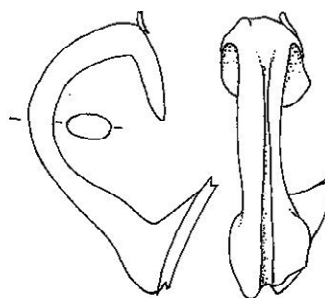
Nr. 126

Nr. 127

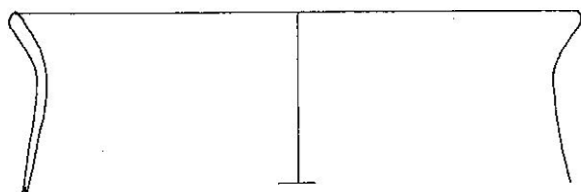

Nr. 128

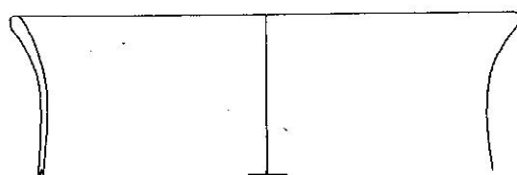

Nr. 129

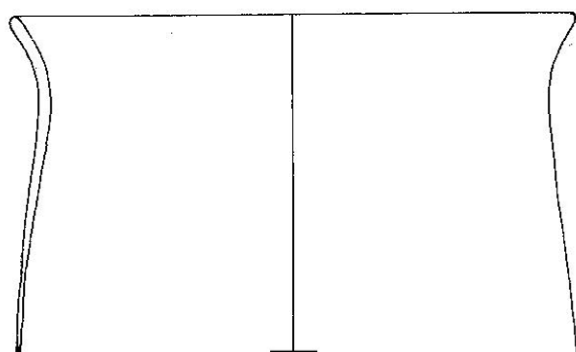

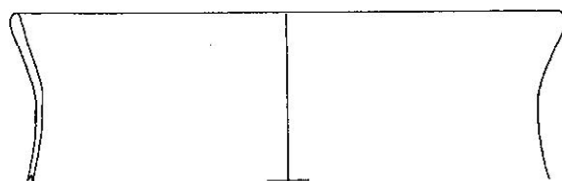
Nr. 130

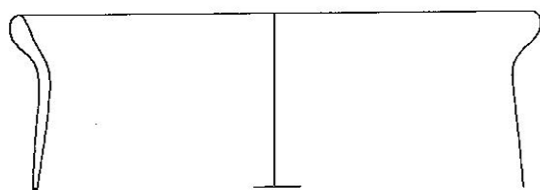
Nr. 131

Nr. 132

Nr. 133

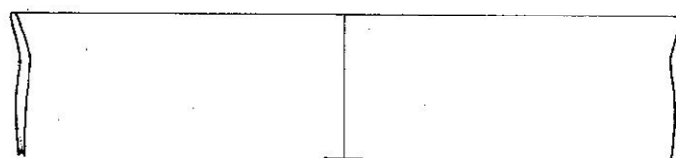

Nr. 134

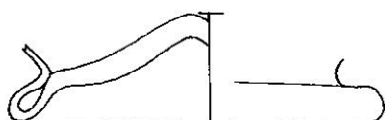

Nr. 135

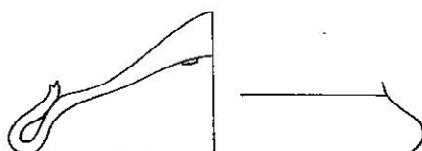
Nr. 136

Nr. 137

Nr. 138

Nr. 139

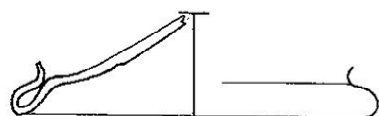
Nr. 140

Nr. 141

Nr. 142

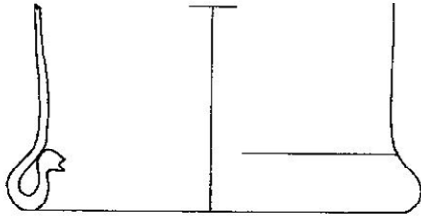

Nr. 143

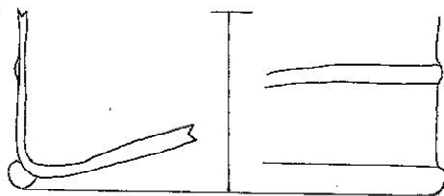

Nr. 144

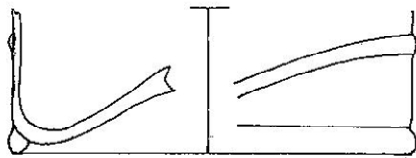

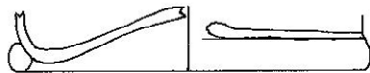
Nr. 145

Nr. 147

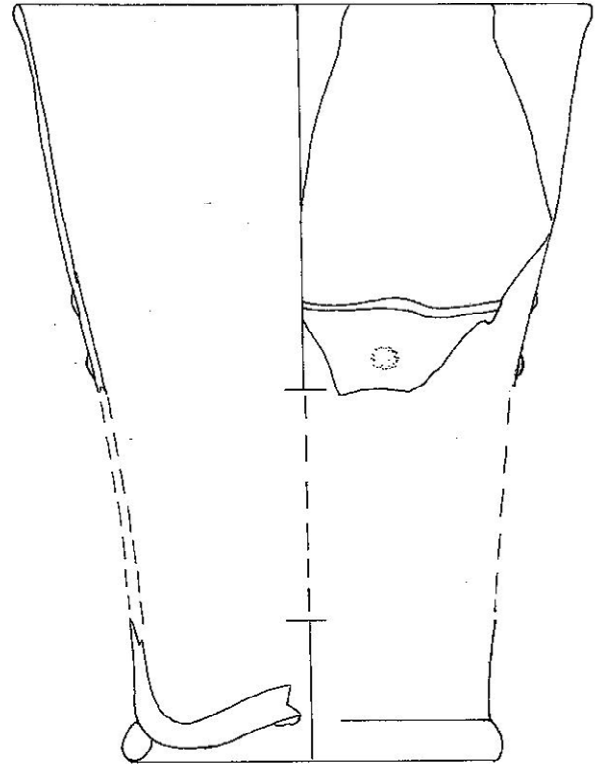
Nr. 148

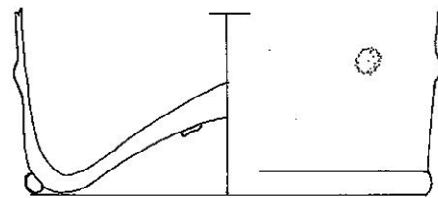
Nr. 149

Nr. 151

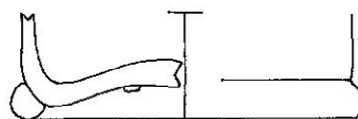
Nr. 146

Nr. 150

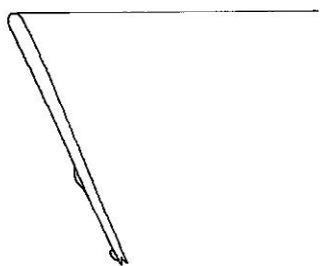

Nr. 152

Nr. 153

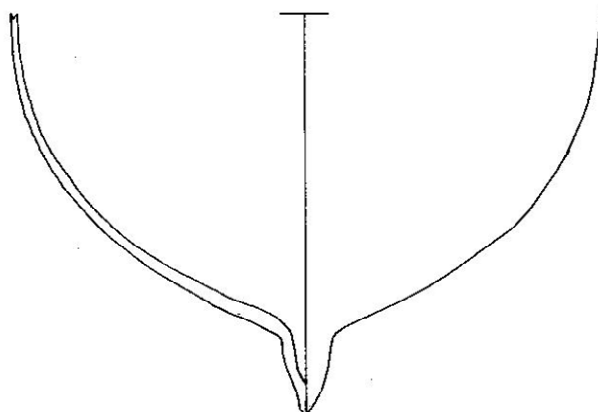
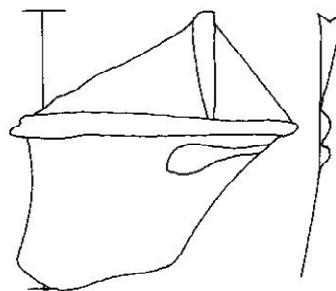

Nr. 154

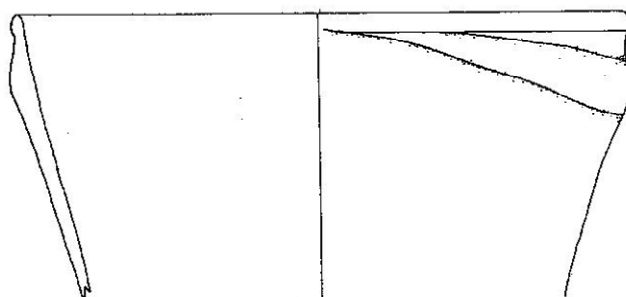
Nr. 155

Nr. 156

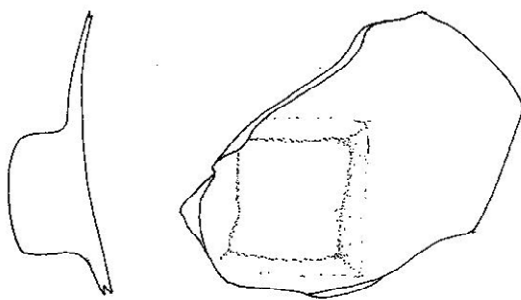

Nr. 157

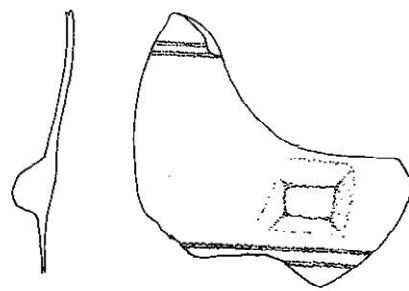

Nr. 158

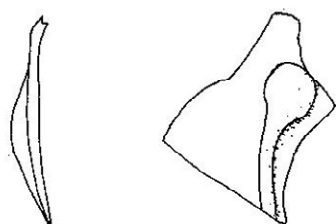

Nr. 159

Nr. 160

Nr. 161

Nr. 162

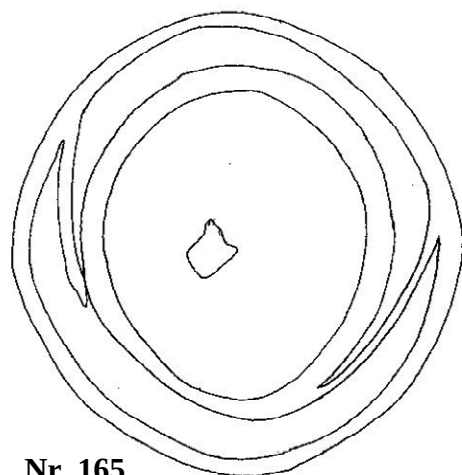
Nr. 163

Nr. 164

Nr. 165

Nr. 166

Nr. 167

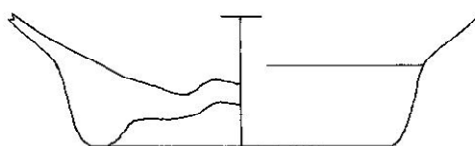
Nr. 168

Nr. 169

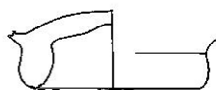
Nr. 170

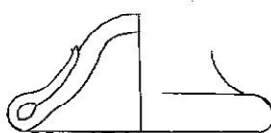
Nr. 171

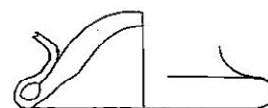
Nr. 172

Nr. 173

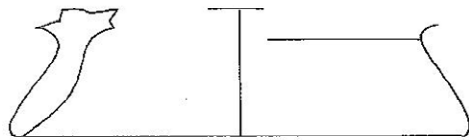

Nr. 174

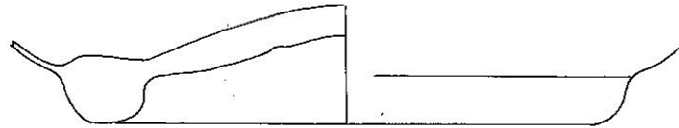

Nr. 175

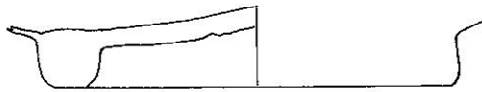

Nr. 176

Nr. 177

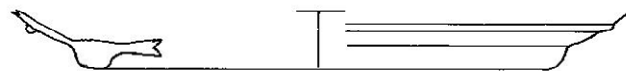
Nr. 178

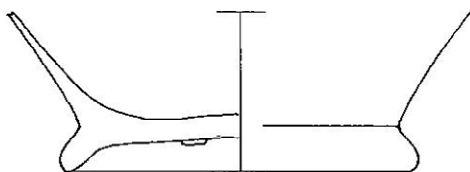
Nr. 179

Nr. 180

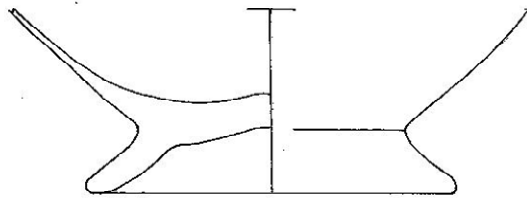

Nr. 181

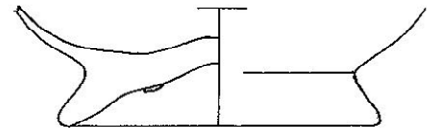

Nr. 182

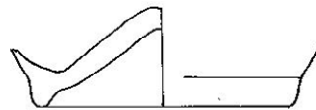

Nr. 183

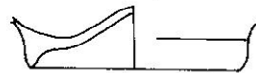
Nr. 184

Nr. 185

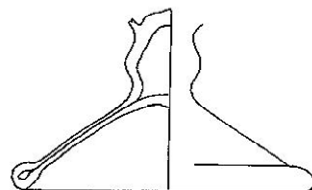
Nr. 186

Nr. 187

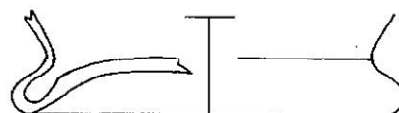
Nr. 188

Nr. 189

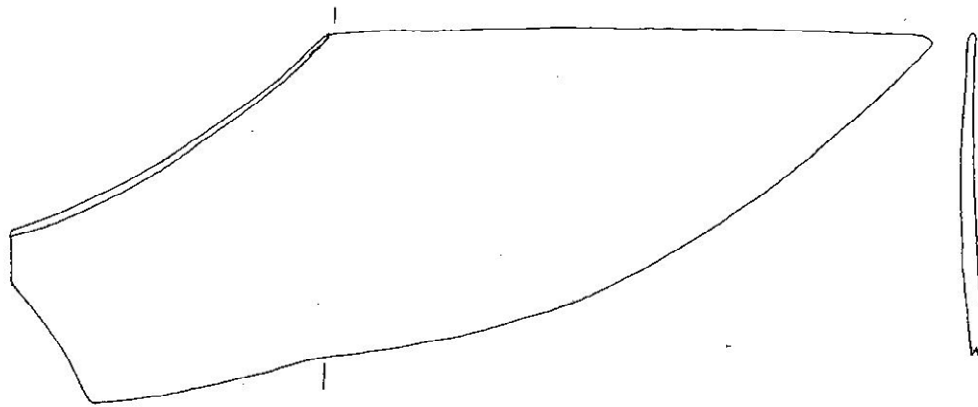

Nr. 190

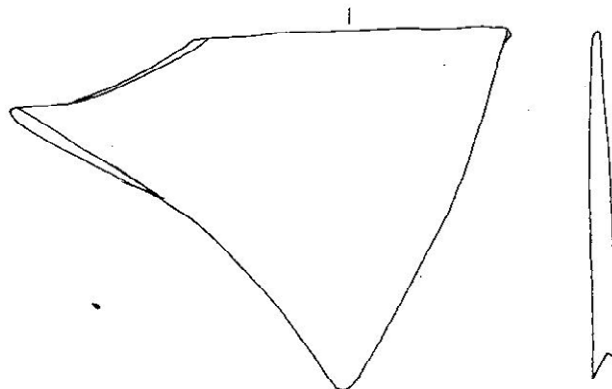

Nr. 191

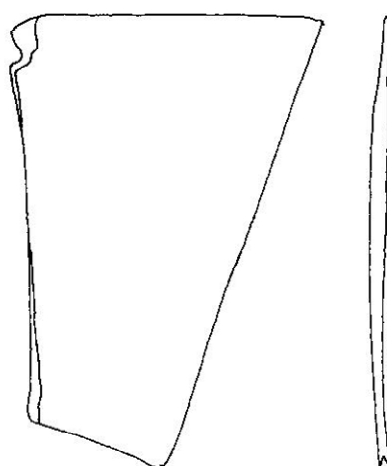

Nr. 192

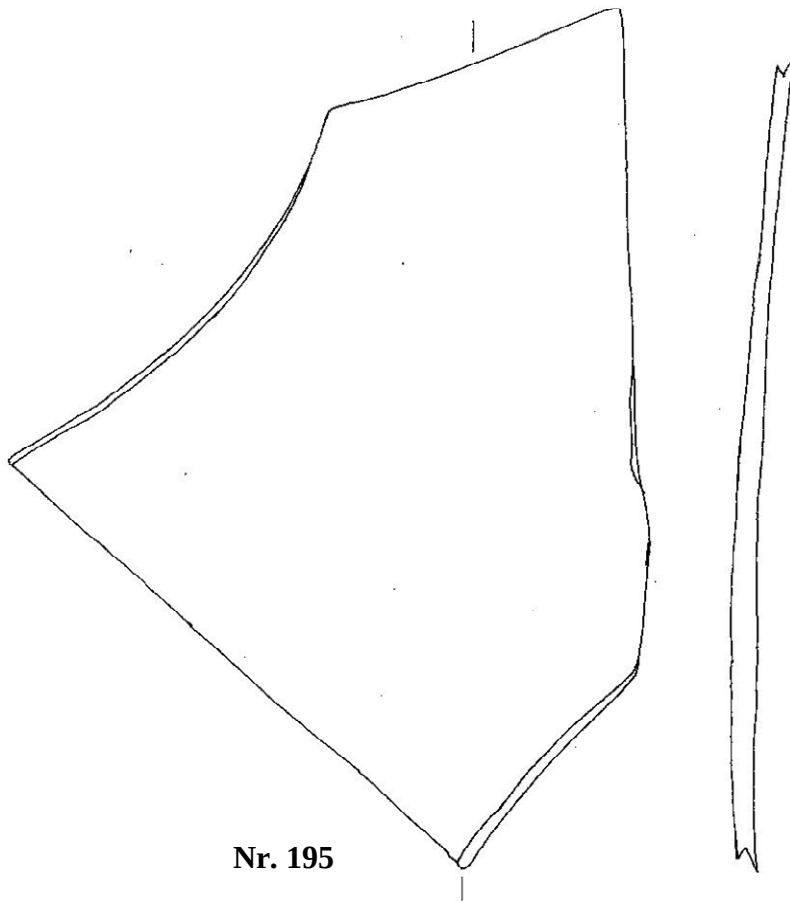

Nr. 193

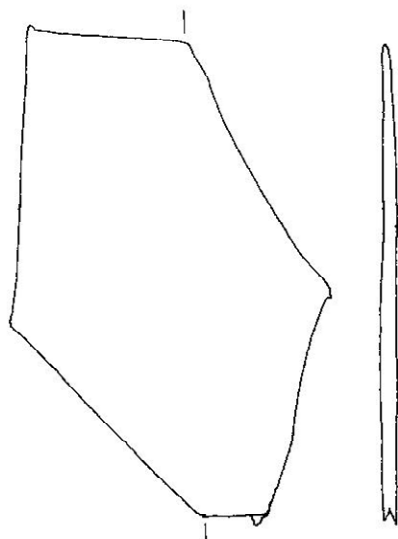

Nr. 194

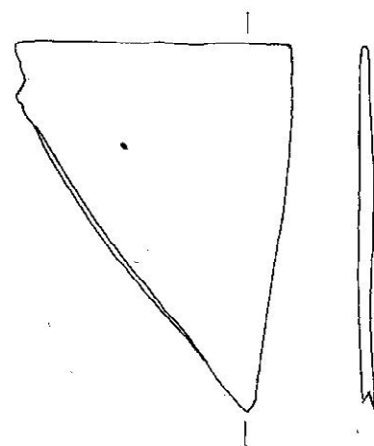

Nr. 195

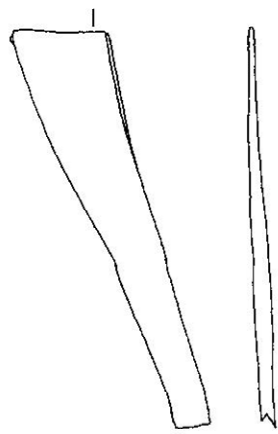

Nr. 196

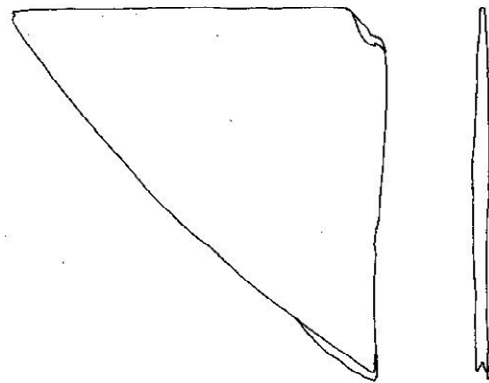

Nr. 197

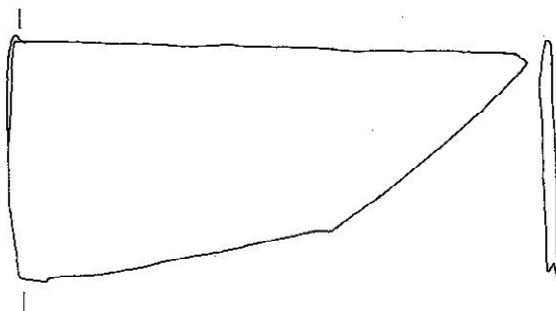

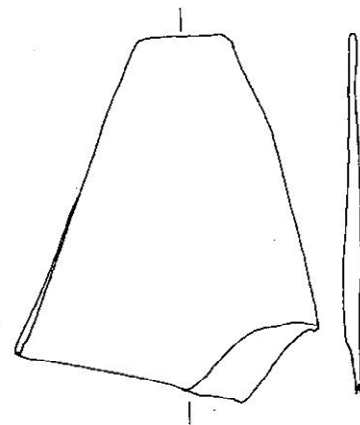
Nr. 198

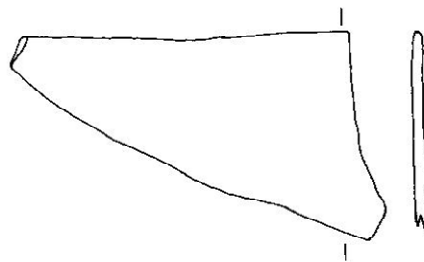
Nr. 199

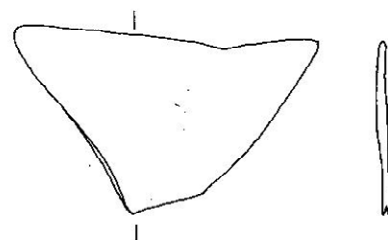
Nr. 200

Nr. 201

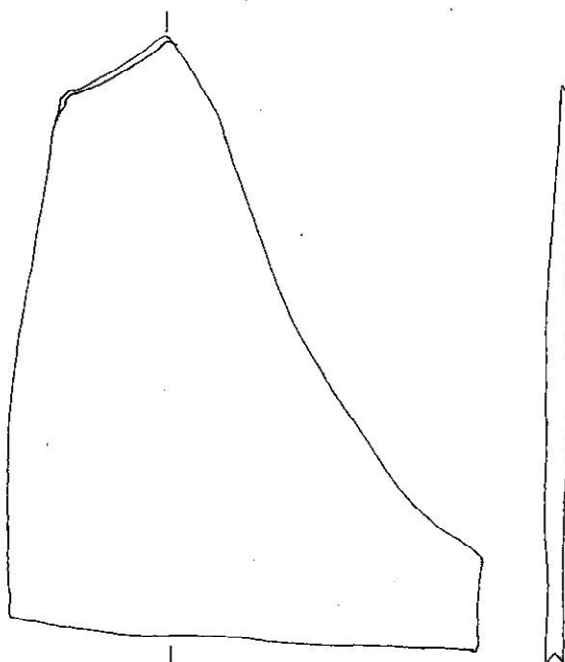

Nr. 202

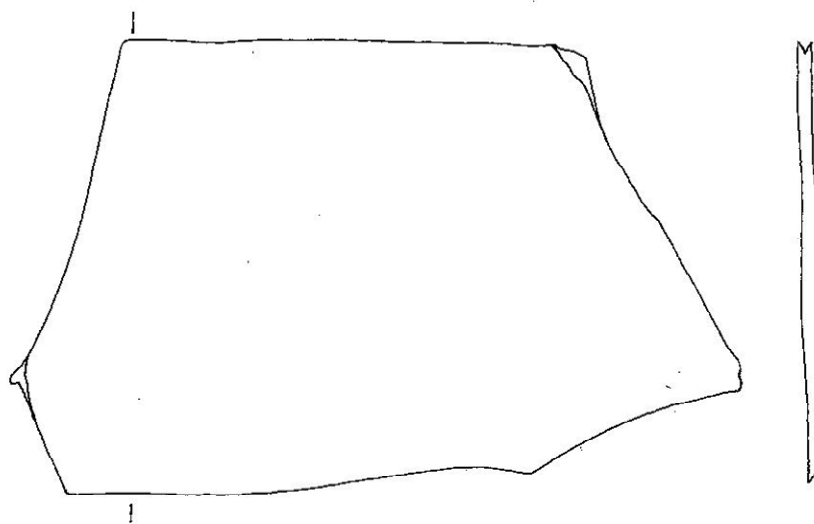

Nr. 203

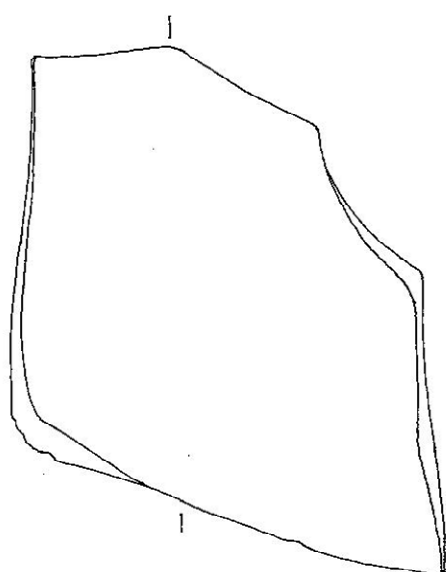

Nr. 204

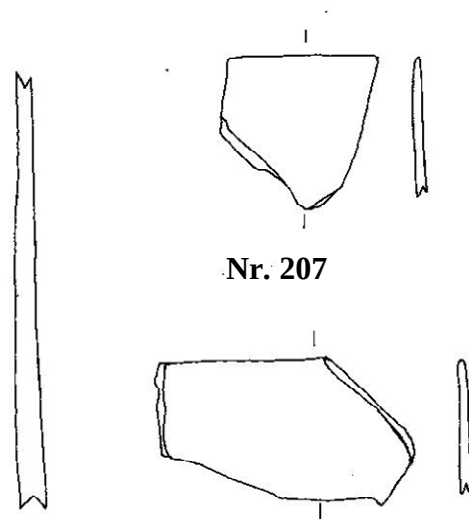

Nr. 205

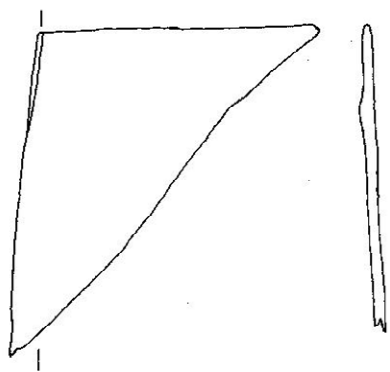

Nr. 206

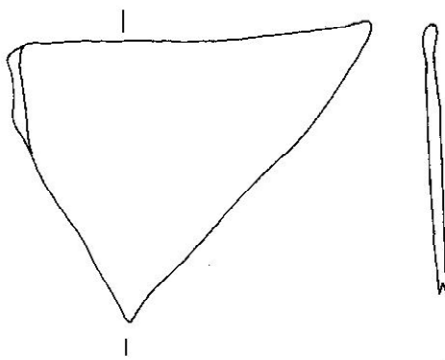

Nr. 207

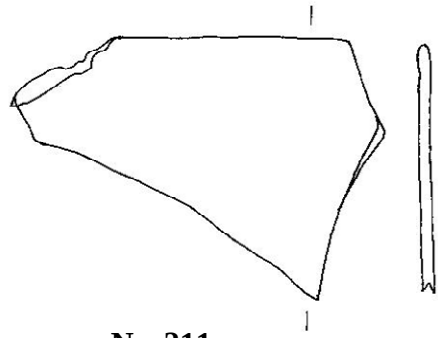
Nr. 208

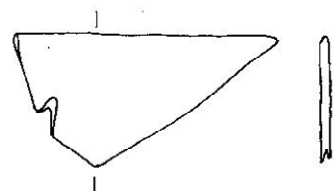
Nr. 209

Nr. 210

Nr. 211

Nr. 212

Nr. 213

Nr. 214

Nr.215

Nr. 216

Nr. 217

Nr. 218

Nr. 219

Nr. 220

Nr. 221

Nr. 222

Nr. 223

Nr. 224

Nr. 225

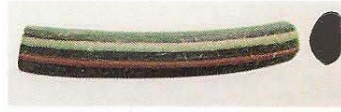
Nr. 226

Nr. 227

Nr. 228

Nr. 229

Nr. 230

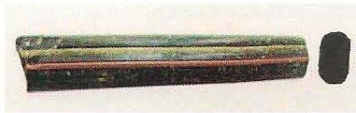
Nr. 231

Nr. 232

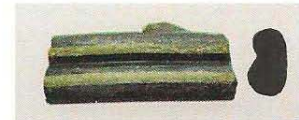
Nr. 233

Nr. 234

Nr. 235

Nr. 236

Nr. 237

Nr. 238

